

Бейбіт уақытқа арналған Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерін азық-түлікпен, азықпен, жабдықпен, асханалық-асүйлік ыдыспен және азық-түлік қызметінің техникасымен жабдықтау нормаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрінің 2015 жылғы 18 маусымдағы № 353 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2015 жылы 5 тамызда № 11844 болып тіркелді.

"Қазақстан Республикасының қорғанысы және Қарулы Күштері туралы" 2005 жылғы 7 қаңтардағы Қазақстан Республикасының Заңының 22-бабы 2-тармағының 22-тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса беріліп отырған Бейбіт уақытқа арналған Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерін азық-түлікпен, азықпен, жабдықпен, асханалық-асүйлік ыдыспен және азық-түлік қызметінің техникасымен жабдықтау нормалары бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Тыл және қару-жарақ бастығының басқармасы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы бұйрықты алғашқы ресми жарияланғанынан кейін Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің интернет-ресурсына орналастыруды;

3) мемлекеттік тіркелген күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің Заң департаментіне жолдауды қамтамасыз етсін.

Ескерту. 2-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Қорғаныс министрінің 07.07.2020 № 315 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрінің жетекшілік ететін орынбасарына жүктелсін.

Ескерту. 3-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Қорғаныс министрінің 07.07.2020 № 315 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

4. Бұйрық алғаш ресми жарияланған күнінен бастап күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

*Қазақстан Республикасының
Қорғаныс министрі*

И. Тасмағамбетов

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының

Қаржы министрі
_____ Б. Сұлтанов

2015 ж. 1 шілде

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрінің
2015 жылғы 18 маусым
№ 353 бұйрығымен
бекітілген

**Бейбіт уақытқа арналған Қазақстан Республикасының
Қарулы Күштерін азық-түлікпен, азықпен, жабдықпен, асханалық-асүйлік ыдыспен және
азық-түлік қызметінің техникасымен жабдықтаудың нормаларын бекіту туралы**

1-норма

"Жалпы әскери азық үлесі"

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан	350
2.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	400
3.	1-сұрыпты бидай ұны (құнарландырылған)	10
4.	1-сұрыпты қарақұмық жармасы	30
5.	Жоғары сұрыпты сұлы жармасы	10
6.	1-сұрыпты арпа жармасы	10
7.	Жоғары сұрыпты тары жармасы	10
8.	1-сұрыпты ұнтақталған арпа жармасы	10
9.	Жоғары сұрыпты күріш жармасы	30
10.	1-сұрыпты атбас бұршақ (бұршақ, үрме бұршақ)	10
11.	Жоғары сұрыпты макарон өнімдері (вермишель, түтік кеспе, кеспе)	35
12.	1-санатты сиыр еті	200
13.	1-санатты құс еті (тауық, түйетауық)	30
14.	Жоғары сұрыпты жартылай ысталған шұжық	20
15.	Тазартылған басы жоқ балық (сазан, жайын, тұқы, көксерке)	120
16.	Тауық жұмыртқасы (дана)	1

17.	Сыыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	90
18.	Айран *, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	60
19.	Қаймақ *, майлылығы кемінде 15 %	30
20.	Сүзбе *, майлылығы кемінде 9 %	30
21.	Мәйекті қатты ірімшік	35
22.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	40
23.	Күнбағыс майы	40
24.	Құмшекер	70
25.	Ара балы (10 г пакеттелген)	20
26.	Жоғары сұрыпты қара шай	2
27.	Йодталған ас тұзы	20
28.	Наубайханалық тығыздалған ашытқы *	0,3
29.	Лавр жапырағы	0,2
30.	Ұнтақталған бұрыш	0,3
31.	Қыша ұнтағы	0,3
32.	Тағамдық сірке қышқылы 70 %	0,1
33.	Жаңа піскен картоп	420
34.	Жаңа піскен ақ қауданды кырыққабат	130
35.	Жаңа піскен қызылша	40
36.	Жаңа піскен сәбіз	95
37.	Жаңа піскен басты пияз	65
38.	Жаңа піскен сарымсақ	5
39.	Жаңа піскен қияр *	50
40.	Жаңа піскен қызанақ *	50
41.	Томат пастасы	6
42.	Жаңа піскен тәтті бұрыш	20
43.	Жаңа піскен көк * (көк пияз, аскөк, желкек)	20
44.	Көкөніс шырыны (миллилитр)	90
45.	Жаңа піскен жеміс (алма, банан, апельсин)	200
46.	Кептірілген жеміс (мейіз, өрік қағы, қара өрік)	20
47.	Жеміс-жидек шырыны (миллилитр)	90
48.	Поливитаминді препарат, драже (желтоқсан-мамыр)	1

* оларды беру мүмкін болмаған кезде ауыстыру нормасына сәйкес ауыстырылады.

Ескертпе:

1. Осы норма бойынша мемлекет есебінен:

1) басқа нормалар бойынша азық-түлік алатындарды қоспағанда, мерзімді қызмет әскери қызметшілері;

2) ведомстволық тиесілігіне қарамастан, гауптвахтада жазасын өтейтін әскери қызметшілер;

3) әскери жиындарға шақырылған әскери міндеттілер, әскери даярлаудан өтетін әскери кафедралардың студенттері, әскери оқу орындарының (әскери факультеттердің) курсанттары – жиындардан (тағылымдамадан) өту кезеңінде, сондай-ақ осы бөлімдерге, бөлімшелерге іссапарға келген әскери қызметшілер;

4) штаттық әскери оркестрлердің музыкант тәрбиеленушілері, оларда мерзімді қызмет әскери қызметшілері осы норма бойынша азық-түлікпен қамтамасыз етіледі;

5) мерзімді қызмет әскери қызметшілері, сондай-ақ әскери оқу орындарына түсу үшін әскери жиындарға жіберілетін әскерге шақырушылар, әскери оқу орындарына келген күннен бастап қабылданған немесе қабылдаудан бас тартқан күнге дейін жабдықталуда;

6) әскери қызметшілер – маяктардағы вахтаны өткерген кезде;

7) әскери қызметшілер – жауынгерлік кезекшілік атқарған уақытта;

8) әскери қызметшілер – далалық шығуларға қатысқан уақытта;

9) әскери қызметшілер – тәуліктік нарядта қызмет өткерген кезде;

10) әскери қызметшілер – қарауылда қызмет өткерген кезде;

11) әскери қызметшілер – әскери және арнайы жүктерге (әскери эшелондарға) ілесіп жүру және оларды тасымалдау кезінде және осы жүктерді қабылдау орнына барған немесе тапсырғаннан кейін кері қайтқан жолда жабдықталуда.

"Ауыз сумен қамтамасыз ету"

негізгі нормаларына қосымша азық үлесі

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға күніне
1.	Бөтелкедегі ауыз су (миллилитр)	1500

Ескертпе: осы норма бойынша мемлекет есебінен әскери қызметшілер далалық шығуларда, оқу-жаттығуларда, маневр жасауда, полигондарда, зілзала және апаттар аудандарында, төтенше жағдайларда, әскери жанжалдар кезінде, бітімгершілік операцияларында жабдықталуда.

"Әскери эшелондарға ілесіп жүру кезіндегі" негізгі нормаларға қосымша азық үлесі

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
----------	------------------	-------------------

1.	1-санатты сиыр еті	120
2.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	20
3.	Сиыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	100
4.	Құмшекер	25
5.	Қаймақ *, майлылығы кемінде 15 %	30
6.	Сүзбе *, майлылығы кемінде 9 %	30

* негізгі норманың осы өнімдері қосымша норма берілген кезде берілмейді.

Ескертпе: осы норма бойынша мемлекет есебінен әскери эшелондарға ілесіп жүру үшін қарауыл (командалар) құрамына тағайындалған әскери қызметшілер – жүктерді тасымалдау кезінде және осы жүктерді қабылдау орнына барған және тапсырғаннан кейін кері қайтқан жолда жабдықталуда.

"Құрметті қарауыл ротасына арналған" негізгі нормаларға қосымша азық үлесі

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	1-санатты сиыр еті	100
2.	Сиыр сүті, құнарлығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	150
3.	Мәйекті қатты ірімшік	10
4.	Сиыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	15
5.	Жаңа піскен жеміс (алма, банан, апельсин)	50

Ескертпе: осы норма бойынша мемлекет есебінен Қарулы Күштер құрметті қарауыл ротасының мерзімді қызмет әскери қызметшілері жабдықталуда.

"Мерекелік үлес"

негізгі нормаларына қосымша азық үлесі

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	1-сұрыпты бидай ұны (құнарландырылған)	60
2.	Печенье	30
3.	Кәмпит	20
4.	Наубайханалық тығыздалған ашытқы	0,2
5.	Өсімдік майы	5
6.	Жаңа піскен жеміс (алма, банан, апельсин)	200

Ескертпе:

Осы норма бойынша мемлекет есебінен:

1) мерзімді қызмет әскери қызметшілері мен жоғары және орта оқу орындарының (әскери факультеттердің) курсанттары – Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес айқындалған мереке күндері және тиісті органдардың, мекемелер мен бөлімдердің құрылғанын мерекелеген күндері және әскери ант қабылдаған күндері;

2) әскери жиындарға шақырылған және бұрын әскери ант қабылдамаған әскери міндеттілер – әскери ант қабылдаған күндері жабдықталуда.

"Қарауылда қызмет өткерген кездегі" негізгі нормаларға қосымша азық үлесі

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	100
2.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	15
3.	Мәйекті қатты ірімшік	10
4.	Жоғары сұрыпты жартылай ысталған шұжық	30
5.	Жоғары сұрыпты қара шай	0,5
6.	Құмшекер	20

Ескертпе: осы норма бойынша мемлекет есебінен әскери және мемлекеттік объектілерді, күзету жөніндегі қарауылдар құрамында қызмет (вахта) өткеру кезінде әскери қызметшілер, егер сағат 22-00-ден 6-00-ге дейінгі кезеңде қарауылда (нарядта) қызмет өткеру уақыты түнгі уақыттың кемінде екі сағатын қамтыса жабдықталуда.

"Емдеу-алдын алу үлесі" негізгі нормаларына қосымша азық үлесі

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	Сыыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	500

Ескертпе: осы норма бойынша мемлекет есебінен әскери қызметші: кочегарлар (операторлар), газ-электрмен дәнекерлеушілер, жұмыстары улы химикаттармен байланысты медициналық (ветеринарлық) персонал және басқа да мамандар (рентгенологтар), жанар-жағармай материалдарымен (жанар-жағармай материалдары қоймасының бастығы, май құюшы) және су кәрізімен (сантехник) ұдайы байланысты мамандар, құрамында ионды сәулелену заттары бар бұйымдарды сақтаумен, қорғаумен

және оған техникалық қызмет көрсетумен байланысты қару-жарак қызметінің мамандары (қару-жарак қызметінің бастығы, қойма бастығы, сақтау орнының бастығы, техник, краншы, такелажшы) жабдықталуда.

**"Авариялық-құтқару жұмыстарын жүргізу кезіндегі"
негізгі нормаларға қосымша азық үлесі**

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	Печенье *	100
2.	Түрлі ет консервілері	150
3.	Түрлі ет-өсімдік консервілері	150
4.	Екінші түскі ас консервілері	200
5.	Балық консервілері (майлы шпрот)	60
6.	Жоғары сұрыпты жартылай ысталған шұжық	60
7.	Қант қосылған қоюландырылған қаймағы алынбаған сүт	60
8.	Құмшекер	100
9.	Шоколад	80
10.	Витаминді глюкоза	50
11.	Лимон қышқылы	3
12.	Кептірілген жеміс (мейіз, өрік қағы, қара өрік)	30
13.	Жаңғақ	40
14.	Табиғи кофе	6
15.	Какао ұнтағы	14

* баламалы түрде вафлиға немесе кептірілген тоқашқа ауыстыру.

Ескертпе: осы норма бойынша мемлекет есебінен әскери қызметшілер авариялық-құтқару жұмыстарын жүргізу, зілзаланы, төтенше жағдайларды жою кезінде , егер жоюды жүргізу уақыты кемінде бір тәуліктен асатын болса жабдықталуда.

**"Донорларға арналған азық үлесі"
негізгі нормаларына қосымша азық үлесі**

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	Жоғары сұрыпты қара шай	0,3
2.	Шоколад	100
3.	Жеміс-жидек шырыны (миллилитр)	200
4.	Кептірілген жеміс (мейіз, өрік қағы)	40

5.	"Гематоген" биологиялық белсенді қоспасы	40
----	--	----

Ескертпе: тағам түріндегі осы норма бойынша мемлекет есебінен әскери қызметшілерге негізгі нормалар бойынша олардың азық-түлік үлесімен (тағаммен) жабдықталуына қарамастан, қан тапсырған күні беріледі.

2-норма

"Инженерлік-техникалық құрамға арналған азық үлесі"

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан	350
2.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	400
3.	1-сұрыпты бидай ұны (құнарландырылған)	10
4.	1-сұрыпты қарақұмық жармасы	30
5.	Жоғары сұрыпты сұлы жармасы	10
6.	1-сұрыпты арпа жармасы	10
7.	Жоғары сұрыпты тары жармасы	10
8.	Жоғары сұрыпты күріш жармасы	35
9.	1-сұрыпты атбас бұршак (бұршак, үрме бұршак)	10
10.	Жоғары сұрыпты макарон өнімдері (вермишель, түтік кеспе, кеспе)	40
11.	1-санатты сиыр еті	300
12.	1-санатты құс еті (тауық, түйетауық)	30
13.	Жоғары сұрыпты жартылай ысталған шұжық	25
14.	Тазартылған басы жоқ балық (сазан, жайын, тұқы, көксерке)	140
15.	Тауық жұмыртқасы (дана)	1
16.	Сиыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	180
17.	Айран, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	60
18.	Қаймақ, майлылығы кемінде 15 %	30
19.	Сүзбе, майлылығы кемінде 9 %	30
20.	Мәйекті қатты ірімшік	35
21.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	40
22.	Күнбағыс майы	40

23.	Құмшекер	70
24.	Ара балы (10 г пакеттелген)	20
25.	Жоғары сұрыпты қара шай	2
26.	Ерітілетін табиғи кофе	1
27.	Йодталған ас тұзы	20
28.	Наубайханалық тығыздалған ашытқы	0,3
29.	Лавр жапырағы	0,2
30.	Ұнтақталған бұрыш	0,3
31.	Қыша ұнтағы	0,3
32.	Тағамдық сірке қышқылы 70 %	0,1
33.	Жаңа піскен картоп	450
34.	Жаңа піскен ақ кауданды кырыққабат	130
35.	Жаңа піскен қызылша	40
36.	Жаңа піскен сәбіз	95
37.	Жаңа піскен басты пияз	65
38.	Жаңа піскен сарымсақ	5
39.	Жаңа піскен қияр	50
40.	Жаңа піскен қызанақ	50
41.	Томат пастасы	6
42.	Жаңа піскен тәтті бұрыш	20
43.	Жаңа піскен көк (көк пияз, аскөк, желкек)	20
44.	Көкөніс шырыны (миллилитр)	90
45.	Жаңа піскен жеміс (алма, банан, апельсин)	200
46.	Кептірілген жеміс (мейіз, өрік қағы, қара өрік)	20
47.	Жеміс-жидек шырыны (миллилитр)	90
48.	Поливитаминді препарат, драже (желтоқсан-мамыр)	1

Ескертпе:

Осы норма бойынша мемлекет есебінен:

1) авиациялық техникаға қызмет көрсетуге және ұшуларды қамтамасыз етуге жіберілген әуеайлақтарда, полигондарда, техникалық және ұшыру бекіністерінде тұрақты жұмыс істейтін инженерлік-техникалық құрам – ұшуларды дайындау және орындау кезеңінде;

2) әскери жиындарға шақырылған әскери міндеттілер, авиациялық бөлімдерде инженерлік-техникалық лауазымдарда тағылымдамадан өтетін әскери оқу

орындарының (әскери факультетінің) курсанттары – жиындардан (тағылымдамадан) өту кезеңінде;

3) инженерлік-техникалық құрамның әскери қызметшілері – жауынгерлік кезекшілік атқарған уақытта;

4) инженерлік-техникалық құрамның әскери қызметшілері – далалық шығуларға қатысқан уақытта;

5) инженерлік-техникалық құрамның әскери қызметшілері – тәуліктік нарядта қызмет өткерген кезде;

6) инженерлік-техникалық құрамның әскери қызметшілері – қарауылда қызмет өткерген кезде;

7) инженерлік-техникалық құрамның әскери қызметшілері – әскери және арнайы жүктерге (әскери эшелондарға) ілесіп жүру және оларды тасымалдау кезінде және осы жүктерді қабылдау орнына барған немесе тапсырғаннан кейін кері қайтқан жолда жабдықталуда.

3-норма

"Жоғары оқу орындарының курсанттарына арналған азық үлесі"

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан	350
2.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	400
3.	1-сұрыпты бидай ұны (құнарландырылған)	100
4.	1-сұрыпты қарақұмық жармасы	30
5.	Жоғары сұрыпты сұлы жармасы	10
6.	1-сұрыпты арпа жармасы	10
7.	Жоғары сұрыпты тары жармасы	10
8.	1-сұрыпты ұнтақталған арпа жармасы	10
9.	Жоғары сұрыпты күріш жармасы	30
10.	1-сұрыпты атбас бұршак (бұршак, үрме бұршак)	10
11.	Жоғары сұрыпты макарон өнімдері (вермишель, түтік кеспе, кеспе)	35
12.	1-санатты сиыр еті	250
13.	1-санатты құс еті (тауық, түйетауық)	30
14.	Жоғары сұрыпты жартылай ысталған шұжық	25

15.	Тазартылған басы жоқ балық (сазан, жайын, тұқы, көксерке)	120
16.	Тауық жұмыртқасы (дана)	1
17.	Сыыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	180
18.	Айран, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	60
19.	Қаймақ, майлылығы кемінде 15 %	30
20.	Сүзбе, майлылығы кемінде 9 %	30
21.	Мәйекті қатты ірімшік	35
22.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	40
23.	Күнбағыс майы	40
24.	Құмшекер	70
25.	Ара балы (10 г пакеттелген)	20
26.	Жоғары сұрыпты қара шай	2
27.	Ерітілетін табиғи кофе	1
28.	Йодталған ас тұзы	20
29.	Наубайханалық тығыздалған ашытқы	0,3
30.	Лавр жапырағы	0,2
31.	Ұнтақталған бұрыш	0,3
32.	Қыша ұнтағы	0,3
33.	Тағамдық сірке қышқылы 70 %	0,1
34.	Жаңа піскен картоп	420
35.	Жаңа піскен ақ қауданды кырыққабат	130
36.	Жаңа піскен қызылша	40
37.	Жаңа піскен сәбіз	95
38.	Жаңа піскен басты пияз	65
39.	Жаңа піскен сарымсақ	5
40.	Жаңа піскен қияр	50
41.	Жаңа піскен қызанақ	50
42.	Томат пастасы	6
43.	Жаңа піскен тәтті бұрыш	20
44.	Жаңа піскен көк (көк пияз, аскөк, желкек)	20
45.	Көкөніс шырыны (миллилитр)	90
46.	Жаңа піскен жеміс (алма, банан, апельсин)	200
47.	Кептірілген жеміс (мейіз, өрік қағы, қара өрік)	20
48.	Жеміс-жидек шырыны (миллилитр)	90

49.	Поливитаминді препарат, драже (желтоқсан-мамыр)	1
-----	--	---

Ескертпе: осы норма бойынша мемлекет есебінен жоғары әскери оқу орындарының (әскери факультеттердің) курсанттары барлық оқу кезеңі ішінде оқуға қабылданған күнінен бастап әскери оқу орны офицерлер атағын беру туралы бұйрықты алғанға дейін жабдықталуда.

4-норма

"1500 метр және одан жоғары биіктіктегі биік таулық азық үлесі"

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан	350
2.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	400
3.	1-сұрыпты бидай ұны (құнарландырылған)	100
4.	1-сұрыпты қарақұмық жармасы	30
5.	Жоғары сұрыпты сұлы жармасы	10
6.	1-сұрыпты арпа жармасы	10
7.	Жоғары сұрыпты тары жармасы	10
8.	1-сұрыпты ұнтақталған арпа жармасы	10
9.	Жоғары сұрыпты күріш жармасы	30
10.	1-сұрыпты атбас бұршақ (бұршақ, үрме бұршақ)	10
11.	Жоғары сұрыпты макарон өнімдері (вермишель, түтік кеспе, кеспе)	35
12.	1-санатты сиыр еті	270
13.	1-санатты құс еті (тауық, түйетауық)	30
14.	Жоғары сұрыпты жартылай ысталған шұжық	50
15.	Тазартылған басы жоқ балық (сазан, жайын, тұқы, көксерке)	140
16.	Тауық жұмыртқасы (дана)	1
17.	Сиыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	180
18.	Айран *, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	60
19.	Қаймақ *, майлылығы кемінде 15 %	25
20.	Сүзбе *, майлылығы кемінде 9 %	30

21.	Мәйекті қатты ірімшік	35
22.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	40
23.	Күнбағыс майы	40
24.	Құмшекер	60
25.	Ара балы (10 г пакеттелген)	20
26.	Жоғары сұрыпты қара шай	2
27.	Ерітілетін табиғи кофе	1
28.	Йодталған ас тұзы	20
29.	Наубайханалық тығыздалған ашытқы *	0,3
30.	Лавр жапырағы	0,2
31.	Ұнтақталған бұрыш	0,3
32.	Қыша ұнтағы	0,3
33.	Тағамдық сірке қышқылы 70 %	0,1
34.	Жаңа піскен картоп	420
35.	Жаңа піскен ақ кауданды кырыққабат	130
36.	Жаңа піскен қызылша	40
37.	Жаңа піскен сәбіз	95
38.	Жаңа піскен басты пияз	65
39.	Жаңа піскен сарымсақ	5
40.	Жаңа піскен қияр *	50
41.	Жаңа піскен қызанақ *	50
42.	Томат пастасы	6
43.	Жаңа піскен тәтті бұрыш	20
44.	Жаңа піскен көк * (көк пияз, аскөк, желкек)	20
45.	Көкөніс шырыны (миллилитр)	90
46.	Жаңа піскен жеміс (алма, банан, апельсин)	200
47.	Кептірілген жеміс (мейіз, өрік қағы, қара өрік)	20
48.	Жеміс-жидек шырыны (миллилитр)	90
49.	Поливитаминді препарат, драже (желтоқсан-мамыр)	1

* оларды беру мүмкін болмаған кезде ауыстыру нормасына сәйкес ауыстырылады.

Ескертпе:

Осы норма бойынша мемлекет есебінен теңіз деңгейінен 1500 метр және одан жоғары биіктікте қызмет өткеру (жұмыстарды жүзеге асыру) кезінде мыналар жабдықталуда:

1) 1500 метр және одан жоғары биіктікте орналасқан әуе шабуылына қарсы қорғанысты бағыттау бөлімшелері мен пункттеріндегі мерзімді қызмет әскери қызметшілері, тағылымдамадан (тәжірибеден) өтетін курсанттар, сондай-ақ осы бөлімдерге, бөлімшелерге іссапарға келген әскери қызметшілер;

2) әскери қызметшілер – жауынгерлік кезекшілік атқарған уақытта;

3) әскери қызметшілер – далалық шығуларға қатысқан уақытта;

4) әскери қызметшілер – тәуліктік нарядта қызмет өткерген кезде;

5) әскери қызметшілер – қарауылда қызмет өткерген кезде;

6) осы нормаға қосымша мемлекет есебінен теңіз деңгейінен 3000 метр және одан жоғары биіктіктегі жергілікті жерлерде бір адамға тәулігіне 100 г сиыр сүті немесе сүттің осы мөлшеріне ауыстырылған сүт өнімдері, 30 г мәйекті қатты ірімшік, 1 г табиғи кофе, 25 г жеміс-жидек джемі беріледі.

5-норма

Десанттық-шабуылдау әскерлеріне арналған азық үлесі

Ескерту. 5-норманың тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР Қорғаныс министрінің 12.04.2022 № 192 бұйрығымен.

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан	350
2.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	400
3.	1-сұрыпты бидай ұны (құнарландырылған)	10
4.	1-сұрыпты қарақұмық жармасы	30
5.	Жоғары сұрыпты сұлы жармасы	10
6.	1-сұрыпты арпа жармасы	10
7.	Жоғары сұрыпты тары жармасы	10
8.	1-сұрыпты ұнтақталған арпа жармасы	10
9.	Жоғары сұрыпты күріш жармасы	30
10.	1-сұрыпты атбас бұршак (бұршак, үрме бұршак)	10
11.	Жоғары сұрыпты макарон өнімдері (вермишель, түтік кеспе, кеспе)	35
12.	1-санатты сиыр еті	260
13.	1-санатты құс еті (тауық, түйетауық)	30
14.	Жоғары сұрыпты жартылай ысталған шұжық	25

15.	Тазартылған басы жоқ балық (сазан, жайын, тұқы, көксерке)	120
16.	Тауық жұмыртқасы (дана)	1
17.	Сиыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	180
18.	Айран, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	90
19.	Қаймақ, майлылығы кемінде 15 %	45
20.	Сүзбе, майлылығы кемінде 9 %	30
21.	Мәйекті қатты ірімшік	40
22.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	40
23.	Күнбағыс майы	40
24.	Құмшекер	70
25.	Ара балы (10 г пакеттелген)	20
26.	Жоғары сұрыпты қара шай	2
27.	Ерітілетін табиғи кофе	1
28.	Йодталған ас тұзы	20
29.	Наубайханалық тығыздалған ашытқы	0,3
30.	Лавр жапырағы	0,2
31.	Ұнтақталған бұрыш	0,3
32.	Қыша ұнтағы	0,3
33.	Тағамдық сірке қышқылы 70 %	0,1
34.	Жаңа піскен картоп	420
35.	Жаңа піскен ақ қауданды кырыққабат	130
36.	Жаңа піскен қызылша	40
37.	Жаңа піскен сәбіз	95
38.	Жаңа піскен басты пияз	65
39.	Жаңа піскен сарымсақ	5
40.	Жаңа піскен қияр	50
41.	Жаңа піскен қызанақ	50
42.	Томат пастасы	6
43.	Жаңа піскен тәтті бұрыш	20
44.	Жаңа піскен көк (көк пияз, аскөк, желкек)	20
45.	Көкөніс шырыны (миллилитр)	90
46.	Жаңа піскен жеміс (алма, банан, апельсин)	200
47.	Кептірілген жеміс (мейіз, өрік қағы, қара өрік)	20
48.	Жеміс-жидек шырыны (миллилитр)	90

49.	"Гематоген" биологиялық белсенді қоспа	25
50.	Поливитаминді препарат, драже (желтоқсан-мамыр)	1

Ескертпе:

Осы норма бойынша мемлекет есебінен Қарулы Күштер, басқа да әскерлер мен әскери құрылымдар десанттық және барлау бөлімшелерінің, теңіз жаяу әскерлері, арнайы мақсаттағы бөлімшелерінің:

1) мерзімді қызмет әскери қызметшілері;

2) әскери жиындарға шақырылған әскери міндеттілер, әскери даярлаудан өтетін әскери кафедралардың студенттері, әскери оқу орындарының (әскери факультеттердің) курсанттары – жиындардан (тағылымдамадан) өту кезеңінде, әскери қызметі парашютпен секірумен байланысты секіру жасаған күндері жабдықталуда;

3) әскери қызметшілер – жауынгерлік кезекшілік атқарған уақытта;

4) әскери қызметшілер – далалық шығуларға (теңізге шығуларға) қатысқан уақытта;

5) әскери қызметшілер – тәуліктік нарядта қызмет өткерген кезде;

6) әскери қызметшілер – қарауылда қызмет өткерген кезде;

7) әскери қызметшілер – парашютпен секірген күндері;

8) әскери қызметшілер – әскери және арнайы жүктерге (әскери эшелондарға) ілесіп жүру және оларды тасымалдау кезінде және осы жүктерді қабылдау орнына барған немесе тапсырғаннан кейін кері қайтқан жолда жабдықталуда.

6-норма

"Спорт комитеті – Армия орталық спорт клубы әскери спорт колледжінің курсанттарына арналған азық үлесі"

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан	350
2.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	400
3.	1-сұрыпты бидай ұны (құнарландырылған)	40
4.	1-сұрыпты қарақұмық жармасы	30
5.	Жоғары сұрыпты сұлы жармасы	10
6.	1-сұрыпты арпа жармасы	10
7.	Жоғары сұрыпты тары жармасы	10
8.	1-сұрыпты ұнтақталған арпа жармасы	10
9.	Жоғары сұрыпты күріш жармасы	30
10.	1-сұрыпты атбас бұршақ (бұршақ, үрме бұршақ)	10

11.	Жоғары сұрыпты макарон өнімдері (вермишель, түтік кеспе, кеспе)	35
12.	1-санатты сиыр еті	310
13.	1-санатты құс еті (тауық, түйетауық)	30
14.	Жоғары сұрыпты жартылай ысталған шұжық	25
15.	Тазартылған басы жоқ балық (сазан, жайын, тұқы, көксерке)	130
16.	Тауық жұмыртқасы (дана)	1
17.	Сиыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	180
18.	Айран, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	90
19.	Қаймақ, майлылығы кемінде 15 %	45
20.	Сүзбе, майлылығы кемінде 9 %	40
21.	Мәйекті қатты ірімшік	40
22.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	40
23.	Күнбағыс майы	40
24.	Құмшекер	90
25.	Ара балы (10 г пакеттелген)	20
26.	Жоғары сұрыпты қара шай	2
27.	Йодталған ас тұзы	20
28.	Наубайханалық тығыздалған ашытқы	0,3
29.	Лавр жапырағы	0,2
30.	Ұнтақталған бұрыш	0,3
31.	Қыша ұнтағы	0,3
32.	Тағамдық сірке қышқылы 70 %	0,1
33.	Жаңа піскен картоп	420
34.	Жаңа піскен ақ қауданды кырыққабат	130
35.	Жаңа піскен қызылша	40
36.	Жаңа піскен сәбіз	95
37.	Жаңа піскен басты пияз	65
38.	Жаңа піскен сарымсақ	5
39.	Жаңа піскен қияр	50
40.	Жаңа піскен қызанақ	50
41.	Томат пастасы	6
42.	Жаңа піскен тәтті бұрыш	20
43.	Жаңа піскен көк (көк пияз, аскөк, желкек)	20

44.	Көкөніс шырыны (миллилитр)	90
45.	Жаңа піскен жеміс (алма, банан, апельсин)	200
46.	Кептірілген жеміс (мейіз, өрік қағы, қара өрік)	20
47.	Жеміс-жидек шырыны (миллилитр)	90
48.	Поливитаминді препарат, драже (желтоқсан-мамыр)	1

Ескертпе: осы норма бойынша мемлекет есебінен Спорт комитеті әскери спорт колледжінің курсанттары жабдықталуда.

7-норма

"Жас ұлан" республикалық мектебі 7-8-сыныптарының оқушыларына арналған азық үлесі"

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан	150
2.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	300
3.	1-сұрыпты бидай ұны (құнарландырылған)	50
4.	1-сұрыпты қарақұмық жармасы	20
5.	Жоғары сұрыпты сұлы жармасы	10
6.	1-сұрыпты арпа жармасы	10
7.	Жоғары сұрыпты тары жармасы	10
8.	1-сұрыпты ұнтақ жармасы	10
9.	Жоғары сұрыпты күріш жармасы	20
10.	1-сұрыпты атбас бұршақ (бұршақ, үрме бұршақ)	5
11.	Жоғары сұрыпты макарон өнімдері (вермишель, түтік кеспе, кеспе)	25
12.	Печенье	10
13.	1-санатты сиыр еті	200
14.	1-санатты құс еті (тауық, түйетауық)	30
15.	Жоғары сұрыпты жартылай ысталған шұжық	20
16.	Тазартылған басы жоқ балық (сазан, жайын, тұқы, көксерке)	110
17.	Тауық жұмыртқасы (дана)	1
18.	Сиыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	360

19.	Айран, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	90
20.	Қаймақ, майлылығы кемінде 15 %	45
21.	Сүзбе, майлылығы кемінде 9 %	40
22.	Мәйекті қатты ірімшік	40
23.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	40
24.	Күнбағыс майы	20
25.	Құмшекер	70
26.	Ара балы (10 г пакеттелген)	20
27.	Кәмпит (карамель)	20
28.	Жоғары сұрыпты қара шай	2
29.	Какао ұнтағы	2
30.	Йодталған ас тұзы	10
31.	Наубайханалық тығыздалған ашытқы	0,2
32.	Лавр жапырағы	0,1
33.	Картоп крахмалы	5
34.	Жаңа піскен картоп	420
35.	Жаңа піскен ақ қауданды қырыққабат	110
36.	Жаңа піскен қызылша	30
37.	Жаңа піскен сәбіз	80
38.	Жаңа піскен басты пияз	55
39.	Жаңа піскен сарымсақ	2
40.	Жаңа піскен қияр	40
41.	Жаңа піскен қызанақ	40
42.	Жаңа піскен тәтті бұрыш	20
43.	Жаңа піскен көк (көк пияз, аскөк, желкек)	20
44.	Көкөніс шырыны (миллилитр)	90
45.	Жаңа піскен жеміс (алма, банан, апельсин)	250
46.	Кептірілген жеміс (мейіз, өрік қағы, қара өрік)	15
47.	Повидло немесе жеміс-жидек джемi	20
48.	Жеміс-жидек шырыны (миллилитр)	90
49.	Поливитаминді препарат, драже (желтоқсан-мамыр)	1

Ескертпе:

1. Осы норма бойынша мемлекет есебінен "Жас ұлан" республикалық мектебінің оқушылары, қабылдау емтихандарын тапсыруға келген және казармалық жағдайда тұратын кандидаттар жабдықталуда.

2. "Жас ұлан" республикалық мектебінің оқушылары әскери бөлімдерде практикадан өту кезеңінде осы әскери бөлімнің мерзімді қызмет әскери қызметшілері үшін көзделген нормалар бойынша азық-түлікпен қамтамасыз етіледі.

8-норма

"Жас ұлан" республикалық мектебі 9-11-сыныбы оқушыларына және әскери оқу орны ұландарына арналған азық үлесі

Ескерту. 8-нормаға өзгеріс енгізілді – ҚР Қорғаныс министрінің 12.04.2022 № 192 бұйрығымен.

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан	200
2.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	350
3.	1-сұрыпты бидай ұны (құнарландырылған)	50
4.	1-сұрыпты қарақұмық жармасы	30
5.	Жоғары сұрыпты сұлы жармасы	10
6.	1-сұрыпты арпа жармасы	10
7.	Жоғары сұрыпты тары жармасы	10
8.	1-сұрыпты ұнтақ жармасы	10
9.	Жоғары сұрыпты күріш жармасы	30
10.	1-сұрыпты атбас бұршақ (бұршақ, үрме бұршақ)	5
11.	Жоғары сұрыпты макарон өнімдері (вермишель, түтік кеспе, кеспе)	30
12.	Печенье	15
13.	1-санатты сиыр еті	260
14.	1-санатты құс еті (тауық, түйетауық)	30
15.	Жоғары сұрыпты жартылай ысталған шұжық	20
16.	Тазартылған басы жоқ балық (сазан, жайын, тұқы, көксерке)	140
17.	Тауық жұмыртқасы (дана)	1
18.	Сиыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	360

19.	Айран, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	90
20.	Қаймақ, майлылығы кемінде 15 %	45
21.	Сүзбе, майлылығы кемінде 9 %	50
22.	Мәйекті қатты ірімшік	45
23.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	40
24.	Күнбағыс майы	25
25.	Құмшекер	70
26.	Ара балы (10 г пакеттелген)	20
27.	Кәмпит (карамель)	20
28.	Жоғары сұрыпты қара шай	2
29.	Какао ұнтағы	2
30.	Йодталған ас тұзы	20
31.	Наубайханалық тығыздалған ашытқы	0,3
32.	Лавр жапырағы	0,2
33.	Ұнтақталған бұрыш	0,3
34.	Қыша ұнтағы	0,3
35.	Картоп крахмалы	5
36.	Жаңа піскен картоп	420
37.	Жаңа піскен ақ қауданды кырыққабат	130
38.	Жаңа піскен қызылша	40
39.	Жаңа піскен сәбіз	95
40.	Жаңа піскен басты пияз	65
41.	Жаңа піскен сарымсақ	2
42.	Жаңа піскен қияр	40
43.	Жаңа піскен қызанақ	40
44.	Томат пастасы	6
45.	Жаңа піскен тәтті бұрыш	20
46.	Жаңа піскен көк (көк пияз, аскөк, желкек)	20
47.	Көкөніс шырыны (миллилитр)	90
48.	Жаңа піскен жеміс (алма, банан, апельсин)	300
49.	Кептірілген жеміс (мейіз, өрік қағы, қара өрік)	20
50.	Повидло немесе жеміс-жидек джемі	20
51.	Жеміс-жидек шырыны (миллилитр)	90
52.	Поливитаминді препарат, драже (желтоқсан-мамыр)	1

Ескертпе:

1. Осы норма бойынша мемлекет есебінен "Жас ұлан" республикалық мектебінің оқушылары және әскери оқу орнының ұландары жабдықталады.

2. "Жас ұлан" республикалық мектебінің оқушылары және әскери оқу орнының ұландары әскери бөлімде практикадан өту кезеңінде осы әскери бөлімнің мерзімді қызмет әскери қызметшілері үшін көзделген нормалар бойынша азық-түлікпен қамтамасыз етіледі.

9-норма

"Спорт комитеті – Армия орталық спорт клубының спортшы мерзімді қызмет әскери қызметшілеріне арналған азық үлесі"

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан	350
2.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	400
3.	1-сұрыпты бидай ұны (құнарландырылған)	10
4.	1-сұрыпты қарақұмық жармасы	30
5.	Жоғары сұрыпты сұлы жармасы	10
6.	1-сұрыпты арпа жармасы	10
7.	Жоғары сұрыпты тары жармасы	10
8.	1-сұрыпты ұнтақталған арпа жармасы	10
9.	Жоғары сұрыпты күріш жармасы	30
10.	1-сұрыпты атбас бұршақ (бұршақ, үрме бұршақ)	10
11.	Жоғары сұрыпты макарон өнімдері (вермишель, түтік кеспе, кеспе)	35
12.	1-санатты сиыр еті	250
13.	1-санатты құс еті (тауық, түйетауық)	30
14.	Жоғары сұрыпты жартылай ысталған шұжық	30
15.	Тазартылған басы жоқ балық (сазан, жайын, тұқы, көксерке)	120
16.	Тауық жұмыртқасы (дана)	1
17.	Сиыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	360
18.	Айран, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	60
19.	Қаймақ, майлылығы кемінде 15 %	50

20.	Сүзбе, майлылығы кемінде 9 %	70
21.	Мәйекті қатты ірімшік	50
22.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	40
23.	Күнбағыс майы	40
24.	Құмшекер	100
25.	Ара балы (10 г пакеттелген)	20
26.	Жоғары сұрыпты қара шай	2
27.	Ерітілетін табиғи кофе	1
28.	Йодталған ас тұзы	20
29.	Наубайханалық тығыздалған ашытқы	0,3
30.	Лавр жапырағы	0,2
31.	Ұнтақталған бұрыш	0,3
32.	Қыша ұнтағы	0,3
33.	Тағамдық сірке қышқылы 70 %	0,1
34.	Жаңа піскен картоп	420
35.	Жаңа піскен ақ қауданды қырыққабат	130
36.	Жаңа піскен қызылша	40
37.	Жаңа піскен сәбіз	95
38.	Жаңа піскен басты пияз	65
39.	Жаңа піскен сарымсақ	5
40.	Жаңа піскен қияр	50
41.	Жаңа піскен қызанақ	50
42.	Томат пастасы	6
43.	Жаңа піскен тәтті бұрыш	20
44.	Жаңа піскен көк (көк пияз, аскөк, желкек)	20
45.	Көкөніс шырыны (миллилитр)	90
46.	Жаңа піскен жеміс (алма, банан, апельсин)	350
47.	Кептірілген жеміс (мейіз, өрік қағы, қара өрік)	20
48.	Жеміс-жидек шырыны (миллилитр)	90
49.	Поливитаминді препарат, драже (желтоқсан-мамыр)	1

Ескертпе: осы норма бойынша мемлекет есебінен Қарулы Күштер спорттық құрама командаларының мерзімді қызмет әскери қызметшілері – жаттықтыру жиындарын және жарыстарды өткізу кезеңінде жабдықталуда.

10-норма**"Ұшқыш азық үлесі"**

P/c №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан	200
2.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	300
3.	1-сұрыпты бидай ұны (құнарландырылған)	60
4.	1-сұрыпты қарақұмық жармасы	30
5.	Жоғары сұрыпты тары жармасы	10
6.	1-сұрыпты арпа жармасы	5
7.	1-сұрыпты ұнтақ жармасы	5
8.	Жоғары сұрыпты күріш жармасы	30
9.	Жоғары сұрыпты макарон өнімдері (вермишель, түтік кеспе, кеспе)	40
10.	1-санатты сиыр еті	300
11.	1-санатты құс еті (тауық, түйетауық)	100
12.	Жоғары сұрыпты жартылай ысталған шұжық	30
13.	Тазартылған басы жоқ балық (сазан, жайын, тұқы, көксерке)	120
14.	Тауық жұмыртқасы (дана)	1
15.	Сиыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	150
16.	Айран, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	100
17.	Қаймақ, майлылығы кемінде 15 %	60
18.	Сүзбе, майлылығы кемінде 9 %	75
19.	Мәйекті қатты ірімшік	35
20.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	40
21.	Күнбағыс майы	40
22.	Құмшекер	100
23.	Ара балы (10 г пакеттелген)	40
24.	Шоколад	30
25.	Жоғары сұрыпты қара шай	1,2
26.	Ерітілетін табиғи кофе	2,5
27.	Йодталған ас тұзы	20
28.	Наубайханалық тығыздалған ашытқы	0,3

29.	Лавр жапырағы	0,2
30.	Ұнтақталған бұрыш	0,3
31.	Қыша ұнтағы	0,3
32.	Тағамдық сірке қышқылы 70 %	0,1
33.	Жаңа піскен картоп	530
34.	Жаңа піскен ақ қауданды кырыққабат	100
35.	Жаңа піскен қызылша	70
36.	Жаңа піскен сәбіз	100
37.	Жаңа піскен басты пияз	70
38.	Жаңа піскен сарымсақ	5
39.	Жаңа піскен қияр	50
40.	Жаңа піскен қызанақ	50
41.	Томат пастасы	6
42.	Жаңа піскен тәтті бұрыш	20
43.	Жаңа піскен көк (көк пияз, аскөк, желкек)	20
44.	Көкөніс шырыны (миллилитр)	90
45.	Жаңа піскен жеміс (алма, банан, апельсин)	400
46.	Кептірілген жеміс (мейіз, өрік қағы, кара өрік)	20
47.	Повидло немесе жеміс-жидек джемі	30
48.	Жеміс-жидек шырыны (миллилитр)	90
49.	Шәрбат (қаражидек, итмұрын, қарақат) (миллилитр)	10
50.	Поливитаминді препарат, драже (желтоқсан-мамыр)	1

Ескертпе:

Осы норма бойынша мемлекет есебінен:

1) ұшу аппараттары экипаждарының штаттық есептоптарына кіретін ұшқыштар құрамының әскери қызметшілері, оның ішінде дублерлар;

2) ұшу аппараттары экипаждарының штаттық есептоптарына кірмейтін, бірақ жауынгерлік кезекшілікті жауынгерлік және оқу-жаттығу даярлығы жоспары бойынша ұшуларды және авиациялық техника мен мүлікті әуеде сынауды орындайтын, оларға ұшу аппараттарының типтеріне сәйкес ұшу сағатының нормасы штаттық экипаждар үшін белгіленген нормадан кем емес айқындалған ұшқыштар құрамының әскери қызметшілері.

Осы норма бойынша ұшу аппараттары тиісті типтерінің штаттық экипаждары үшін белгіленген нормадан аз ұшу сағаттарының нормалары бар осы тармақшада көрсетілген әскери қызметшілер қамтамасыз етіледі;

3) ұшқыштар мен штурмандарды даярлайтын әскери оқу орындарының курсанттары – оқу жоспарларына сәйкес практикалық ұшулар басталған күннен бастап олар бітіріп шыққан күнге дейін (оның ішінде ұшу тәжірибелерінен өткен және басқа да әскери бөлімдерде тағылымдамадан өткен кезеңде);

4) ауыспалы ұшқыштар құрамы – авиациялық бөлімдерде (бөлімшелерде), әскери оқу орындарында, курстарда және орталықтарда қайта даярлаудан және қайта оқытудан өткен кезеңде;

5) ұшқыштар құрамы қатарынан әскери академиялардың (университеттердің) тыңдаушылары (магистранттары) – ұшу тәжірибесі мен тағылымдамадан өту кезеңінде ұшулар басталған күннен бастап және аяқталған күнге дейін;

6) борттық аудармашы, борттық жолсеріктер, ұшу аппараттары экипажының штаттық есептоптарына кіретін әскери қызметшілер – ұдайы, ал экипаждың штаттық есептоптарына кірмейтіндер – ұшу күндері;

7) ұшқыштар құрамына жатпайтын, бірақ ұшу аппараттарының жауынгерлік және оқу-жаттығу даярлығы жоспарлары бойынша ұшуларға және авиациялық техника мен мүлікті әуеде сынауға қатысатын әскери қызметшілер (ғылыми-сынау және ғылыми-зерттеу мекемелері (полигондары) авиация бөлімдерінің, сынау аппараттары экипаждарының штаттық есептоптарына кірмейтін, бірақ ұшуларға қатысатын борттық инженерлер (техниктер), нұсқаушылар, сынаушылар немесе катапульттеу құрылғыларының зерттеушілері, нұсқаушылары, нұсқаушы-парашютші-сынаушылары, парашюттердің нұсқаушы-сынаушылары, оның ішінде әуе-десанттық әскерлері парашют буындарының нұсқаушылары мен жаттықтырушылары ретінде ұшуларға қатысатын ұшқыштар құрамын жауынгерлік қолдану және қайта даярлау орталықтарының ұшқыш-әдіскерлері, инженерлері мен техниктері) операциялық-реанимациялық ұшақ-зертханалар ұшатын зертханаларының жеке құрамы, аға офицерлері (әуедегі басқару пункті жөніндегі) және әуе атқыш-радистері және әуе атқыштарын даярлау жөніндегі авиация мектептерінің курсанттары – ұшу (парашютпен секіру) күндері, сондай-ақ қызметтік іс-қимыл жоспарлары бойынша ұшуларға қатысатын мемлекеттік органдардың бірінші басшылары мен олардың орынбасарларын;

8) әскери жиындарға шақырылған және ұшу аппараттарында ұшуларды жасайтын әскери міндеттілер, әскери даярлықтан өтетін жоғары және орта арнайы оқу орындары әскери кафедраларының студенттері – практикалық ұшулар басталған күннен бастап жиындар аяқталған күнге дейін жабдықталуда.

11-норма

"Теңіз азық үлесі"

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан	350
2.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	400
3.	1-сұрыпты бидай ұны (құнарландырылған)	50
4.	1-сұрыпты қарақұмық жармасы	30
5.	Жоғары сұрыпты сұлы жармасы	10
6.	1-сұрыпты арпа жармасы	10
7.	Жоғары сұрыпты тары жармасы	10
8.	1-сұрыпты ұнтақталған арпа жармасы	10
9.	Жоғары сұрыпты күріш жармасы	30
10.	1-сұрыпты атбас бұршақ (бұршақ, үрме бұршақ)	10
11.	Жоғары сұрыпты макарон өнімдері (вермишель, түтік кеспе, кеспе)	40
12.	1-санатты сиыр еті	240
13.	1-санатты құс еті (тауық, түйетауық)	30
14.	Жоғары сұрыпты жартылай ысталған шұжық	25
15.	Тазартылған басы жоқ балық (сазан, жайын, тұқы, көксерке)	120
16.	Тауық жұмыртқасы (дана)	1
17.	Сиыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	180
18.	Айран, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	90
19.	Қаймақ, майлылығы кемінде 15 %	30
20.	Сүзбе, майлылығы кемінде 9 %	30
21.	Мәйекті қатты ірімшік	40
22.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	40
23.	Күнбағыс майы	40
24.	Құмшекер	90
25.	Ара балы (10 г пакеттелген)	20
26.	Қант қосылған қоюландырылған қаймағы алынбаған сүт	20

27.	Жоғары сұрыпты қара шай	1,2
28.	Ерітілетін табиғи кофе	1
29.	Йодталған ас тұзы	20
30.	Наубайханалық тығыздалған ашытқы	0,3
31.	Лавр жапырағы	0,2
32.	Ұнтақталған бұрыш	0,3
33.	Қыша ұнтағы	0,3
34.	Тағамдық сірке қышқылы 70 %	0,1
35.	Жаңа піскен картоп	420
36.	Жаңа піскен ақ кауданды кырыққабат	130
37.	Жаңа піскен қызылша	60
38.	Жаңа піскен сәбіз	95
39.	Жаңа піскен басты пияз	70
40.	Жаңа піскен сарымсақ	5
41.	Жаңа піскен қияр	50
42.	Жаңа піскен қызанақ	50
43.	Томат пастасы	6
44.	Жаңа піскен тәтті бұрыш	20
45.	Жаңа піскен көк (көк пияз, аскөк, желкек)	20
46.	Көкөніс шырыны (миллилитр)	90
47.	Жаңа піскен жеміс (алма, банан, апельсин)	200
48.	Кептірілген жеміс (мейіз, өрік қағы, қара өрік)	20
49.	Жеміс-жидек шырыны (миллилитр)	90
50.	Поливитаминді препарат, драже (желтоқсан-мамыр)	1

Ескертпе:

Осы норма бойынша мемлекет есебінен (басқа нормалар бойынша азық-түлік алатын адамдардан басқа):

1) суүсті корабльдері мен қамтамасыз ету кемелерінде қызмет өткеретін әскери қызметшілер;

2) суүсті корабльдері мен қамтамасыз ету кемелеріндегі әскери қызметшілер – орналасу орындарында дауылға әзірлік кезіндегі іс-шараларды жүзеге асырған жағдайда, теңізге шыққан және шетел айлақтарына баруға байланысты осы айлақтарда болған уақытта.

Суүсті корабльдері мен қамтамасыз ету кемелеріндегі әскери қызметшілер Қазақстан Республикасының аумақтық суларынан тыс жерде жүзген (шыққан) кезеңде

(шетел мемлекеттерінің айлақтарында), Қазақстан Республикасының базасынан, айлағынан шыққан күннен бастап, суүсті корабльдері мен қамтамасыз ету кемелерін сыртқы теңіз жолдарымен бір бассейнден басқасына ауыстыру жөніндегі экспедицияларға қатысатын жеке құрам жол жүруде болған кезеңде қосымша 3 г жеміс-жидек сығындысы мен 30 г қоюландырылған (немесе қаймағы алынбаған) сүт беріледі;

3) штаттық экипаждарға кірмейтін қамтамасыз ету кемелері топтарының әскери қызметшілері, капитан-тәлімгерлері, механик-тәлімгерлері мен лоцмандары, әскери жиындарға шақырылған әскери міндеттілер, әскери даярлаудан өтетін әскери кафедралардың студенттері, әскери оқу орындарының (әскери факультеттердің) курсанттары – кемеге келген күннен бастап;

4) арнайы жүзу құралдарымен жабдықталған теңіз жаяу әскерлері мен броньды танк техникасы экипаждарының әскери қызметшілері – теңізге шыққан күндері.

Теңізге шығатын күндер мен жеке құрамның саны әскери бөлім командирінің бұйрығымен жарияланады;

5) теңіз бөлімдерінің әскери қызметшілері – теңізде гидрографиялық жұмыстарды орындау уақытында;

6) теңізде апатқа ұшыраған немесе корабль (кеме) бортына алынған адамдар – экипаж осы норма бойынша айлаққа немесе базаға жеткізілгенге дейін азық-түлікпен қамтамасыз етіледі;

7) әскери қызметшілер – жауынгерлік кезекшілік атқарған уақытта;

8) әскери қызметшілер – тәуліктік нарядты өткерген уақытта;

9) әскери қызметшілер – қарауылдағы қызметті өткерген кезде;

10) әскери қызметшілер – әскери және арнайы жүктерге (әскери эшелондарға) ілесіп жүру және оларды тасымалдау кезінде және осы жүктерді қабылдау орнына барған немесе тапсырғаннан кейін кері қайтқан жолда жабдықталуда;

11) суасты сүңгулерін жасайтын, қысымды компрессорлық камерада (сүңгуір барокамерада) дербес болуына байланысты жұмыстарға қатысатын әскери қызметші сүңгуірлерге қосымша 130 г бірінші санатты сиыр еті, 15 г мәйекті ірімшік, 30 г сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5%, 40 г қоюландырылған (немесе қаймағы алынбаған) сүт беріледі;

12) тереңге сүңгітін әскери қызметші сүңгуірлерге күн сайын 30 г құмшекер, 70 г печенье, 150 г жаңа піскен жемістер немесе жеміс және жидек шырыны, 2 г жеміс-жидек сығындысы және 1 жұмыртқа беріледі.

12-норма

"Жалпы емдік азық үлесі"

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн

1.	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан	100
2.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	450
3.	1-сұрыпты бидай ұны (құнарландырылған)	100
4.	1-сұрыпты қарақұмық жармасы	25
5.	Жоғары сұрыпты сұлы жармасы	10
6.	1-сұрыпты арпа жармасы	10
7.	Жоғары сұрыпты тары жармасы	10
8.	Жоғары сұрыпты күріш жармасы	30
9.	1-сұрыпты атбас бұршак (бұршак, үрме бұршак)	5
10.	Жоғары сұрыпты макарон өнімдері (вермишель, түтік кеспе, кеспе)	35
11.	1-санатты сиыр еті	300
12.	1-санатты құс еті (тауық, түйетауық)	50
13.	Жоғары сұрыпты жартылай ысталған шұжық	25
14.	Тазартылған басы жоқ балық (сазан, жайын, тұқы, көксерке)	120
15.	Тауық жұмыртқасы (дана)	1
16.	Сиыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	360
17.	Айран, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	45
18.	Қаймақ, майлылығы кемінде 15 %	45
19.	Сүзбе, майлылығы кемінде 9 %	60
20.	Мәйекті қатты ірімшік	50
21.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	40
22.	Күнбағыс майы	35
23.	Құмшекер	60
24.	Ара балы (10 г пакеттелген)	20
25.	Жоғары сұрыпты қара шай	2
26.	Йодталған ас тұзы	20
27.	Наубайханалық тығыздалған ашытқы	0,3
28.	Лавр жапырағы	0,2
29.	Ұнтақталған бұрыш	0,3
30.	Қыша ұнтағы	0,3
31.	Тағамдық сірке қышқылы 70 %	0,1
32.	Жаңа піскен картоп	450

33.	Жаңа піскен ақ қауданды кырыққабат	100
34.	Жаңа піскен қызылша	40
35.	Жаңа піскен сәбіз	90
36.	Жаңа піскен басты пияз	70
37.	Жаңа піскен сарымсақ	5
38.	Жаңа піскен қияр	50
39.	Жаңа піскен қызанақ	50
40.	Томат пастасы	6
41.	Жаңа піскен тәтті бұрыш	20
42.	Жаңа піскен көк (көк пияз, аскөк, желкек)	20
43.	Көкөніс шырыны (миллилитр)	90
44.	Жаңа піскен жеміс (алма, банан, апельсин)	200
45.	Кептірілген жеміс (мейіз, өрік қағы, қара өрік)	20
46.	Тосап (джем)	5
47.	Жеміс-жидек шырыны (миллилитр)	90
48.	Поливитаминді препарат, драже (желтоқсан-мамыр)	1

Ескертпе:

1. Осы норма бойынша мемлекет есебінен әскери-медициналық және медициналық мекемелерде (әскери госпитальдарда, лазареттерде, емханаларда, стационарлық және басқа да изоляторларда) емделуде немесе тексерілуде болатын науқастанғандар, ұшқыштар құрамын дәрігерлік сараптау бөлімшелерінде медициналық тексерілуде болатын ұшқыштар құрамының әскери қызметшілері жабдықталуда.

2. Осы нормаға қосымша мемлекет есебінен әскери госпитальдар мен лазареттерде емделуде және тексерілуде болатын науқастанғандарға – тәулігіне бір адамға 45 г жас ет, 25 г шұжық және ысталған тағамдар, 200 г сиыр сүті, 20 г ірімшік, 50 г сүзбе, 15 г көкөніс консервілері және 50 г консервіленген компот беріледі.

3. Әскери-медициналық мекемелерде емделуде болатын және жасанды тамақтандырылатын нәрестелерге емдік үлес орнына тәулігіне бір нәрестеге 1500 г сиыр сүті, 50 г сары май, 20 г күріш, 100 г құмшекер және 20 г кептірілген жеміс беруге рұқсат етіледі.

4. Әскери-медициналық мекемелерде науқастанған балалар жанында стационарлық жағдайда болатын аналар, егер нәрестені тек өз сүтімен тамақтандырған жағдайларда емдік үлес бойынша тағаммен тегін жабдықталуда.

5. Азаматтық емдеу мекемелерінде емделуде болатын әскери қызметшілер осы емдеу мекемесі қолданып жүрген нормалар бойынша барлық науқастанғандармен тең тағаммен тегін жабдықталуда.

6. Азаматтық емдеу мекемелерінде емделуде болатын әскери қызметшілерді тамақтандыруға азық-түлік немесе ақша беруге тыйым салынады.

7. Емдік үлес нормалары бойынша азық-түлікті ауыстыру науқастанғандарға тағайындалған ауыстыру нормалары бойынша ем-дәмдерге сәйкес жүргізіледі.

8. Науқастанғандарға дәрігердің тағайындауы және энтеральдық тамақтандыруға медициналық көрсеткіштер бойынша науқастанғандар үшін осы норма стандартты, жартылай элементті және модульдік қоспалармен немесе мақсатты бағытталған әсер ететін қоспаларымен ауыстырылады. Қоспа түрін таңдау және онымен тамақтандыру ұзақтығы медициналық көрсеткіштерге сәйкес жүзеге асырылады. Бір науқастанғанға арналған қоспа мөлшері осы мөлшерде 2000 ккал қуат және 70 г белок болған жағдайда тәулігіне 2000 миллилитрден аспауға тиіс.

13-норма

"Күйік шалған науқастанғандарға арналған емдік азық үлесі"

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан	100
2.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	450
3.	1-сұрыпты бидай ұны (құнарландырылған)	100
4.	1-сұрыпты қарақұмық жармасы	25
5.	Жоғары сұрыпты сұлы жармасы	10
6.	1-сұрыпты ұнтақ жармасы	10
7.	Жоғары сұрыпты тары жармасы	10
8.	Жоғары сұрыпты күріш жармасы	30
9.	1-сұрыпты атбас бұршақ (бұршақ, үрме бұршақ)	5
10.	Жоғары сұрыпты макарон өнімдері (вермишель, түтік кеспе, кеспе)	35
11.	1-санатты сиыр еті	300
12.	1-санатты құс еті (тауық, түйетауық)	60
13.	Жоғары сұрыпты жартылай ысталған шұжық	30
14.	Тазартылған басы жоқ балық (сазан, жайын, тұқы, көксерке)	150
15.	Тауық жұмыртқасы (дана)	1
16.	Сиыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	310

17.	Айран, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	90
18.	Қаймақ, майлылығы кемінде 15 %	45
19.	Сүзбе, майлылығы кемінде 9 %	50
20.	Мәйекті қатты ірімшік	40
21.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	45
22.	Күнбағыс майы	40
23.	Құмшекер	70
24.	Ара балы (10 г пакеттелген)	20
25.	Жоғары сұрыпты қара шай	2
26.	Йодталған ас тұзы	20
27.	Наубайханалық тығыздалған ашытқы	0,3
28.	Лавр жапырағы	0,2
29.	Ұнтақталған бұрыш	0,3
30.	Қыша ұнтағы	0,3
31.	Тағамдық сірке қышқылы 70 %	0,1
32.	Жаңа піскен картоп	450
33.	Жаңа піскен ақ қауданды кырыққабат	100
34.	Жаңа піскен қызылша	40
35.	Жаңа піскен сәбіз	90
36.	Жаңа піскен басты пияз	70
37.	Жаңа піскен сарымсақ	5
38.	Жаңа піскен қияр	50
39.	Жаңа піскен қызанақ	50
40.	Томат пастасы	6
41.	Жаңа піскен тәтті бұрыш	20
42.	Жаңа піскен көк (көк пияз, аскөк, желкек)	20
43.	Көкөніс шырыны (миллилитр)	90
44.	Жаңа піскен жеміс (алма, банан, апельсин)	200
45.	Кептірілген жеміс (мейіз, өрік қағы, қара өрік)	20
46.	Тосап (джем)	10
47.	Жеміс-жидек шырыны (миллилитр)	90
48.	Поливитаминді препарат, драже (желтоқсан-мамыр)	1

Ескертпе: осы норма бойынша мемлекет есебінен күйік шалған науқастанғандар, ағзасы сәулелік зақымданған науқастанғандар жабдықталуда.

14-норма**"Бүйрек ауруларымен ауыратын науқастанғандарға арналған емдік азық үлесі"**

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	300
2.	1-сұрыпты қарақұмық жармасы	30
3.	Жоғары сұрыпты сұлы жармасы	10
4.	1-сұрыпты арпа жармасы	10
5.	Жоғары сұрыпты тары жармасы	10
6.	1-сұрыпты ұнтақ жармасы	10
7.	Жоғары сұрыпты күріш жармасы	30
8.	1-сұрыпты атбас бұршак (бұршак, үрме бұршак)	10
9.	Жоғары сұрыпты макарон өнімдері (вермишель, түтік кеспе, кеспе)	40
10.	1-санатты сиыр еті	100
11.	1-санатты құс еті (тауық, түйетауық)	30
12.	Тазартылған басы жоқ балық (сазан, жайын, тұқы, көксерке)	120
13.	Тауық жұмыртқасы (дана)	1
14.	Сиыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	90
15.	Айран, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	360
16.	Қаймақ, майлылығы кемінде 15 %	40
17.	Сүзбе, майлылығы кемінде 9 %	60
18.	Мәйекті қатты ірімшік	30
19.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	50
20.	Күнбағыс майы	30
21.	Құмшекер	90
22.	Ара балы (10 г пакеттелген)	20
23.	Жоғары сұрыпты қара шай	1,5
24.	Жаңа піскен картоп	510
25.	Жаңа піскен ақ қауданды кырыққабат	110
26.	Жаңа піскен қызылша	40
27.	Жаңа піскен сәбіз	60
28.	Жаңа піскен басты пияз	50

29.	Жаңа піскен қияр	50
30.	Жаңа піскен қызанақ	50
31.	Томат пастасы	6
32.	Жаңа піскен тәтті бұрыш	20
33.	Жаңа піскен көк (көк пияз, аскөк, желкек)	20
34.	Көкөніс шырыны (миллилитр)	50
35.	Жаңа піскен жемістер (алма, банан, апельсин)	400
36.	Кептірілген жемістер (мейіз, өрік қағы, қара өрік)	50
37.	Жеміс-жидек шырыны (миллилитр)	50
38.	Консервіленген компот	50

Ескертпе: осы норма бойынша мемлекет есебінен әскери-медициналық мекемелерде емделуде болатын бүйрек ауруларымен сырқаттанған науқастанғандар жабдықталуда.

15-норма

"Туберкулезбен және пневмокониозбен сырқаттанған науқастанғандарға арналған емдік азық үлесі"

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан	150
2.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	400
3.	1-сұрыпты бидай ұны (құнарландырылған)	50
4.	1-сұрыпты қарақұмық жармасы	20
5.	Жоғары сұрыпты сұлы жармасы	10
6.	1-сұрыпты ұнтақ жармасы	10
7.	Жоғары сұрыпты тары жармасы	10
8.	Жоғары сұрыпты күріш жармасы	30
9.	1-сұрыпты атбас бұршақ (бұршақ, үрме бұршақ)	10
10.	Жоғары сұрыпты макарон өнімдері (вермишель, түтік кеспе, кеспе)	30
11.	1-санатты сиыр еті	200
12.	1-санатты құс еті (тауық, түйетауық)	50
13.	1-санатты ішкі мүше өнімдері, бауыр	4

14.	Тазартылған басы жоқ балық (сазан, жайын, тұқы, көксерке)	150
15.	Шабак	10
16.	Арқан балықтың түйіршікті уылдырығы	5
17.	Тауық жұмыртқасы (дана)	1
18.	Сыыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	360
19.	Айран, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	180
20.	Қаймақ, майлылығы кемінде 15 %	30
21.	Сүзбе, майлылығы кемінде 9 %	70
22.	Мәйекті қатты ірімшік	45
23.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	50
24.	Күнбағыс майы	20
25.	Құмшекер	90
26.	Ара балы (10 г пакеттелген)	20
27.	Жоғары сұрыпты қара шай	2,5
28.	Йодталған ас тұзы	20
29.	Наубайханалық тығыздалған ашытқы	0,3
29.	Лавр жапырағы	0,2
30.	Ұнтақталған бұрыш	0,3
31.	Қыша ұнтағы	0,3
32.	Тағамдық сірке қышқылы 70 %	0,05
33.	Жаңа піскен картоп	410
34.	Жаңа піскен ақ қауданды кырыққабат	150
35.	Жаңа піскен қызылша	40
36.	Жаңа піскен сәбіз	100
37.	Жаңа піскен басты пияз	65
38.	Жаңа піскен сарымсақ	5
39.	Жаңа піскен қияр	50
40.	Жаңа піскен қызанақ	50
41.	Томат пастасы	6
42.	Жаңа піскен тәтті бұрыш	20
43.	Жаңа піскен көк (көк пияз, аскөк, желкек)	20
44.	Көкөніс шырыны (миллилитр)	90
45.	Жаңа піскен жемістер (алма, банан, апельсин)	200
46.	Кептірілген жемістер (мейіз, өрік қағы, қара өрік)	20

47.	Қара қарақаттың шәрбаты	30
48.	Жеміс-жидек шырыны (миллилитр)	90
49.	Поливитаминді препарат, драже (желтоқсан-мамыр)	1

Ескертпе:

1. Осы норма бойынша мемлекет есебінен әскери медициналық мекемелерде емделуде болатын туберкулезбен және пневмокониозбен сырқаттанған науқастанғандар жабдықталуда.

2. Туберкулезбен және пневмокониозбен сырқаттанған науқастанғандарды тамақтандыру емдейтін дәрігерлердің нұсқамасына сәйкес әрбір науқастанғанға үлестің жалпы құны шегінде тиісті азық-түлік жинағынан ем-дәм тағайындаумен жүргізіледі. Азық-түлікті ауыстыру нормалары бойынша жүргізіледі.

16-норма

Әскери оқу орнының кадеттеріне арналған азық үлесі

Ескерту. 16-нормаға өзгеріс енгізілді – ҚР Қорғаныс министрінің 12.04.2022 № 192 бұйрығымен.

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан	200
2.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	350
3.	1-сұрыпты бидай ұны (құнарландырылған)	50
4.	1-сұрыпты қарақұмық жармасы	30
5.	Жоғары сұрыпты сұлы жармасы	10
6.	1-сұрыпты арпа жармасы	10
7.	Жоғары сұрыпты тары жармасы	10
8.	1-сұрыпты ұнтақ жармасы	10
9.	Жоғары сұрыпты күріш жармасы	30
10.	1-сұрыпты атбас бұршак (бұршак, үрме бұршак)	10
11.	Жоғары сұрыпты макарон өнімдері (вермишель, түтік кеспе, кеспе)	35
12.	Печенье	15
13.	1-санатты сиыр еті	220
14.	1-санатты құс еті (тауық, түйетауық)	40
15.	Жоғары сұрыпты жартылай ысталған шұжық	20

16.	Тазартылған басы жоқ балық (сазан, жайын, тұқы, көксерке)	120
17.	Тауық жұмыртқасы (дана)	1
18.	Сыыр сүті, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	350
19.	Айран, майлылығы кемінде 2,5 % (миллилитр)	50
20.	Қаймақ, майлылығы кемінде 15 %	30
21.	Сүзбе, майлылығы кемінде 9 %	50
22.	Мәйекті қатты ірімшік	20
23.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	40
24.	Күнбағыс майы	25
25.	Құмшекер	70
26.	Ара балы (10 г пакеттелген)	20
27.	Карамель	20
28.	Жоғары сұрыпты қара шай	2
29.	Какао ұнтағы	4
30.	Йодталған ас тұзы	10
31.	Наубайханалық тығыздалған ашытқы	0,3
32.	Лавр жапырағы	0,2
33.	Ұнтақталған бұрыш	0,3
34.	Қыша ұнтағы	0,3
35.	Тағамдық сірке қышқылы 70 %	0,1
36.	Жаңа піскен картоп	450
37.	Жаңа піскен ақ қауданды кырыққабат	130
38.	Жаңа піскен қызылша	40
39.	Жаңа піскен сәбіз	95
40.	Жаңа піскен басты пияз	65
41.	Жаңа піскен сарымсақ	5
42.	Жаңа піскен қияр	50
43.	Жаңа піскен қызанақ	50
44.	Томат пастасы	6
45.	Жаңа піскен тәтті бұрыш	20
46.	Жаңа піскен көк (көк пияз, аскөк, желкек)	20
47.	Көкөніс шырыны (миллилитр)	50
48.	Жаңа піскен жемістер (алма, банан, апельсин)	300
49.	Кептірілген жемістер (мейіз, өрік қағы, қара өрік)	20
50.	Повидло не жеміс-жидек джемі	20

51.	Жеміс-жидек шырыны (миллилитр)	50
52.	Поливитаминді препарат, драже (желтоқсан-мамыр)	1

Ескертпе:

1. Осы норма бойынша мемлекет есебінен әскери оқу орнында білім алатын әскери қызметшілер (кадеттер) мен оқуға түсу емтихандарын тапсыруға келген және казармалық жағдайда тұратын кандидаттар келген күннен бастап жабдықталады.

2. Әскери оқу орнында білім алатын әскери қызметшілер (кадеттер) әскери бөлімде және корабльде практикадан өту кезеңінде осы әскери бөлімнің мерзімді қызмет әскери қызметшілері үшін көзделген нормалар бойынша азық-түлікпен қамтамасыз етіледі.

17-норма

"Жалпы әскери жеке тамақтандыру рационы"

Ескерту. 17-нормаға өзгеріс енгізілді – ҚР Қорғаныс министрінің 07.07.2020 № 315 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 12.04.2022 № 192 бұйрықтарымен.

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	Ерекше тартылған бидай ұнынан немесе 2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген галеталар (50 г)	300
2.	Түрлі ет-өсімдік консервілері (250 г)	500
3.	Түрлі ет консервілері (250 г)	250
4.	Бауыр паштеті	100
5.	Жеңіл дәм көкөніс консервілері (100 г)	100
6.	Повидло не жеміс-жидек джемі (20 г пакет)	40
7.	Жоғары сұрыпты қара шай (1,5 г пакеттелген)	4,5
8.	Қант (10 г пакеттелген)	80

Ескертпе:

1. Осы норма бойынша мемлекет есебінен мыналар жабдықталады:

1) әскери қызметшілер – жол жүргенде, далалық жағдайда, оқу-жаттығуда, маневр жасауда, полигонда, өз әскери бөлімінен жеке орналасқан бөлімшеде, зілзала және апат ауданында, төтенше жағдайда, қарулы жанжал кезінде, бітімгершілік операцияда;

2) әскери және арнайы жүкті (әскери эшелонды) күзету, қорғау және олармен бірге жүру үшін қарауыл (команда) құрамына тағайындалған әскери қызметшілер – оларды жеткізу кезінде және осы жүкті қабылдау орнына барған және оларды тапсырғаннан кейін кері қайтқан жолда;

3) мерзімді қызмет әскери қызметшілері мен әскери оқу орнының (әскери факультеттің) курсанттары – олар демалысқа, іссапарға, жаңа қызмет орнына, запасқа шығарылғандар тұрғылықты жеріне дейін жол жүргенде;

4) мерзімді әскери қызметке шақырылған азаматтар, жиынға (тағылымдамаға) шақырылған әскери міндеттілер мен әскери даярлықтан өтетін студенттер – жергілікті әскери басқару органынан әскери қызмет өткеру, жиыннан (тағылымдамадан) өтетін жеріне бару туралы тиісті бастықтың бұйрығы шыққан күннен бастап;

5) әскери оқу орнына оқуға түсу үшін әскери жиынға жіберілетін мерзімді қызмет әскери қызметшілері, сондай-ақ әскерге шақырушылар оқуға қабылданғанға дейін және қабылдаудан бас тартқан жағдайда әскери оқу орнынан тұрғылықты жеріне жеткенге дейін жол жүру үшін қажетті кезеңде;

6) әскери қызметшілер – жаңарту жоспарына сәйкес айқындалған кезеңде негізгі азық үлесінің азық-түлігінен ыстық тағаммен алмастыра отырып, стационарлық жағдайда (асханада, тамақтану орнында).

2. Осы рацион бойынша үздіксіз тамақтандыру жеті тәуліктен аспауға тиіс.

3. Жауынгерлік және оларға теңестірілген іс-қимыл (шекаралық операцияны, іздеу, қатер төнетін бағытта Мемлекеттік шекараның күзетін күшейтуге күштерді тарту, жауынгерлік кезекшілік атқару) кезінде үш тәуліктен асатын мерзімге тұрақты орналасқан жерінен кеткен жағдайда шағын командалар үшін қосымша 1 жиынтық портативті қыздырғышпен, 1 дана консервіні және қорапты ашқышпен, 6 дана желде, суда сөнбейтін сіріңкемен, 3 дана қағаз майлықпен, 6 дана суды зарарсыздандыруға арналған құралмен, 3 дана пластмассадан жасалған қасықпен жабдықталады.

18-норма

Десанттық-шабуылдау әскеріне арналған жеке тамақтандыру рационы

Ескерту. 18-нормаға өзгеріс енгізілді – ҚР Қорғаныс министрінің 12.04.2022 № 192 бұйрығымен.

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	Ерекше тартылған бидай ұнынан немесе 2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген галеталар (50 г)	300
2.	Бауыр паштеті	100
3.	Түрлі ет-өсімдік консервілері (250 г)	500
4.	Түрлі ет консервілері (250 г)	250
5.	Жылқы етінен шикілей қақталған (жылумен кептірілген) өнімдер	50
6.	Консервіленген, стерильді балқытылған ірімшік	50

7.	Қант қосылған қоюландырылған қаймағы алынбаған сүт	90
8.	Дражедегі шоколад	100
9.	Мейіз, өрік қағы, жанғақ	60
10.	Жоғары сұрыпты қара шай (1,5 г пакеттелген)	3
11.	Ерігілетін табиғи кофе	2
12.	Қант (10 г пакеттелген)	80
13.	Йодталған ас тұзы	5

Ескертпе:

1. Осы норма бойынша мемлекет есебінен мыналар жабдықталады:

1) 5-норма бойынша жабдықталатын әскери қызметшілер – жол жүргенде, далалық жағдайда, оқу-жаттығуда, маневр жасауда, полигонда, өз әскери бөлімінен жеке орналасқан бөлімшеде, зілзала және апат ауданында, төтенше жағдайда, қарулы жанжал кезінде, бітімгершілік операцияда;

2) десанттық және барлау бөлімшелерінің, теңіз жаяу әскері, арнайы мақсаттағы бөлімшелердің мерзімді қызмет әскери қызметшілері – жол жүргенде;

3) 4-норма бойынша тегін тамақтанумен қамтамасыз етілуге құқығы бар әскери қызметшілер, 1500 метр және одан жоғары биіктікте орналасқан әскери бөлімдер мен бөлімшелерде тағылымдамадан (практикадан) өтетін курсанттар, сондай-ақ осы бөлімдерге, бөлімшелерге іссапарға келген әскери қызметшілер – негізгі үлес азық-түлігінен ыстық тамақ дайындау мүмкін болмағанда;

4) әскери қызметшілер – жаңарту жоспарына сәйкес айқындалған кезеңде негізгі азық үлесінің азық-түлігінен ыстық тағаммен алмастыра отырып, стационарлық жағдайда (асханада, тамақтану орнында).

2. Осы рацион бойынша үзбей тамақтандыру жеті тәуліктен аспауға тиіс.

3. Жауынгерлік және оларға теңестірілген іс-қимыл (шекаралық операцияны, іздеу, қатер төнетін бағытта Мемлекеттік шекараның күзетін күшейтуге күштерді тарту, жауынгерлік кезекшілік атқару) кезінде үш тәуліктен асатын мерзімге тұрақты орналасқан жерінен кеткен жағдайда шағын командалар үшін қосымша 1 жиынтық портативті қыздырғышпен, 1 дана консервіні және қорапты ашқышпен, 6 дана желде, суда сөнбейтін сіріңкемен, 3 дана қағаз майлықпен, 6 дана суды зарарсыздандыруға арналған құралмен, 3 дана пластмассадан жасалған қасықпен жабдықталады.

19-норма

"Автономды жеке тамақтандыру рационы"

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	Ерекше тартылған бидай ұнынан немесе 2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген галеталар (50 г)	250

2.	Түрлі ет-өсімдік консервілері (250 г)	500
3.	Түрлі ет консервілері (250 г)	250
4.	Тартылған ет консервілері	100
5.	Жеңіл дәм көкөніс консервілері	100
6.	Дражедегі шоколад	100
7.	Кұрғақ сүт сусыны	30
8.	Жеміс-жидек шырыны	350
9.	Повидло немесе жеміс-жидек джемі (20 г)	40
10.	Ерітілетін табиғи кофе	2
11.	Жоғары сұрыпты қара шай (1,5 г пакеттелген)	4,5
12.	Қант (10 г пакеттелген)	60
13.	Йодталған ас тұзы	5
14.	Поливитаминдер (драже), дана	1
15.	Шағын қыздырғыш, жинақ	1
16.	Желге, суға төзімді сіріңке, дана	6
17.	Қағаз майлықтар, дана	3
18.	Пластмассадан жасалған қасықтар, дана	3

Ескертпе:

Осы норма бойынша мемлекет есебінен мыналар жабдықталуда:

1) теңізде және жабдықтау базаларынан бір тәуліктен астам мерзімге қол үздіріп, жағалауда арнайы міндеттерді орындауға тікелей қатысатын арнайы теңіз бөлімдерінің әскери қызметші сүңгуірлері;

2) арнайы шығынсыз әрекет ету орталықтарында даярлықтан өтетін әскери қызметшілер, ұшқыштар құрамы мен нұсқаушылар (шығынсыз әрекет ету жөніндегі), бұл ретте оларға тиесілі азық-түлік үлесі берілмейді.

20-норма

"Ұшақтар мен тікұшақтардың экипаждарына арналған борттық азық үлесі"

P/c №	Өнімдердің атауы	Бір адамның бір рет тамақтануына арналған мөлшер, грамм			
		Ұшулар кезіндегі борттық азық үлесінің нұсқалары			
		1	2	3	4
1.	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нан	100		100	
	Ерекше тартылған бидай ұнынан немесе 2				

2.	-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген галеталар		60		60
3.	Түрлі ет консервілері		100		
4.	Түрлі ет-өсімдік консервілері		265	265	
5.	Бірінші тағам концентраттары			75	
6.	Жартылай ысталған шұжық немесе ысталған ет өнімдері	50			
7.	Соя етінен жасалып консервіленген гуляш	15	15	15	15
8.	Сары май, жануар майының үлесі кемінде 72,5 %	30			
9.	Жол шақпақ қанты	15	15	15	15
10.	Шоколад		20	20	
11.	Мұз кәмпіт карамелі	20	20	20	20
12.	Жоғары сұрыпты қарашай	4	3	4	4
13.	Ерітілетін табиғи кофе		3,5		
14.	Жеміс-жидек шырыны	350	350	350	350
15.	Тазаланбаған пісірілген картоп	200			
16.	Басты пияз	50			
17.	Тауық жұмыртқасы, дана	2			
18.	Қағаз майлықтар, дана	2	2	2	2

Ескертпе:

1. Борттық үлеспен мемлекет есебінен ұшақтар мен тікұшақтар экипаждарының жеке құрамы жабдықталуда.

2. Ұшуда борттық үлес ұшақтар экипаждарының жеке құрамына беріледі: ұшақтар экипажының әрбір мүшесіне – ұзақтығы төрт сағаттан асатын қонусыз ұшуларда – бір азық үлесі, сегіз сағаттан асатын – екі азық үлесі, он екі сағаттан асатын – үш азық үлесі және сол сияқты.

3. Ұзақтығы 4-5 сағат үздіксіз ұшу кезінде ұшақ (тікұшақ) экипажының әрбір мүшесіне бір борттық азық үлесі беріледі, экипаж бұл жағдайда асханалық азық үлесінен алынбайды.

4. Ұзақтығы сегіз сағаттан асатын ұшу кезінде (тұрақты орналасу орындарынан шалғайдағы тікұшақтар үшін) борттық азық үлесін алған экипаждың жеке құрамына ұшу уақыттары тура келгенде негізгі ұшқыш үлесінің нормалары бойынша кезекті ас қабылдауға азық-түлік алғандарға асханаға қағаз берілмейді және тағам дайындалмайды.

5. Экипаждың әрбір мүшесі ұшу кезінде алдыңғы ас қабылдаудан кейін 4-5 сағат өткен соң бірінші ас қабылдау есебіне сүйене отырып, борттық азық үлесімен жабдықталуда. Егер экипаж ұшу алдында екі сағат бұрын ас қабылдаса, бірінші азық үлесі ұшу басталғаннан кейін 2-3 сағаттан соң жұмсалуды мүмкін.

21-норма

"Корабльдер мен катерлердің экипаждарына арналған борттық тамақтандыру рационы"

Р/с №	Өнімдердің атауы	1 адамға г/күн
1.	Ерекше тартылған бидай ұнынан немесе 2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген галеталар (50 г)	150
2.	Түрлі ет-өсімдік консервілері (250 г)	500
3.	Түрлі ет консервілері (250 г)	250
4.	Жеңіл дәм көкөніс консервілері	100
5.	Қант қосылған қоюландырылған қаймағы алынбаған сүт	100
6.	Повидло не жеміс-жидек джемі (20 г)	60
7.	Қант (10 г пакеттелген)	80
8.	Дражедегі шоколад	100
9.	Жоғары сұрыпты қара шай (1,5 г пакеттелген)	3
10.	Ерітілетін табиғи кофе	2

Ескертпе: борттық тамақтандыру рационы кемедегі әрбір адамға – камбуздары жоқ корабльдерге, катерлерге, сондай-ақ ауа-райы жағдайларынан ас дайындау мүмкін болмаған жағдайда жағалық базалардан бір тәулікке және одан ұзақ қол үздірумен теңізге шыққан кезде

беріледі.

22-норма

"Әскери бөлімдер мен мекемелердің штаттық жануарларын азықтандыруға арналған"

P/c	Жануарлар түрлері	Бір тәулікте бір жануарға арналған мөлшер, грамм		
		сұлы	шөп	тұз
1.	Мінетін және жүк аргу аттары	6000	7000	25
2.	Жегетін аттар	6500	8000	25
3.	Артиллериялық аттар	7000	9000	25
4.	Ұрықтандыратын арғымақтар	6000	12000	25
5.	Құлындайтын, суалмаған биелер	6000	14000	25
6.	Құлындар:			
7.	1 жылға дейін	2000	3000	10
8.	1 – 1,5 жасқа дейін	2500	4500	10
9.	1,5 – 2 жасқа дейін	3200	4900	10

Ескертпе:

1. Күн сайын төсенішке сабан беріледі:

1) аттар мен құлындар үшін – 1,6 кг;

2. Осы нормаларда көрсетілген жем-шөп орнына бір тәулікте бір жылқыны азықтандыру үшін мыналар беріледі:

1) жеткізушілерден алынған жылқыларды қабылдау пункттерінде ұстау кезінде және оларды жерүсті және су көлігімен тасымалдаған кезде: шөп – 13 кг, сабан – 1,5 кг, ал 1 қазаннан 1 сәуірге дейінгі кезеңде тасымалдау 1000 шақырымнан асатын қашықтыққа – шөп 15 кг, сабан – 1,5 кг;

2) ат спорты командаларының штаттық жылқылары үшін: шөп – 6 кг, сұлы – 5 кг, бидай кебегі – 1 кг, ұсақталған жүгері – 1 кг, шөп ұны – 1 кг, сірне – 0,5 кг, зығыр дәні – 0,05 кг, витаминді-минералды қоспалар – 0,5 кг, тұз – 0,05 кг.

3. Осы нормаларға қосымша бір тәулікте бір жылқыға мыналар беріледі:

1) күзгі-қысқы кезеңде тамыржемістер (қызылша, сәбіз) – 1 кг;

2) даярлық және өткізу кезеңінде ат спорты командаларының штаттық жылқылары үшін 0,5 кг витаминді-минералды қоспалар;

3) әскери бөлімдерге жасақтауды толтыру үшін жеткізушілерден келіп түскен жылқылар үшін әскерлерде болған алғашқы үш айда – 1 кг шөп;

4) емдеу-ветеринарлық мекемелерде болған ауру жылқылар үшін – 3 кг тамыржемістер және 1 кг кебек;

5) 1 қазаннан 1 сәуірге дейін ағаш дайындау жұмысы кезінде жүк арту жылқылары үшін – 1 кг сұлы;

6) теңіз деңгейінен 1000 м және одан биік жерлерде – 1,5 кг сұлы;

7) тістемі бұзылған жылқылар үшін – 1,5 кг шөп.

Жеке жылқылар үшін жеке жем-шөп нормаларын арттыру белгіленген нормалар бойынша бір тәулікте бөлімге тиесілі жалпы жем-шөп мөлшері шегінде кейбір жылқылардың тәуліктік үлесін азайту есебінен жүргізіледі.

Жеке жем-шөп нормасын белгілеу кезінде жылқының бойына, таза салмағына, жұмыс жүктемесіне, күйлілігі мен жігерлігіне назар аударылады.

Жеке жем-шөп нормасын арттыру мынадай шектерде белгіленеді:

салмағы 400 кг артық мінетін және жегетін жылқылар үшін әрбір 25 кг салмаққа сұлыны тәуліктік беру 300 г дейін арттырылады;

салмағы 500 кг артық артиллериялық аттар үшін әрбір 50 кг салмаққа сұлыны тәуліктік беру 500 г дейін арттырылады.

Қарқынды жұмыста пайдаланылатын жылқыларға жұмыс қарқындылығы мен ұзақтығына байланысты бір тәулікте сұлы беру 500 г – 1 кг дейін арттырылады. Барынша қарқынды жұмыс кезінде барынша сұлы беру бір тәулікте 8 кг аспауға тиіс.

Жеке жем-шөп нормасын азайту мынадай жағдайларда белгіленеді:

салмағы кемінде 400 кг мінетін және жегетін жылқылар үшін сұлыны тәуліктік беру әрбір 25 кг салмаққа 300 г дейін азайтылады, бірақ жетіспейтін салмағы 25 кг аз болса есепке алынбайды;

салмағы кемінде 500 кг артиллериялық аттар үшін сұлыны тәуліктік беру әрбір 50 кг салмаққа 500 г дейін азайтылады, бірақ жетіспейтін салмағы 50 кг аз болса есепке алынбайды.

Жайылымдағы жылқыларға жайылым сапасына және жылқының күйлілігіне байланысты сұлыны тәуліктік беру үштен бір бөлікке, шөп екіден бір бөлікке азайтылады.

Жас жөндеу жылқыларына әскерлерде болған алғашқы үш ай ішінде белгіленген тәуліктік жем-шөп нормасына қосымша бір тәулікте 1 кг шөп беріледі. Жас жылқылар жем азығына күніне 2 кг тәуліктік беруден бастап, әрбір үш күн сайын 500 г жем қосумен біртіндеп үйретіледі.

Арнайы азықтандыруды талап ететін ауру жылқыларға диеталық азықтандыруды ветеринарлық дәрігер тағайындайды. Диеталық азықтандыру белгіленген нормалар бойынша ат құрамы сандық тізімінің сол бөлімдегі ағымдағы үлесінің жем-шөбі есебінен жүргізіледі. Диеталық азықтандыру ұнтақтау, езу, ашыту, жақсарту жолымен дайындалады.

23-норма

"Қызметтік иттерді азықтандыруға арналған"

Р/с №	Өнімдердің атауы	Ересек иттер грамм/тәулік	6 айға дейінгі күшіктер грамм/тәулік
1.	Сұлы жармасы, тары	600	40-300
2.	1-санаттағы ет немесе жылқы еті	400	20-200
3.	немесе 2-санатты ішкі мүше өнімдері	1000	40-500
4.	Сиыр сүті	-	150-500
5.	Майлы сүзбе	-	20-100
6.	Тауықтың шикі жұмыртқасы	-	аптасына 4 дана
7.	Жануар майы	13	10
8.	Жаңа піскен картоп	150	100
9.	Қырыққабат	50	30-150
10.	Ас қызылшасы	50	
11.	Сәбіз	50	
12.	Ас тұзы	15	3-10
13.	Кешенді поливитаминді және минералдық қосымша азықтар	15	5-10

Ескертпе:

1. Питомниктердегі асыл тұқымды иттер үшін бір тәулікте бір итке осы нормаға қосымша 50 г бірінші санатты ет немесе 125 г екінші санатты қосалқы ет өнімдері беріледі.

2. Ауру және әлсіреген иттер үшін ветеринарлық қызмет мамандарының қорытындылары бойынша 200 г сұлы жармасы орнына осындай мөлшерде күріш беруге рұқсат етіледі.

3. Осы нормаға қосымша ветеринарлық қызмет мамандарының қорытындылары бойынша бір тәулікте бір итке:

1) ауру және әлсіз иттер үшін – 500 г сиыр сүтін;

2) асыл тұқымды иттер үшін – 50 гр бірінші санатты ет немесе 150 г екінші санатты қосалқы ет өнімдерін;

3) күшіктеген ұрғашы иттер үшін – 100 г бірінші санатты ет немесе 250 г екінші санатты қосымша ет өнімдерін;

4) күшіктерін емізетін ұрғашы иттер үшін (күшіктерін бөліп алғанша) питомниктерде – 100 г бірінші санатты ет немесе 250 г екінші санатты қосымша ет өнімдерін, сондай-ақ 500 г сиыр сүтін, 10 г азықтық минералды қоспалар;

5) денсаулықтарына зиянды объектілерді күзететін иттер үшін – 500 г сиыр сүтін;

6) қысқы кезеңде үлкен иттердің әрбір басы үшін: тары жармасы – 100 г, бірінші санатты ет немесе жылқы еті – 100 г немесе екінші санатты қосалқы ет өнімдері – 200 г

;

4. Он екі сағаттан астам жолда тасымалдау кезінде және иттерге осы норма бойынша ыстық тағам беру мүмкін болмаған жағдайларда құрғақ азық мынадай есеппен берілуге тиіс:

P/c №	Иттер санаты	Иттің салмағы мен күштің жасына байланысты азық мөлшері бір басқа (грамм/тәулік)						
		салмағы 20 кг дейінгі иттер	салмағы 30 кг дейінгі иттер	салмағы 40 кг дейінгі	салмағы 40 кг жоғары	1 – 2 айға дейінгі күшік	2 – 4 айға дейінгі күшік	4 – 6 айға дейінгі күшік
1.	Ересек қызмет иттері	450	575	730	850			
2.	Асыл тұқымды иттер	475	615	780	900			
3.	Күшіктеген ұрғашы иттер	560	700	890	1005			
4.	Емізетін ұрғашы иттер (күшіктерін бөліп алғанға дейін)	1150	1470	1870	2160			
5.	Орташа тұқымды күшіктер (ересек иттің салмағы 40 кг дейін)					320	420	550
6.	Ірі тұқымды күшіктер (ересек иттің салмағы 40 кг артық)					690	1040	860

5. Күшіктерге алты айлық жасқа дейін күн сайын арттырумен:

1) сұлы жармасы (геркулес), тары – 40 г үш апталық жасынан бастап, апта сайын 20 г арттырумен;

2) бірінші санатты ет немесе жылқы еті – бір айлық жасынан 20 г бастап, апта сайын 15 г арттырумен;

3) сүт екі апталық жасынан 150 миллилитрден бастап, апта сайын 25 миллилитрге арттырумен;

4) сүзбе – бір айлық жасынан 20 г бастап, апта сайын 15 г арттырумен беріледі.

6. Төсенішке бір тәулікте ересек итке 800 г және күшік үшін 400 г сабан беріледі.

7. Қысқы уақытта (нақты өңір үшін белгіленген жылыту маусымы кезеңінде) ашық типті вольерлердегі ересек қызметтік және асыл тұқымды иттер, күшіктер үшін жабдықталым нормасы 20%-ға арттырылады.

24-норма

Ұнның базистік ылғалдылығы 14,5 % болған кездегі есеппен гарнизондар мен бөлімшелер наубайханаларына арналған қалыптағы нан шығысы

Р/с №	Нанның атауы	Бөлімшелердің наубайханалары үшін (%)	Гарнизондардағы наубайханалары үшін (%)
1.	Ерекше тартылған қара бидай ұнынан пісірілген нан	153	159
2.	Ерекше тартылған қара бидай-бидай ұнынан пісірілген нан	151	156
3.	Ерекше тартылған бидай ұнынан пісірілген нан	150	153
4.	Тазартылған қара бидай ұны мен 1-сұрыпты бидай ұны қоспасынан пісірілген нан	142	145
5.	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан	136	140
6.	1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан	132	136

Ескертпе:

1. Нанды ылғалдылығы 14,5 %-дан төмен немесе жоғары ұннан пісірген кезде тиісінше нанның шығысының нормасы ұн ылғалдылығының әрбір пайызына артады немесе төмендейді:

1) ерекше тартылған қара бидай, ерекше тартылған қара бидай-бидай, ерекше тартылған бидай ұндарынан және тазартылған қара бидай мен 1-сұрыпты бидай ұнының қоспасынан пісірілген нан үшін – 1,5 %;

2) 2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан үшін – 1,4 %;

3) 1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нан үшін – 1,3 %.

2. Ұнның ылғалдылығы 12%-дан төмен болған кезде нанның шығысы 12 % болғандағыға ұқсас болады.

25-норма

100 кг ұн есебімен әскери бөлімдер мен бөлімшелердің наубайханаларына арналған шикізат шығысы

--	--	--	--

Р/с №	Шикізат атауы	Ұн сұрпы					ерекше тартылған кара бидай мен 1-сұрыпты бидай қоспасы
		ерекше тартылған кара бидай	ерекше тартылған кара бидай-бидай	ерекше тартылған бидай	2-сұрыпты бидай	1-сұрыпты бидай	
1.	Тұз, кг	2,5	2,5	2,3	1,8	1,3	1,4
2.	Наубайханалық тығыздалған ашытқы, кг	0,3	0,3	0,4	0,5	1,5	0,5
3.	Қалыптарды майлауға арналған күнбағыс майы, кг	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
4.	Қалыптарды күйдіруге арналған күнбағыс майы, кг	5	5	5	5	5	5

26-норма

Азық үлесін беру кезінде азық-түлікті ауыстыру нормасы

1. Негізгі ауыстыру нормалары

Р/с №	Өнімдердің атауы	Мөлшері (грамм)		
		ауыстырылатын азық-түлік	ауыстыратын азық-түлік	одан басқа, нөмір тармақтары бойынша ауыстыру
	Тазартылған кара бидай мен 1-сұрыпты бидай ұны қоспасынан пісірілген нанды мынарлармен ауыстыру:			
	кара бидай ұнынан пісірілген нанмен		105	
	кара бидай мен 1-сұрыпты бидай ұны қоспасынан ұзақ мерзімге сақтау үшін спиртпен немесе жылумен консервіленген нанмен		100	

1	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нанмен	100	95	
	1-сұрыпты бидай ұнынан ұзақ мерзімге сақтау үшін спиртпен немесе жылумен консервіленген нанмен		90	
	1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нанмен		90	2
	қытырлақ нанмен		80	
	1-сұрыпты бидай ұнымен және наубайханалық тығыздалған ашытқымен		67 1	
	ерекше тартылған қара бидай ұны, ерекше тартылған бидай ұны және 2-сұрыпты бидай ұны қоспасынан пісірілген кепкен нанмен		60	
	ерекше тартылған бидай ұны немесе 2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген армиялық нанмен (галетамен)		60	
	1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген армиялық нанмен (галетамен)		59	
	қара бидай ұнымен және наубайханалық тығыздалған ашытқымен		40 1	
	1-сұрыпты құнарландырылған бидай ұнынан пісірілген нанды мыналармен ауыстыру:			
1-сұрыпты ұннан пісірілген нанмен	100			

1-сұрыпты бидай ұнынан ұзақ мерзімге сақтау үшін спиртпен немесе жылумен консервіленгенмен нанмен	100	
1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген батонмен	95	
жоғары сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нанмен	85	
1-сұрыпты бидай ұнымен және наубайханалық тығыздалған ашытқымен	75 1	
1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген кепкен нанмен	65	
күлше өнімдерімен (кептірілген тоқашпен)	65	
1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген армиялық нанмен (галетамен)	65	
1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген қоспасыз галеталармен	65	
печеньемен	65	
вафлимен	55	
жоғары сұрыпты бидай ұнынан пісірілген армиялық нанмен (галетамен)	55	
жоғары сұрыпты бидай ұнымен және наубайханалық тығыздалған ашытқымен	65 1	
1-сұрыпты бидай ұнын мыналармен ауыстыру:		
жоғары сұрыпты түрлі жармамен,		

3	бұршақпен және макарон өнімдерімен	100	100	4
	жоғары сұрыпты бидай ұнымен		87	
4	Түрлі жарманы, бұршақ өнімдерін мыналармен ауыстыру:	100		
	пісіруді талап етпейтін жармалармен		100	
	жоғары сұрыпты макарон өнімдерімен		100	3
	жарма, жармакөкөніс және көкөніс концентраттарымен		100	
	1-сұрыпты бидай ұнымен		100	
	тез әзірленетін макарон өнімдерімен		100	
	пісіруді қажет етпейтін концентраттармен, брикеттелгендермен (бисквиттермен)		100	
	бірінші тағам концентраттарымен		100	
	картоп және кепкен көкөніспен, құрғақ картоп пюресімен		100	
	картоппен және сублимациялық кептірілген көкөністермен		100	
	етсіз көкөніс консервілерімен бірінші тағаммен		375	
	картоп және көкөніс гарнирлерімен		500	
	жармалар мен бұршақ гарнирлерімен		300	
	көкөністі тұздық консервілермен		250	

	тазартылған сульфиттелген картоппен, вакуумдалған суға піскен картоппен		400	
	жаңа піскен картоппен, табиғи – жартылай шикі консервіленген картоппен (тұздықты қоса алғанда)		500	5
	жаңа піскен, ашытылған және тұздалған көкөністермен		500	
	табиғи, маринадталған және пастерленген (тұздықты қоса алғанда) көкөніс консервілерімен (бұршақ, жүгері консервілерінен басқа)		500	
	жеңіл дәм көкөніс консервілерімен		375	
	екінші тағамға арналған жылдам мұздатылған көкөніс гарнирлерімен		500	
5	Жаңа піскен картопты, көкөністерді мыналармен ауыстыру:	100		4
	ашытылған және тұздалған көкөністермен		100	
	көк пиязбен		200	
	басты пиязбен		100	
	консервіленген басты пиязбен		50	
	жаңа піскен немесе консервіленген сарымсақпен (тұздықты қоса алғанда)		50	

	сублимациялық кептірілген көкөніспен		20	
	ащы-қышқыл деликатес томат тұздығымен		10	
	кептірілген немесе сублимациялық кептірілген пиязбен		10	
6	Наубайханалық тығыздалған ашытқыны мыналармен ауыстыру:	100		
	кептірілген ашытқымен		50	
	тұрақты құрғақ наубайханалық ашытқымен (түйіршіктелген)		40	
7	1-санатты сиыр етін мыналармен ауыстыру:	100		
	екінші санатты ішкі мүше өнімдерімен		300	
	балықпен (басы жоқ түрінде салқындатылған, мұздатылған және тұздалған)		150	9
	жартылай тазартылған және тазартылмаған 1-санатты құс етімен (тауық, түйетауық)		120	
	түрлі балық консервілерімен		120	9
	сүйекті ет бөлшектерімен		100	
	тазартылған 1-санатты құс етімен (тауық, түйетауық)		100	
	түйе етімен		100	
	бірінші санатты ішкі мүше өнімдерімен (оның ішінде бауырмен)		100	

	консервідегі сүйекті құс етімен		100	
	сүйексіз ет бөлшектерімен		80	
	қайнатылған шұжықпен және сосискамен (сарделькамен)		80	
	түрлі ет консервілерімен		75	
	балқытылған ірімшікпен		60	11
	ысталған ішкі мүше өнімдерімен (төс етімен, орамамен, жартылай ысталған шұжықпен)		60	
	мәйекті қатты ірімшікпен		40	
	сублимациялық кептірілген және жылытып кептірілген етпен		30	
	тауық жұмыртқасымен, дана		2	11, 12
8	Сыыр сүтін, қаймақты және сүзбені мыналармен ауыстыру:			
	майдың салмақтық үлесі кемінде 2,5% сүт йогурттарымен	100 30 30	125	
	немесе майдың салмақтық үлесі кемінде 23% глазуурленген сүзбе ақ ірімшіктермен		90	
	Тазартылған басы жоқ балықты (салқындатылған, мұздатылған және тұздалған) мыналармен ауыстыру:			7
	бөлшектеу тәсіліне қарамастан, басы бар балықтың		130	

9	барлық түрлерімен және тұқымдастарымен	100		
	тұздалған немесе басы бар ысталған майшабақпен		100	
	бөлшектеу түріне қарамастан, тұздалған басы жоқ майшабақпен		85	
	түрлі балық консервілерімен		80	
	ысталған және кептірілген балықпен (оның ішінде торқа шабақпен)		75	
	табиғи балық сүйексіз және тартылған етімен		70	
	кептірілген балықпен		30	
	10		Сары майын мыналармен ауыстыру:	100
стерильді консервіленген маймен	100			
құрғақ май концентратымен	70			
	Сиыр сүтін мыналармен ауыстыру:			17
	ашытылған сүт өнімдерімен (айранмен, ұйыған сүтпен, ацидофилинмен, майлы айранмен)		100	
	қоюландырылған стерильді қантсыз сүтпен		30	
	сары маймен		10	
	сүзбе-ірімшікпен		24	
	қант қосылған қоюландырылған қаймағы алынбаған сүтпен		20	

11

табиғи кофемен немесе коюландырылған сүт және қант қосылған какаомен		20	
кілегеймен		20	
қаймақпен		20	
стерильді консервіленген қаймақпен		20	
қант қосылған коюландырылған кілегеймен		20	
қаймағы алынбаған кұрғақ сүтпен, кұрғақ ұйытылған сүтпен және сублимациялық кептірілген ашыған сүт өнімдерімен	100	15	
кұрғақ сүт сусынымен (тез еритін сүтпен)		15	
балқытылған ірімшікпен (оның ішінде стерильді)		15	
кұрғақ немесе сублимациялық кептірілген қаймақпен		10	
сүзбемен		30	
торгасы айырылған сары маймен		10	
мәйекті қатты ірімшікпен (жартылай қатты)		10	
сублимациялық кептіріліп балқытылған ірімшікпен		8	
тауық жұмыртқасымен, дана		0,5	7
зиянды еңбек жағдайы кезінде " Леовит" емдеу-алдын алу сусынының концентраты бар кисельге қосылған		4	

	компотқа қосылған		3,6	
12	Тауық жұмыртқасын мыналармен ауыстыру, дана:	1		
	жұмыртқа ұнтағымен		15	
	жұмыртқа уыздағымен:		30	
13	Құмшекерді мыналармен ауыстыру:	100		11
	тосаппен, джеммен, повидломен		140	16
	мармеладпен		130	
	халвамен, пастиламен		120	14
	печеньемен		100	2
	витаминдендірілген қантпен		100	
	вафлимен		85	2
	мұз кәмпит карамелімен		50	
14	Шоколадты мыналармен ауыстыру:	100		
	қоюландырылған сүт пен қант қосылған табиғи кофемен		200	
	қоюландырылған сүт пен қант қосылған какаомен		200	
	шоколад-жаңғақты пастамен		167	
	балмен		165	
	тәтті плиткамен		160	
	какао-ұнтағымен		150	19
	халвамен		150	
	дражедегі шоколадпен		100	
	Томат пастасын мыналармен ауыстыру:			
	томат шырынымен, жаңа піскен қызанақпен		500	

15	томат-пюремен	100	200	
	томат тұздығымен, деликатесті ащы-қышқыл тұздықпен		100	
	томат ұнтағымен		35	
	к е т ч у п концентратымен		15	
16	Жаңа піскен жемісті мыналармен ауыстыру:	100		
	қарбызбен		300	
	қауынмен		200	
	сублимациялық кептірілген шырынмен		20	
	жаңа піскен жидекпен		100	
	апельсинмен, мандаринмен, бананмен		100	
	табиғи жеміс және жидек шырынымен		100	
	консервіленген компотпен		50	
	пастерленген жеміс консервілерімен		50	
	с у с ы н концентраттарымен		15	
	құрамында кемінде 50% құрғақ заттары б а р қоюландырылған жеміс және жидек шырынымен		20	17
	жеміс, жидек сығындысымен		10	
	сублимациялық кептірілген жеміспен және жидекпен		10	
	тосаппен, джеммен, повидломен		20	13
	кептірілген жеміспен (мейізбен, өрік қағымен, қара өрікпен)		10	18

	жеміс сусындарымен		130	
17	Табиғи жеміс және жидек шырынын мыналармен ауыстыру:	100		16
	томат, көкөніс шырынымен		150	
	жеміс сусынымен		130	
	сиыр сүтімен		100	11
	кұрғақ нәрлі қоспалармен		20	
18	Кептірілген жемісті (мейіз, өрік қағы, қара өрікті) мыналармен ауыстыру:	100		16
	табиғи жеміс және жидек шырынымен		500	
	компот қоспасымен (4-6 атаудан)		100	
	жеміс таяқшасымен		80	
	құмшекермен		75	
	және байхы шайымен		5	
жеміс-жидек киселімен	30			
19	Ерітілетін табиғи кофені мыналармен ауыстыру:	100		
	кофе сусынымен		500	
	какао ұнтағымен		250	
	табиғи кофемен		250	
қара байхы шайымен	67			
20	Қара шайды мыналармен ауыстыру:	100		19
	тез еритін шаймен		80	
21	Қант қосылған ерітілетін шайды мыналармен ауыстыру:	16		
	құмшекермен		15	
	және қара байхы шайымен		1	

22	Қыша ұнтағын мыналармен ауыстыру:	100		
	дайын қышамен		250	
	дайын ас ақжелкекпен		250	
	қыша концентратымен		80	
	бұрышпен		30	
	лавр жапырағымен		20	
23	Картоп крахмалын мыналармен ауыстыру:	100		
	жаңа піскен картоппен		500	
24	Сіріңкені (кәдімгі) мыналармен ауыстыру, қорап:	1		
	желге-суға төзімді сіріңкемен, дана		6	
25	Табиғи ара балын мыналармен ауыстыру:	10		
	құмшекермен		6	
26	Көкті (көк пияз, аскөк, желкек) мыналармен ауыстыру:	100		
	конвекциямен кептірілген көкпен		25	
	сублимациялық кептірілген көкпен (ұнтақ)		5	
27	Түрлі ет консервілерін мыналармен ауыстыру:	250		
	ет-өсімдік консервілерімен		500-530	
	еті бар екінші түскі ас консервілерімен		700	
28	Ет-өсімдікті консервілерін мыналармен ауыстыру:	250-265		
	ет консервілерімен		125	

	еті бар екінші түскі т а ғ а м консервілерімен	350	
--	--	-----	--

2. Арнайы ауыстыру нормалары (тек тікелей ауыстыруға рұқсат етіледі)

2.1. Емдік азық үлесі бойынша

P/c №	Азық-түлік атауы	Мөлшері (грамм)		Науқастанғандардың қандай тобы үшін ауыстыруға жол беріледі
		ауыстырылатын азық-түлік	ауыстыру азық-түлігі	
1	Ерекше тартылған қара бидай ұны мен 1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нанды мыналармен ауыстыру:	100		Барлық санаттағы науқастанғандар үшін
	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нанмен		95	
	1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нанмен		90	
	1-сұрыпты бидай ұнымен		75	
	түрлі жармамен, бұршақпен		75	
2	1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нанды мыналармен ауыстыру:	100		Қан айналымы жүйесі, ас қорыту мүшелері, эндокринді жүйесі, зат алмасу мен тамақтанудың б ұ з ы л у сырқаттарымен науқастанғандар үшін
	лецитині бар 1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нанмен		90	
3	1-сұрыпты бидай ұнын мыналармен ауыстыру:	100		
	жоғары сұрыпты бидай ұнымен		87	
4	1-санатты сиыр етін мыналармен ауыстыру:	100		
	сүзбемен		300	
	с о я ұ н ы араластырылған жартылай шикізатпен		40	

5	Құс етін мыналармен ауыстыру:	100		
	соя ұны араластырылған жартылай шикізатпен		40	
6	Тазартылған басы жоқ балықты (салқындатылған, мұздатылған және тұздалған күйінде) мыналармен ауыстыру:	100		
	сүзбемен		200	
7	Күнбағыс майын мыналармен ауыстыру:	100		Барлық санаттағы науқастанғандар үшін
	сары маймен		67	
	Емдік азық үлесінің барлық азық-түлігін мыналармен ауыстыру:			№ 0 емдәміне мұқтаж науқастанғандар үшін
	1) табиғи жеміс және жидек шырынымен		250	
	және картоп крахмалымен		10	
	және құмшекермен		70	
	және кептірілген жеміспен		20	
	және байхы шайымен		2	
	және сары маймен		5	
	2) табиғи жеміс және жидек шырынымен		200	
	және түрлі жармамен, бұршақпен		120	
	және кептірілген жеміспен		80	
	және құмшекермен		50	
	және тосаппен		30	
	және картоп крахмалымен		10	
	және қара байхы шайымен		2	
			№ 0 б емдәміне мұқтаж науқастанғандар үшін	

8	және 1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нанмен	100	100	№ 0 в емдәміне м ұ қ т а ж науқастанғандар үшін	
	3) табиғи жеміс және жидек шырынымен		200		
	және сиыр сүтімен		100		
	және сары маймен		5		
	және картоппен		100		
	және сәбізбен		100		
	және құмшекермен		70		
	және түрлі жармамен, бұршақпен		40		
	және жаңа піскен алмамен		300		
	және қызылшамен		100		
	және тосаппен		30		
	және кептірілген жеміспен		20		
	және картоп крахмалымен		10		
	және байхы шайымен		2		
	және тауық жұмыртқасымен, дана		1		
	және 1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нанмен		200		
	4) "Реалакт", " Нутрио", "Нутризон " түріндегі құрғақ коректендіргіш қоспалармен		660		Энтеральді және зондты тамақтану үшін
	5) сұйық коректендіргіш қоспалармен		1500*		
	1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нанды		350		
және түрлі жармамен, бұршақпен, жоғары сұрыпты макарон өнімдерін					
және 1-сұрыпты бидай ұнын	120				

9	және құмшекерді	20	70	120	Қантты диабетпен сырқаттанған науқастанғандар үшін
	және тосапты мыналармен ауыстыру:				
	етпен				
	немесе тауық жұмыртқасымен, дана				
	және сүзбемен				
	және тазартылған басы жоқ балықпен				
10	Құмшекерді мыналармен ауыстыру:	100			
	ас ксилитімен				
	сорбитпен				
11	Ерекше тартылған қара бидай ұны мен 1-сұрыпты бидай ұны қоспасынан пісірілген нанды	100			14 жасқа дейінгі науқастанғандар үшін
	және 1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нанды	200			
	және жоғары сұрыпты макарон өнімдерін, түрлі жарманы	70			
	және картопты, көкөністі	300			
	және ерітілетін табиғи кофені мыналармен ауыстыру:	0,5			
	сиыр сүтімен				
	және сүзбемен				
және табиғи жеміс және жидек шырынымен					
12	Арқан балықтың түйіршік уылдырығын мыналармен ауыстыру:	100		260	
	тұздалған тазартылған басы бар горбушамен (кетамен)				

	балық өнімдерімен		130	
	бекіре балықтың түйіршік уылдырығымен		75	
13	Сиыр сүтін және қаймақты және сүзбені мыналармен ауыстыру:	100		Барлық санаттағы науқастанғандар үшін
	майдың салмақтық үлесі кемінде 2,5 % сүт йогуртымен	30 30	125	
	майдың салмақтық үлесі кемінде 23 % глазурыленген сүзбе ақ ірімшіктерімен		90	
14	Құмшекерді және сары майды және сиыр сүтін және қаймақты және тосапты мыналармен ауыстыру:	25 5 200 15 5		14 жасқа дейінгі науқастанғандар үшін
	"Нутриэн фтизио" түріндегі арнайы құрғақ тағаммен		100	

* ауыстырушы-өнімнің ең жоғарғы мөлшері көрсетілген, ол емдейтін дәрігердің тағайындауы бойынша азайтылады.

2.2. Қазақстан Республикасының аумақтық суларында және оның шегінен тыс жауынгерлік қызмет өткеретін суүсті корабльдері мен қамтамасыз ету кемелерінің жеке құрамы үшін

P/c №	Азық-түлік атауы	Мөлшері (грамм)	
		ауыстырылатын азық-түлік	ауыстыру азық-түлігі
1	2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нанды мыналармен ауыстыру:	100	
	жаңа піскен жеміспен		90
	кептірілген жеміспен (мейізбен, өрік қағымен, кара өрікпен)		9
	1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нанды мыналармен ауыстыру:		
	жаңа піскен жеміспен		100
	табиғи жеміс және жидек шырынымен		100

2	печеньемен, баранка өнімдерімен (кептірілген тоқашпен)	100	65
	консервіленген компотпен		50
	кептірілген жеміспен (мейізбен, өрік қағымен, кара өрікпен)		10
3	1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нанды немесе 2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген нанды және тазартылған басы жоқ балықты мыналармен ауыстыру:	37,5	
	ерекше тартылған кара бидай ұны, ерекше тартылған бидай ұны және 2-сұрыпты бидай ұны қоспасынан кептірілген нанмен немесе 1-сұрыпты бидай ұнынан кептірілген нанмен		25
	және тазартылған қақталған торта шабақпен		25
4	1-санатты сиыр етін мыналармен ауыстыру:	100	
	табиғи ет жартылай шикізатымен		80
	сублимациялық кептірілген сүт өнімдерімен		70
5	Шикілей қақталған шұжықты мыналармен ауыстыру:	100	
	табиғи жеміс және жидек шырынымен *		100
	лимонмен *		60
	жеміс және жидек сығындысымен *		20
6	Тазартылған басы жоқ балықты (салқындатылған, мұздатылған және тұздалған күйінде) мыналармен ауыстыру:	100	
	жаңа піскен көкөніспен *		300

	жаңа піскен жеміспен *		150
	консервіленген майшабақпен		100
	сублимациялық кептірілген сүт өнімдерімен		45
7	Күнбағыс майын мыналармен ауыстыру:	100	
	табиғи жеміс және жидек шырынымен		300
	қант қосылған қоюландырылған қаймағы алынбаған сүтпен		220
	сублимациялық кептірілген сүт өнімдері		165
	консервіленген компотпен		150
	пастерленген ірімшікпен		130
	жұмыртқа ұнтағымен		65
8	Мәйекті қатты ірімшікті (жартылай қатты) мыналармен ауыстыру:	100	
	пастерленген ірімшікпен		100
	стерильді консервіленген маймен		100
	жаңа піскен жеміспен *		100
	табиғи жеміс және жидек шырынымен *		80
	сублимациялық кептірілген балқытылған ірімшікпен		80
	консервіленген компотпен		40
кептірілген жеміспен * (мейізбен, өрік қағымен, қара өрікпен)	8		
9	Құмшекерді мыналармен ауыстыру:	100	
	витаминді қантпен		100
	қант қосылған қоюландырылған қаймағы алынбаған сүтпен		75
	Печеньені мыналармен ауыстыру:		

10	табиғи жеміс және жидек шырынымен	100	200
	жаңа піскен жеміспен		200
	консервіленген компотпен		100
	лимонмен		60
	жеміс және жидек сығындысымен		20
	кептірілген жеміспен (мейізбен, өрік қағымен, қара өрікпен)		20
11	Томат пастасын мыналармен ауыстыру:	100	
	кетчуппен		150
12	Жаңа піскен көкністерді мыналармен ауыстыру:	100	
	ашытылған және тұздалған көкөніспен		100
	қарбызбен		150
	қауынмен		100
	жаңа піскен жеміспен		50
	табиғи жеміс және жидек шырынымен		50
13	Қыша ұнтағын мыналармен ауыстыру:	100	
	дайын ажжелкекпен (қоспалармен)		100
14	Консервіленген ет қосылған бірінші тағамды мыналармен ауыстыру:	350	
	құнарландырылған ет қосылған бірінші тағаммен		40
15	Консервіленген етсіз бірінші тағамды мыналармен ауыстыру:	350	
	құнарландырылған етсіз бірінші тағаммен		40
16	Консервіленген компотты мыналармен ауыстыру:	100	40

	құнарландырылған компотпен		
--	-------------------------------	--	--

* медициналық қызметпен келісу бойынша ыстық және төмен температура климаттық жағдайларында осы ауыстыруға рұқсат етіледі.

2.3. Жеке тамақтандыру рационы бойынша

Р/с №	Азық-түлік атауы	Мөлшері (грамм)	
		ауыстырылатын азық-түлік	ауыстыру азық-түлігі
1	Ерекше тартылған бидай ұнынан немесе 2-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген галеталарды мыналармен ауыстыру:	100	
	1-сұрыпты бидай ұнынан пісірілген армиялық жұқандармен		100
	ерекше тартылған бидай ұнынан пісірілген армиялық галеталармен		100
	картоп галеталарымен		100
	вафлимен		72
2	Ет-өсімдік консервілерін мыналармен ауыстыру:	100	
	балық консервілерімен және құрғақ картоп пюресімен		100 60
	консервіленген ет қосылған екінші тағаммен		250
	ет-көкөніс консервілерімен		250
	балық консервілерімен		250
	қарақұмықпен тауық жұмсақ етімен		100
	Тартылған ет консервілерін мыналармен ауыстыру:		
	бауыр паштетімен (консервіленген)		100
	балық консервілерімен		100
	сиыр етінен шикілей қақталған (жылумен кептірілген) өнімдермен		50

3	ет қосылған тез әзірленетін бірінші ас концентратымен	100	50
4	Жылқы етінен шикілей қақталған (жылумен кептірілген) өнімдерді мыналармен ауыстыру:	100	
	сиыр етінен шикілей қақталған (жылумен кептірілген) өнімдермен		100
	сублимациялық кептірілген етпен		50
	түрлі ет консервілерімен		250
5	Жеңіл дәм көкөніс консервілерін мыналармен ауыстыру:	100	
	балық консервілерімен		100
	томат тұздығымен		60
	вафлимен		36
6	Қант қосылған қоюландырылған қаймағы алынбаған сүтті мыналармен ауыстыру:	90	
	консервіленген балқытылған ірімшікпен		80
	шоколад-жаңғақ пастасымен		50
	сублимациялық кептірілген қаймақпен		40
	сублимациялық кептірілген балқытылған ірімшікпен		40
	құрғақ сүт сусынымен		30
7	Дражедегі шоколадты мыналармен ауыстыру:	100	
	шоколад-жаңғақ пастасымен		165
	шоколадпен		100
	мейізбен, кептірілген өрікпен, жаңғақпен		100
	жаңғақ қосылған кара өрікпен		100
	жеміс таяқшасымен		165

8	Повидло немесе жеміс-жидек джемін мыналармен ауыстыру:	45	
	жеміс таяқшасымен		50
	шоколад-жаңғақ пастасымен		50
9	Сергітетін сусынға арналған концентратты мыналармен ауыстыру:	60	
	"Квант" түріндегі сусынға арналған концентратпен		60
10	Жоғары сұрыпты кара шайды (пакеттелген) мыналармен ауыстыру:	2	2
	ерітілетін табиғи кофемен		
11	Құрғақ сүт сусынын мыналармен ауыстыру:	30	
	консервіленген балқытылған ірімшікпен		30
	сублимациялық кептірілген сүзбемен		30
	сублимациялық кептірілген қаймақпен		30
12	сублимациялық кептірілген балқытылған ірімшікпен	15	
	Ет қосылған бірінші тағам консервілерін мыналармен ауыстыру:		250
ет қосылған бірінші тағам концентратымен			
13	Консервіленген балқытылған ірімшікті (стерильденген) мыналармен ауыстыру:	80	
	тағамдық концентраттармен (бисквиттермен)		120
	шоколад-жаңғақ пастасымен		50
	жеміс таяқшасымен		50
	сублимациялық кептірілген балқытылған ірімшікпен		30

2.4. Тез мұздатылған және сублимациялық кептірілген тағамдар

Р/с №	Тағам атауы	Жұмсалған тағамның бір порциясына ұсталуға тиісті азық-түлік мөлшері, грамм		
		ет	жарма, ұн және жармаға есептегендегі көкөніс	сары май
Тез мұздатылған тағамдар				
1.	Көкөніс салаттары	-	20	5*
2.	Еті жоқ бірінші тағам	-	55	5
3.	Еті бар бірінші тағам	50	55	5
4.	Еті және гарнирі бар екінші тағам	150	55	10
5.	Еті қосылған гарнирсіз екінші тағам	150	-	5
6.	Ет қосылған екінші тағам (голубцы, ішіне фарш салынған бұрыш, тефтели **, құймақтар)	100	55	10
7.	Сүзбе қосылған құймақ, сүзбеден жасалған көмеш	20	55	5
8.	Сүзбеден жасалған пудинг	65	15	5
Сублимациялық кептірілген тағамдар				
1.	Көкөніс салаттары	-	20	-
2.	Ет қосылған бірінші тағам	50	50	-
3.	Екінші тағам: көкөніс (жарма) ет қосылған гарнир	- 100	50 50	- -
4.	Жеміс пюресі қосылған сүзбе	-	-	50***
5.	Сүзбеден жасалған пудинг	-	-	50***

* әрбір порция үшін 5 г күнбағыс майы ұсталады;

** тефтели үшін жарма ұсталмайды;

*** әрбір порция үшін 50 г сүзбе ұсталады.

2.5. Консервіленген тағамдары және ет-өсімдік консервілері

Р/с №	Тағам атауы	Бір банкі үшін ұстауға жататын азық-түлік мөлшері, грамм		
		ет	жарма, ұн және көкөністер жармаға есептегенде	ерітілген тағамдық жануар майлары
1.	1/350 темір банкадағы бірінші тағам	55	86	12,5

2.	1/350 темір банкадағы екінші тағам	100	86	2,5
3.	1/350 темір банкадағы екінші тағам	55	86	12,5
4.	1/870 темір банкадағы бірінші тағам (бір банка үш порцияға)	135	210	33
5.	1/870 темір банкадағы екінші тағам (бір банка үш порцияға)	270	210	33
6.	1/265, 1/250 темір банкадағы түрлі ет-өсімдік консервілері	100	86	12,5
7.	1/340 темір банкадағы түрлі ет-өсімдік консервілері	100	92	18

3. Негізгі жем-шөп түрлерін ауыстыру нормалары

P/c №	Атауы	Мөлшері, грамм	
		ауыстырылатын азық-түлік	ауыстыру азық-түлігі
1	Сұлыны мыналармен ауыстыру:	100	
	арпамен		100
	жүгерімен		100
	бидай кебегімен		100
	сұлы кебегімен		125
	зығыр күнжарамен, күнбағыспен		100
	сиыржоңышқамен, жұғарамен		100
	шөппен		200
	толық рационды аралас жеммен (брикеттелген)		150
	Шөпті мыналармен ауыстыру:		
сұлымен	50		
арпамен	50		
жүгерімен	50		

2	бидай кебегімен	100	50
	зығыр, күнбағыс күнжарасымен		50
	толық рационды аралас жеммен (брикеттелген)		60
	көк шөп массасымен (жазғы маусымда)		500
3	Қызметтік иттерге арналған сұлы немесе тары жармасын мыналармен	100	
	ауыстыру: бидай кебегімен		150
4	Иттерге арналған бірінші санатты етті мыналармен ауыстыру:	100	
	екінші санатты етпен		200
	екінші санатты ішкі мүше ет өнімдерімен		250
	иттерге арналған ет консервілерімен		80
	екінші санатты ет өнімдерінен пісірілген тартылған етпен		100
	иттерге арналып пісірілген азық (ет-өсімдік):		
	асыл тұқымды		140
	саптық		130
	иттерге арналған қанды ұн (протеин құрамы кемінде 90%):		
	асыл тұқымды		10
	саптық		8

Ескертпе: қамтамасыз етуге азық-түліктің жаңа түрлері келіп түскен кезде осы азық-түлікті ауыстыру нормаларын әрбір нақты жағдайда жабдықтаушы орган азық-түлік қызметінің бастығы белгілейді.

27-норма

Әскери бөлімдер мен мекемелердің сарбаздар (матростар) асханаларын асханалық-асүйлік ыдыспен, жабдықпен және мүкәммалмен жабдықтау

1. Асхана ыдыстары мен аспаптары

P/c		Зағтар саны, дана

№	Атауы	бір үстелде тамақтанатындар саны, адам			өзіне-өзі қызмет көрсету желілері үшін, 1 адамға
		4	6	10	
1.	Жартылай фарфордан немесе тот баспайтын болаттан немесе ыстыққа төзімді шыныдан жасалған шұңғыл тостақ (тостақ)*	5	7	12	2 (оның ішінде үстелге арналған бір тостақ)
2.	Жартылай фарфордан немесе тот баспайтын болаттан немесе ыстыққа төзімді шыныдан жасалған шағын тостақ**	11	15	25	2 (оның ішінде бәлішке арналған бір тостақ)
3.	Тот баспайтын болаттан немесе пластмассадан жасалған шағын табақша (шұңғыл тостақ (тостақ), екі шағын тостақ орнына)	(бір тамақтанатынға 1 жиынтық			
4.	Пластмассадан немесе тот баспайтын болаттан жасалған табақша***	1			1
5.	Эмальданған немесе жартылай фарфор кружка немесе тот баспайтын болаттан немесе ыстыққа төзімді шыныдан жасалған стақан	8	12	20	2
6.	Алюминийден немесе тот баспайтын болаттан жасалған	5	7		1

	асханалық ас **** қасық			12	
7.	Алюминийден немесе тот баспайтын болаттан жасалған шай қасық	4	6	10	1
8.	Алюминийден немесе тот баспайтын болаттан жасалған ас құятын қасық	2	2	2	-
9.	Тот баспайтын болаттан, немесе алюминийден жасалған ас шанышқысы	4	6	10	1
10.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас пышағы	4	6	10	1
11.	Жартылай фарфордан немесе жиектері тот баспайтын болаттан жасалған немесе эмбебап дәмдеуіштерге арналған аспап ****	1	1	1	1 (бір үстелге)
12.	Қант салуға арналған фарфор ыдыс	1	1	2	1 (бір үстелге)
13.	8 л күбіше (кастрөл)	-	-	1	-
14.	4,5 – 6 л күбіше (кастрөл)	-	1	1	-
15.	3 – 4,5 л күбіше (кастрөл)	2	1	-	-
16.	5 л шайнек	-	-	1	-
17.	3 л шайнек	1	1	-	-
18.	Үстелге төселетін клеенка немесе дастархан	0,6	0,6		0,6

24.	С у кұятын бак	-	1	2	4	6	8	10	12
25.	А с қалдықта ры на арналған күбіше	-	1	1	1	2	3	4	6
26.	Ш а й демдеуге арналған экстракто р	-	1	1	1	1	1	2	2
27.	Қаңылты р таба ^{***} *	2	4	6	6	8	8	10	12
28.	Кондитер лік таба ^{**} **	-	-	-	1	2	2	3	3
29.	Елеуіш	1	1	1	1	2	2	2	3
30.	Қалақша	1	1	1	1	1	2	2	2
31.	Үккіш	1	1	1	1	2	2	2	3
32.	Е т жанышта у ғ а арналған шапқы	1	1	1	1	1	1	1	1
33.	Аспаз қалақшас ы ^{****}	1	1	2	2	3	3	4	5
34.	Табаша	1	1	1	-	-	-	-	-
35.	Е т түсіруге арналған шанышқ ы	-	-	1	1	2	2	2	3
36.	Ажырату ғ а арналған шанышқ ы	-	1	1	1	2	2	2	2
37.	Жұмыртқ а пісіруге арналған кассета ^{**} **	-	-	-	-	1	1	2	2
38.	Е т шабуға	-	-	-	-	-	1	1	1

	арналған балта								
39.	Е т шабуға арналған ағаш ****	-	-	-	-	-	1	1	1
40.	Азық-түлікті турауға арналған тақтай *** *	8	8	8	8	8	8	10	12
41.	Ағаш қалақша * ***	-	2	2	2	3	3	4	5
42.	Металдан жасалған бұлғауыш	-	1	1	1	1	1	1	1
43.	Металдан жасалған қазан өлшеуіш * ***	әрбір қазан үлгісіне бір-бірден							
44.	Ағаш келсап *** *	-	1	1	2	2	3	3	4
45.	Ағаш оқтау ****	-	1	1	1	2	2	2	3
46.	Қазан жууға арналған щетка	-	1	1	2	2	2	2	3
47.	Ет жууға арналған щетка мен душ	-	1	1	-	-	1	1	1

* оның ішінде, жылжымалы электр мармиттер болмаған кезде өзіне-өзі қызмет көрсету желілерімен жабдықталған асханаларда екі плитаға қойылатын қазан беріледі;

** оның ішінде, жылжымалы электр мармиттер болмаған кезде өзіне-өзі қызмет көрсету желілерімен жабдықталған асханаларда бес плитаға қойылатын қазан беріледі;

*** оның ішінде, жылжымалы электр мармиттер болмаған кезде өзіне-өзі қызмет көрсету желілерімен жабдықталған асханаларда он плитаға қойылатын қазан беріледі;

**** әскери бөлімдер, мекемелер, әскери оқу орындары тікелей жасайды;

***** өзіне-өзі қызмет көрсету желілерімен жабдықталған асханаларда беріледі.

9.	ы бар куыруға арналға н электр шкаф:								
	0,51 ш.м	-	-	1	1	-	-	-	-
	0,85 ш.м	-	-	-	-	1	2	2	2
10.	Жылжы малы электр мармит	-	-	-	6	6	12	12	6
11.	4 конфорл ы электр плита	1	1	2	2	3	4	4	5
12.	Сыйымд ылығы мынадай арнайы а с пісіретін қазанды қтар:								
	100 л	-	-	2	2		2	3	-
	160 л	-	-	1	2	2	2	4	3
	250 л	-	-	-	-	4	5	6	12
13.	Түбінің ауданы мынадай электр таба:								
	0,25 ш.м	-	1	1	1	-	-	-	-
	0,45 ш.м	-	-	-	-	1	1	2	3
14.	140 л кеспегі бар қамыр илейтін машина	-	-	-	-	1	1	1	1
15.	Аспазды қ шкаф немесе куыруға арналға н пеш	-	-	-	1	1	1	2	2
16.	Әмбеба п ыдыс жуу			1	1	1	1		1

	машина сы							1		
17.	А с тарату желісі (жиынты к)	-	-	-	1	1		1	2	2
Тоңазытқыш жабдығы										
18.	Тоңазыт қыш шкаф	1	1	2	3		3	3	3	4
19.	Тұрмыс тық электр тоңазыт қыш	1	2	1	1		1	1	1	2
Салмақ өлшеу аспаптары										
20.	Үстелге қойылат ын таرازы	2	3	5	7		9	11	11	11
21.	Тауар өлшеуге арналға н таразы	-	1	1	2		3	5	5	5
Механикалық емес жабдық										
22.	Өндіріст ік үстел	2	4	7	12		14	18	20	22
23.	Жарма тазартуғ а арналға н үстел	-	-	-	1		1	1	1	1
24.	Картопт ы қайта тазалауғ а арналға н үстел	-	-	1	2		2	3	3	3
25.	А с қалдыкт арын жинауға арналға н үстел	-	1	1	1		1	1	2	2
26.	На н турағыш ты	-	-	1	1		1	1		2

	орнатуға арналған үстел							1	
27.	Арнайы өндірістік үстел**	-	-	1	3	3	4	5	6
28.	Асүйлік ыдысты сақтауға арналған сөре	-	1	1	1	1	2	2	3
29.	Асхана ыдысын сақтауға арналған сөре	1	1	1	2	3	4	6	7
30.	Азық-түлік сақтауға арналған сөре	1	1	2	2	3	3	4	6
31.	Нанды лотоктарда сақтауға арналған сөре	-	-	1	2	3	3	4	6
32.	Қантты қант салатын ыдыста сақтауға арналған шкаф*	-	-	-	1	1	1	1	1
33.	Нанды тостақта сақтауға арналған шкаф*	-	1	1	1	1	1	2	2
34.	Ет ұшаларын ілуге арналған баған	-	-	1	1	1	1	1	2
	Ыдыс жууға арналған ванна:								

35.	екі секциял ы	1	1	1	1	1	1	1	
	Үш секциял ы	-	1	2	3	3	4	4	6
36.	Азық-тү лікке арналға н ыдыс жиынты ғы	-	1	1	2	2	2	3	3
37.	Е т тасуға арналға н жәшік	-	1	1	1	1	1	1	2
38.	Балық тасуға арналға н жәшік	-	1	1	1	1	1	1	2
39.	Көкөніс тасуға арналға н жәшік	-	2	3	3	3	3	4	4
40.	Көкөніс сақтауға арналға н контейн ер	1	1	1	1	1	2	3	3
41.	Тағамды жеткізуг е және ыдыс жинауға арналға н арба	-	-	1	2	4	6	6	8

* орнына электр шәйнек сатып алуға рұқсат етіледі.

** бірінші және екінші тағамды беруге арналған жылжымалы үстелдердің орнына өзіне-өзі қызмет көрсету желілерімен жабдықталған асханаларда беріледі.

*** тек далалық жағдайларда тамақтандыруды ұйымдастырған кезде беріледі.

Ескертпе:

1. Осы норма бойынша әскери бөлімдердің, құрамалардың, мекемелердің, әскери оқу орындарының, оқу-жаттығу орталықтары мен полигондардың мерзімді қызмет әскери қызметшілері, сондай-ақ оқуда болатын келісімшарт қызметі әскери қызметшілерінің жеке құрамы қамтамасыз етіледі.

2. Ыдысқа қажеттілік тамақтанатын адамдардың нақты санын ескере отырып, 4, 6 және 10 орынды үстелдердің, сарбаздар мен матростар асханаларында орнатылған өзіне-өзі қызмет көрсету желілерінің нақты болуына сәйкес, сондай-ақ экипаждар санына байланысты, бірақ тиісінше 4 немесе 6 орынды үстелдерге қатысты жылжымалы байланыс станцияларына айқындалады. Бір асханада әртүрлі ыдысты пайдалануға жол берілмейді.

3. 300-ден астам адам тамақтанатын асханаларда шай қайнатуға арналған электр қайнатқыштың орнына осы мақсатқа арнайы бөлінген ас пісіретін қазандарды пайдалануға рұқсат етіледі.

4. Зат салатын қапшықта сақтау және тек далалық жағдайда пайдалану үшін нормаға қосымша әрбір әскери қызметшіге есебінен мыналар беріледі:

ас қасық – 1 дана;

эмальданған кружка – 1 дана.

5. Нан зауыттарынан (наубайханалардан) нан алу мақсатқа сәйкес болмаған кезде әскери бөлімдерге ауысымына өнімділігі 350-700 кг шағын наубайханалар, наубайханалар беріледі.

6. Үй-жайларды қайта жаңарту, күрделі жөндеу жүргізу кезінде және бөлімшелер мен әскери бөлімдердің жеке құрамын штаттық асханаларда тамақтандыруды ұйымдастыру мүмкін болмаған немесе мақсатқа сәйкес болмаған басқа да жағдайларда жабдықталым органының азық-түлік басқармасы әрбір өңірлік қолбасшылыққа МТП-480 мобильді тамақтандыру пунктінің бір жиынтығын және МТП-140 мобильді тамақтандыру пунктінің 5-10 жиынтығын немесе КП-130 (125) ас үйлерін береді.

7. Мынадай қорларды 27-31 нормалары бойынша ұстауға рұқсат етіледі:

1) асханалық-асүйлік ыдыстар:

әскери бөлімдерде – әскери бөлім мен мекеменің қажеттілігінен 5%;

Қорғаныс министрлігінің азық-түлік қоймаларында, орталық бағынысты базаларында – Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің қажеттілігінен 10 %;

2) технологиялық және тоңазытқыш жабдығы:

Қорғаныс министрлігінің азық-түлік қоймаларында, орталық бағынысты базаларында – Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің қажеттілігінен 15 %.

28-норма

Суүсті, суасты корабльдері мен кемелерінің камбуздарын асханалық-асүйлік ыдыспен, жабдықпен және мүкәммалмен жабдықтау

1. Асхана ыдысы мен аспаптары

		Заттар саны, дана
		суүсті корабльдері (кемелер) үшін

			өзіне-өзі қызмет	
Р/с №	Атауы	6 адамға		кают-компаниялар үшін, 4 адамға

			көрсету желілері үшін, 1 адамға	
1.	Тот баспайтын болаттан жасалған шұңғыл тостақ (тостақ)*	7	2 (оның ішінде үстелге арналған бір тостақ)	-
2.	Шұңғыл фарфор тостақ*	-	-	4
3.	Тот баспайтын болаттан жасалған шағын тостақ**	15	2	-
4.	Шағын фарфор тостақ**	-	-	6
5.	Десертке арналған фарфор тостақ	-	-	4
6.	Бәлішке арналған фарфор тостақ	-	-	4
7.	3 л. тот баспайтын болаттан жасалған кастөл	-	-	1
8.	Салатқа арналған бір порциялық фарфор тостақ	-	-	4
9.	Майшабаққа арналған фарфор тостақ	-	-	1
10.	Май салатын фарфор тостақ	-	-	1
11.	Фарфор қант салғыш	1	1 (үстелге)	1
12.	Шайға арналған фарфор шайнек	-	-	1
13.	Эмальданған немесе тот баспайтын болаттан жасалған кружка	12	2	-
14.	Фарфор кружка	-	-	4
15.	Шайға арналған шыны стақан	-	-	8
16.	Стақан салғыш	-	-	4
17.	Тот баспайтын болаттан немесе алюминийден жасалған ас қасық*	8	1	4
18.	Тот баспайтын болаттан немесе	6	1	4

	алюминийден жасалған шай қасық			
19.	Тот баспайтын болаттан немесе алюминийден жасалған ас құюға арналған қасық	2	-	1
20.	Тот баспайтын болаттан немесе алюминийден жасалған ас шанышқысы	6	1	4
21.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас пышағы	6	1	4
22.	Пластмассадан немесе тот баспайтын болаттан жасалған шағын табақша *****	1 (24 адамға)	1	1 (24 адамға)
23.	Тот баспайтын болаттан немесе пластмассадан жасалған шағын табақша (шұңғыл тостақ (тостақ), екі шағын тостақ орнына)	бір тамақтанатынға 1 жиынтық		
24.	Нан турауға арналған пышақ	-	-	1 (кают компанияға)
25.	Дәмдеуіштерге арналған әмбебап аспап	-	1 (үстелге)	-
26.	4, 5 – 6 л күбіше немесе кастрөл	1	-	-
27.	3 – 4 л күбіше немесе кастрөл	1	-	-
28.	Жеке аралас ыдыс	-	-	1
29.	3 л шайнек	1	-	1 (8 адамға)
30.	Металл кофе қайнатқыш *****	-	-	1 (8 адамға)
31.	Шыны графин (құмыра)	-	-	1 (8 адамға)
32.	Графин астына қойылатын шағын тостақ	-	-	1 (8 адамға)
33.	Жеміске арналған ваза	-	-	1

34.	Қағаз майлық (бір тәулікке)	18	3	12
35.	Үстел клеенкасы, м (бір отыратын орынға) немесе	0,6	0,6	0,6
36.	Дастархан матасы және полиэтиленді пленка, м (бір отыратын орынға)	-	-	0,6

* соның ішінде соусы бар етті үстелге қою үшін фарфор (тот баспайтын болаттан жасалған) шұңғыл бір тостақ (тостақ);

** соның ішінде әрбір тамақтанушыға салқын жеңіл дәм үшін бір тостақ және екінші тағам үшін бір тостақ. Одан басқа, бір үстелге нан салу үшін бір тостақ, салқын жеңіл дәм үшін бір тостақ және сары май үшін бір тостақ беріледі;

*** соның ішінде бір үстелге салқын жеңіл дәм үшін бір ас қасық және тағы біреуі соусы бар ет үшін;

**** суүсті корабльдерінің (қамтамасыз ету кемелерінің) кают-компаниялары үшін тот баспайтын болаттан жасалған кофе құйғыштар беруге рұқсат етіледі;

***** шағын табақша бар кезде берілмейді.

2. Ас үй ыдысы мен мүкәммал

P/c №	Атауы	Суүсті кораблінің (кеменің) камбузына тамақтанушылар санына байланысты заттар саны, адам				
		15-ке дейін	16 – 50	51 – 150	151 – 300	301 және кейін
1.	8 – 10 л кастрөл	3	3	3	4	4
2.	Плитаға қойылатын 20 – 40 л қазан	1	2	2	3	3
3.	Плитаға қойылатын 50 – 60 л қазан	-	1	2	2	2
4.	10 – 15 л таба	1	1	1	1	2
5.	Эмальданған шелек	2	2	2	3	3
6.	Мырыштан жасалған шелек	1	2	3	4	5
7.	Леген	1	2	2	3	3
8.	1,5 л ожау	-	1	2	2	3
9.	0,4 л ожау **	1	2	3	3	4
10.	Сүзгі ожау	1	1	1	2	2

11.	Кепсер	1	2	2	2	3
12.	0,6 л шөміш **	1	2	3	3	4
13.	0,25 л шөміш	2	2	3	4	4
14.	Таба	2	2	3	3	4
15.	Аспаздық арнайы пышақ (үш пышақтан тұратын жиынтық)	1	бір штаттық кокқа бір жиынтық, бірақ бір камбузға үш жиынтықтан артық емес			
16.	Көкөніс тазалауға арналған пышақ	2	6	11	14	17
17.	Нан турауға арналған пышақ	1	1	1	1	2
18.	Консерві ашқыш	1	1	-	-	-
19.	Шапқы	1	1	1	1	1
20.	Өсімдік майына арналған 10 – 20 л бидон	1	1	1	1	-
21.	Өсімдік майына арналған 25 – 38 л құты	-	-	-	-	1
22.	Сүт құюға арналған 25 – 38 л құты	-	1	2	4	6
23.	А с қалдықтарына арналған бак	1	1	1	2	2
24.	Шай демдеуге арналған экстрактор	-	1	1	1	1
25.	Қаңылтыр таба *	2	4	6	6	8
26.	Кондитерлік табаша *	1	1	2	2	2
27.	Елеуіш	1	1	1	1	2
28.	Қалақша	1	1	1	1	1
29.	Үккіш	1	1	1	1	2
30.	Е т жаныштауға арналған шапқы *	1	1	1	1	1

31.	Аспаздық қалақша *	1	1	2	2	3
32.	Табаша	1	1	1	1	1
33.	Ет түсіруге арналған шанышқы	-	-	1	1	1
34.	Ажыратуға арналған шанышқы	-	1	1	1	1
35.	Азық-түлікті бөлшектеуге арналған тақтайша *	2	4	6	6	8
36.	Ағаш қалақша *	1	2	2	2	3
37.	Металдан жасалған қазан өлшеуіш *	қазанның әрбір түрі үшін бір-бірден				
38.	Металдан жасалған бұлғауыш	1	1	1	1	1
39.	Ағаш келсап *	1	1	1	2	2
40.	Ағаш оқтау *	-	1	1	1	2
41.	Қазан жууға арналған щетка	1	1	1	2	2
42.	Ет жууға арналған щетка және душ	-	-	-	1	1

* әскери бөлімнің күшімен жасалады;

** өзіне-өзі қызмет көрсету желілері бар болған кезде беріледі.

3. Жабдық

Р/с №	Атауы	Суүсті кораблінің (кеменің) камбузына тамақтанушы адамдар санына байланысты, заттар саны, дана				
		15-ке дейін	16 - 50	51 - 150	151 - 300	301 және кейін
Технологиялық жабдық						
1.	Картоп тазалауға арналған машина	-	-	1	1	1
	Көкөніс турауға					

2.	арналған машина	-	-	-	1	1
3.	Пісірілген көкөністі турауға арналған машина	-	-	-	-	1
4.	Механикалық ет тартқыш	-	-	1	1	1
5.	Қолмен тартылатын ет тартқыш	1	1	1	1	1
6.	Механикалық нан турағыш	-	-	1	1	1
7.	Жылжымалы электр мармит *	-	-	-	6	6
8.	4 конфорлы электр плита	1	1	1	1	2
Тоңазытқыш жабдығы						
9.	Тоңазытқыш шкаф	-	-	1	1	1
10.	Тұрмыстық тоңазытқыш	1	2	1	1	1
Салмақ өлшеу аспаптары						
11.	Үстелге қойылатын таразы	1	2	2	3	4
12.	Тауар өлшеуге арналған таразы	-	1	1	1	2

Ескертпе:

1. Осы норма бойынша тамақтандыруды ұйымдастыру үшін ыдыстар мен асханалық аспаптар:

"Суүсті корабльдері үшін" деген баған бойынша – старшиналар мен матростарға;

"Кают-компаниялар үшін" деген баған бойынша – суүсті корабльдері мен кемелерінің келісімшарт бойынша әскери қызмет өткеретін офицерлеріне, старшиналары мен матростарына және азаматтық персоналына беріледі.

2. Суүсті корабльдері мен қамтамасыз ету кемелерінде келісімшарт бойынша әскери қызмет өткеретін әскери қызметшілердің және азаматтық персонал адамдары каютасына бір шыны графин немесе құмыра және екі шыны стақан, ал суүсті және суасты корабльдері мен қамтамасыз ету кемелерінің әрбір кают-компаниясына 28-норманың 3-бөлімінде белгіленген саннан астам бір тұрмыстық электр тоңазытқыштан беріледі.

3. Суусті корабльдері мен қамтамасыз ету кемелері үшін бірінші тағамға арналған бір бактың (кастрөлдің) және екінші тағамға арналған бір күбішенің (кастрөлдің) орнына үш кастрөлден тұратын бір ыдыс беруге рұқсат етіледі.

4. Жаңадан салынатын корабльдер мен қамтамасыз ету кемелерін тұрақты және ауыспалы тоқты технологиялық және тоназытқыш жабдығымен оны азық-түлік қызметі объектілерінде (камбуздарда, провизиялық қоймаларда, кают-компанияларда) орнату үшін кеме жасаушы (кеме жөндеуші) ұйымдар жобалау-сметалық құжаттамаларға сәйкес қамтамасыз етеді.

29-норма

Офицерлер асханаларын және авиацияның ұшқыштар мен инженерлік-техникалық құрамының асханаларын асханалық-асүйлік ыдыспен, жабдықпен және мүкәммалмен қамтамасыз ету

1. Асхана ыдысы мен аспаптары

Р/с №	Атауы	Тамақтанатын 100 адамға заттар саны, дана
1.	Шұңғыл фарфор тостақ	125
2.	Шағын фарфор тостақ	125
3.	Десертке арналған фарфор тостақ	100
4.	Бәлішке арналған фарфор тостақ	100
5.	Салатқа арналған бір порциялық фарфор ыдыс	100
6.	Майшабаққа арналған тостақ	25
7.	Май салатын фарфор ыдыс	25
8.	Қант салатын фарфор ыдыс	25
9.	Шай демдеуге арналған фарфор шайнек	4
10.	Шай ішетін шыны стақан	300
11.	Стақан салғыш	100
12.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас қасық	100
13.	Тот баспайтын болаттан жасалған шай қасық	100
14.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас кююға арналған қасық	4
15.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас шанышқысы	100
16.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас пышағы	100
17.	Әмбебап дәмдеуіштерге арналған аспап	25
18.	5 л шайнек	10

19.	Шыны графин (кұмыра)	12
20.	Пластмассадан немесе тот баспайтын болаттан жасалған табақша	4
21.	Жеміске арналған шыны ваза (тек ұшқыштар құрамы үшін)	25
22.	Гүлге арналған ваза	25
23.	Дастарқандық мата, м	120
24.	Полиэтиленді пленка, м	120
25.	Қағаз майлық (тәулігіне)	300

2. Асүйлік ыдыс және мүкәммал

Р/с №	Атауы	Тамақтанатын адамдар санына байланысты ас үйдегі заттар саны, адам		
		50-ге дейін	51 – 125	126 және кейін
1.	8 – 10 л кастрөл	4	6	9
2.	20 – 40 л плитаға қойылатын қазан	3	5	6
3.	50 – 60 л плитаға қойылатын қазан	1	4	5
4.	10 – 15 л таба	2	3	4
5.	Дербес аралас ыдыс	8	12	18
6.	Эмальданған шелек	2	3	4
7.	Мырышталған шелек	2	3	4
8.	Мырышталған леген	2	3	4
9.	1,5 л ожау	1	2	3
10.	0,4 л ожау	2	2	4
11.	Сүзгі ожау	1	2	2
12.	Кепсер	1	2	3
13.	0,5 л шөміш **	2	2	4
14.	0,25 л шөміш	2	2	4
15.	Таба	3	4	-
16.	Аспаздық арнайы пышақ (үш пышақтан тұратын жиынтық)	бір штаттық аспазға бір жиынтық		
17.	Көкөніс тазалауға арналған пышақ	6	14	16
18.	Нан турауға арналған пышақ	1	2	3
19.	Консерві ашқыш	1	1	1
20.	Шапқы	1	1	1

21.	Өсімдік майын құюға арналған 10 – 20 л бидон	1	1	1
22.	Өсімдік майын құюға арналған 25 – 38 л құты	-	-	-
23.	Сүт құюға арналған 25 – 38 л құты	1	2	4
24.	Ас қалдықтарына арналған бак	1	1	1
25.	Қаңылтыр таба *	4	6	8
26.	Кондитерлік таба *	1	2	2
27.	Елеуіш	1	2	2
28.	Қалақша	1	2	2
29.	Үккіш	1	1	2
30.	Ет жаныштауға арналған шапқы *	1	1	1
31.	Аспаздық қалақша*	1	2	2
32.	Табаша	1	1	-
33.	Ет түсіруге арналған шанышқы	1	1	1
34.	Ажыратуға арналған шанышқы	1	1	1
35.	Азық-түлікті бөлшектеуге арналған тақтай *	4	6	8
36.	Ағаш қалақша*	1	2	3
37.	Металдан жасалған қазан өлшегіш *	штаттық аспазға бір жиынтық		
38.	Металдан жасалған бұлғауыш	1	1	2
39.	Ағаш келсап *	1	1	2
40.	Ағаш оқтау*	1	2	2
41.	Қазан жууға арналған щетка	1	1	2
42.	Ет жууға арналған щетка және душ	-	1	1

* әскери бөлімнің күшімен жасалады;

** өзіне-өзі қызмет көрсету желілері болған кезде беріледі.

3. Жабдық

Р/с	Атауы	Тамақтанатын адамдардың санына байланысты ас үйдегі заттар саны, дана		

№		50-ге дейін	51 – 125	126 және кейін
Технологиялық жабдық				
1.	Картоп тазалауға арналған машина	-	1	1
2.	Көкөніс турауға арналған машина	-	1	1
3.	Ет-балық цехтарына арналған әмбебап ас үй машинасы	-	-	1
4.	Пісірілген көкөністі турауға арналған машина	-	1	1
5.	Үккіш машина	-	-	1
6.	Механикалық ет тартқыш	-	1	1
7.	Қолмен тартылатын ет тартқыш	1	1	1
8.	Механикалық нан турағыш	-	-	1
9.	140 л-ге дейін бір кеспегі бар қамыр илейтін машина	-	-	1
10.	Өнімділігі 100 л/сағ электр су қайнатқыш	1	1	2
11.	4 конфорлы электр плита	2	3	4
12.	Тамақ пісіретін арнайы электр қазан 160 л	-	1	2
	250 л	-	-	2
13.	Жылжымалы электр мармит	-	6	6
14.	Түбінін ауданы 0,45 ш.м. электр таба	-	1	1
15.	Аспаздық шкаф немесе қуыруға арналған пеш	-	-	1
16.	Бдыс жуатын әмбебап машина	-	1	1
Тоңазытқыш жабдығы				
17.	Тоңазытқыш шкаф	2	3	3
18.	Тұрмыстық электр тоңазытқыш	1	2	2
Салмақ өлшеу аспаптары				
19.	Үстелге қойылатын таразы	3	5	7

20.	Тауар өлшеуге арналған таразы	1	3	3
Механикалық емес жабдық				
21.	Өндірістік үстел	4	7	10
22.	Жарма тазалауға арналған үстел	-	1	1
23.	Картопты қайта тазалауға арналған үстел	-	1	1
24.	Ас қалдықтарын жинауға арналған үстел	-	1	1
25.	Нан турағышты орнатуға арналған үстел	-	-	1
26.	Асүйлік ыдысты сақтауға арналған сөре	-	1	1
27.	Азық-түлікті сақтауға арналған сөре	1	1	1
28.	Нанды лотокта сақтауға арналған сөре	1	2	2
29.	Ыдыс жууға арналған ванна:			
	екі секциялы	-	1	1
	үш секциялы	1	1	1
30.	Жинайтын мүкәммалға арналған үстелше *	әрбір өндірістік және қосалқы үй-жайға бір-бірден		
31.	Азық-түлікке арналған ыдыс жиынтығы	1	1	2
32.	Ет тасуға арналған жәшік	-	1	1
33.	Балық тасуға арналған жәшік	-	1	1
34.	Көкөніс тасуға арналған жәшік	-	1	2
35.	Картоп пен көкөніс сақтауға арналған контейнер	-	-	1
36.	Таза асхана ыдысын сақтауға және жеткізуге арналған арба	1	4	6

37.	Дайын тамақты жеткізуге және пайдаланылған ыдысты жинауға арналған арба	2	4	6
-----	---	---	---	---

* әскери бөлімнің күшімен жасалуы мүмкін.

Ескертпе:

Әуеайлақтарда авиацияның ұшқыштар және инженерлік-техникалық құрамын тамақтандыру үшін нормаға қосымша тамақтанатын 100 адам есебінен мыналар беріледі, дана:

тот баспайтын болаттан жасалған тостақ - 50;

тот баспайтын болаттан жасалған шағын тостақ - 100;

фарфордан жасалған немесе эмальданған кружка (шыны стақан) - 50;

тот баспайтын болаттан жасалған ас қасық - 50;

тот баспайтын болаттан жасалған ас шанышқысы - 50;

тот баспайтын болаттан жасалған шай қасық - 50;

тот баспайтын болаттан жасалған ас пышағы - 50.

30-норма

Әскери білім беру мекемелерінің, Кадет корпусы, арнайы әскери мектеп-интернаттарын, офицерлерді даярлау жөніндегі курстардың, "Жас ұлан" республикалық әскери мектебінің асханаларын асханалық-асүйлік ыдыспен, жабдықпен және мүкәммалмен қамтамасыз ету

1. Асхана ыдысы мен аспаптары

Р/с №	Атауы	Тамақтанатын 100 адамға, заттар саны, дана	Өзіне-өзі қызмет көрсету желілері үшін, 1 адамға, дана
1.	Шұңғыл фарфор тостақ	125	2 (оның ішінде үстелге арналған бір тостақ)
2.	Шағын фарфор тостақ	125	2
3.	Тот баспайтын болаттан немесе пластмассадан жасалған шағын табақша (шұңғыл тостақ (тостақ), екі шағын тостақ орнына)	-	бір тамақтанатынға 1 жиынтық
4.	Шыны, пластмасса немесе фарфор стақан	250	2
5.	Бәлішке арналған фарфор тостақ	100	-
6.	Десертке арналған фарфор тостақ	100	-
7.	Май салатын фарфор ыдыс	25	-

8.	Қант салатын фарфор ыдыс	25	-
9.	Фарфор кружка*	100	-
10.	Шай демдеуге арналған шайнек	4	-
11.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас қасық	100	1
12.	Тот баспайтын болаттан жасалған шай қасық	100	1
13.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас құюға арналған қасық	25	-
14.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас шанышқысы	100	1
15.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас пышағы	100	1
16.	Дәмдеуіштерге арналған әмбебап аспап	25	1 (үстелге)
17.	Кастрөл (күбіше) 3 – 4,5 л	50	-
18.	3 л шайнек	25	-
19.	Шыны графин (кұмыра)	25	-
20.	Пластмассадан немесе тот баспайтын болаттан жасалған табақша**	4	1
21.	Жеміске арналған шыны ваза	25	1 (үстелге)
22.	Гүлге арналған ваза	25	1 (үстелге)
23.	Дастархан матасы және полиэтиленді пленка, м	120	0,6
24.	Қағаз майлық (тәулігіне)	300	3

* Кадет корпусы мен "Жас ұлан" РМ-да беріледі, бұл ретте шыны стақандар мен стақан салғыштар берілмейді;

** табақшалар жиынтығы болған кезде берілмейді.

2. Асүйлік ыдыс және мүкәммал

Р/с №	Атауы	Тамақтанатын адамдардың санына байланысты асханаға заттар саны, адам		
		250-ге дейін	251 – 500	501 және кейін
1.	8 – 10 л кастрөл	8	10	12
2.	20 – 40 л пешке қойылатын қазан	4	5	6
3.	50 – 60 л пешке қойылатын қазан	5	6	7

4.	10 – 15 л таба	4	5	6
5.	Эмальданған шелек	4	5	6
6.	Мырышталған шелек	4	5	6
7.	Леген	4	5	6
8.	1,5 л ожау	2	3	4
9.	0,4 л ожау	2	2	3
10.	Сүзгі ожау	2	3	4
11.	Кепсер	2	3	3
12.	0,6 л шөміш	3	4	4
13.	0,25 л шөміш	4	4	5
14.	Таба	6	8	10
15.	Аспаздық арнайы пышақ (үш пышақтан тұратын жиынтық)	штаттық аспазға бір жиынтық, бірақ ас үйге кемінде үш жиынтықтан		
16.	Көкөніс тазалауға арналған пышақ	14	18	24
17.	Нан турауға арналған пышақ	1	2	2
18.	Консерві ашқыш	1	1	1
19.	Шапқы	1	1	1
20.	Ет түсіруге арналған шанышқы	1	2	2
21.	Ажыратуға арналған шанышқы	1	2	2
22.	Өсімдік майын құюға арналған 10 – 20 л бидон	1	-	-
23.	Өсімдік майын құюға арналған 25 – 38 л құты	-	1	1
24.	Сүт құюға арналған 25 – 38 л құты	3	4	7
25.	Ас қалдықтарына арналған бак	1	2	3
26.	Қаңылтыр таба *	6	8	10
27.	Шай демдеуге арналған ыдыс	1	1	2
28.	Кондитерлік таба *	1	2	3
29.	Елеуіш	2	2	3
30.	Қалақша	2	3	3
31.	Үккіш	2	3	3
32.	Ет жаныштауға арналған шапқы *	2	3	3

33.	Аспаздық қалақша *	2	3	3
34.	Табаша	1	2	2
35.	Ет шабуға арналған балта	-	1	1
36.	Ет шабуға арналған ағаш *	-	1	1
37.	Азық-түлікті бөлшектеуге арналған тақтай *	6	8	10
38.	Ағаш қалақша *	2	3	4
39.	Металдан жасалған қазан өлшеуіш *	қазанның әрбір түрі үшін біреу		
40.	Металдан жасалған бұлғауыш	2	2	2
41.	Ағаш келсап *	2	2	2
42.	Ағаш октау *	2	3	3
43.	Қазан жууға арналған щетка	2	2	2
44.	Ет жууға арналған щетка және душ	-	1	1

* әскери бөлімнің күшімен жасалуы мүмкін

3. Жабдық

Р/с №	Атауы	Тамақтанатын адамдардың санына байланысты асханаға заттар саны, адам		
		250-ге дейін	251 – 500	501 – 1000
Технологиялық жабдық				
1.	Картоп тазалауға арналған машина	1	1	2
2.	Көкөніс турауға арналған машина	1	1	1
3.	Жалпы мақсаттағы ас үй әмбебап машинасы	1	1	1
4.	Пісірілген көкөніс турауға арналған машина	1	1	1
5.	Үккіш машина	1	1	1
6.	Механикалық ет тартқыш	1	1	1
7.	Котлет жасауға арналған автомат	-	-	1
8.	Механикалық нан турағыш	1	1	1

9.	Электр қайнатқыш	2	2	-
10.	Қуыруға арналған шкаф немесе қуыруға арналған пеш	1	1	2
11.	Жылжымалы электр мармит	6	6	12
12.	4 конфорлы электр плита	2	4	6
13.	Сыйымдылығы мынадай ас пісіретін арнайы электр қазандар:			
	160 л	1	2	4
	250 л	2	4	6
14.	Түбінің көлемі 0,45 ш.м. дейін электр таба	1	1	2
15.	140 л-ге дейінгі бір кеспегі бар қамыр илейтін машина	1	1	1
16.	Аспаздық шкаф немесе қуыруға арналған пеш	1	1	1
17.	Ыдыс жуатын әмбебап машина	1	1	1
18.	Ас тарату желісі (жиынтық)	1	1	1
19.	Ет ұшаларын ілуге арналған баған	-	1	1
20.	Ыдыс жууға арналған ванна:			
	үш секциялы	1	1	2
21.	Жинайтын мүкәммалға арналған баған **	әрбір өндірістік және қосалқы үй-жайға бір-бірден		
22.	Азық-түлікке арналған ыдыс жиынтығы	2	2	2
23.	Ет тасуға арналған жәшік	2	2	2
24.	Балық тасуға арналған жәшік	2	2	2
25.	Көкөніс тасуға арналған жәшік	2	3	4
26.	Картоп пен көкөніс сақтауға арналған контейнер	1	1	2

27.	Тағамды жеткізуге және пайдаланылған ыдысты жинауға арналған арба *	3	4	8
28.	Таза асхана ыдысын сақтауға және жеткізуге арналған арба	12	18	36
29.	Өндірістік үстел	12	14	20
30.	Жарма тазалауға арналған үстел	1	1	1
31.	Картопты қайта тазалауға арналған үстел	1	2	3
32.	1-ші және 2-ші тағамды таратуға арналған жылжымалы үстел *	1	2	3
33.	Ас қалдықтарын жинауға арналған үстел	1	1	2
34.	Нан турағышты орнатуға арналған үстел	1	1	1
35.	Асүйлік ыдысты сақтауға арналған сөре	2	3	3
36.	Асхана ыдысын сақтауға арналған сөре	3	3	4
37.	Азық-түлік сақтауға арналған сөре	1	2	4

* өзіне-өзі қызмет көрсету желілерімен жабдықталған асханаларда берілмейді;

** әскери бөлімнің күшімен жасалуы мүмкін.

Ескертпе: Кадет корпусында оқитын адамдарға зат қапшығында сақтау және далалық жағдайларда пайдалану үшін барлық оқыту мерзіміне нормаға қосымша бір адамға есебінен ас қасық – 1 дана, эмальданған кружка – 1 дана беріледі.

31-норма

Әскери (әскери-теңіз) госпитальдарды, әскери (әскери-теңіз) лазареттерді (бұдан әрі: әскери (әскери-теңіз) госпитальдары – әскери госпитальдар, әскери (әскери-теңіз) лазареттері – лазареттер деп аталады), жеке медициналық батальондарды (роталарды, жасақтарды), әскери және корабльдік лазареттерді асханалық-асүйлік ыдыспен, жабдықпен және мүкәммалмен қамтамасыз ету

1. Асхана ыдысы мен аспаптары

Р/с №	Атауы	Заттар саны, данасы , 100 кереуетке	Әскери және корабльдік лазареттер	
		әскери госпитальдар , клиникалар, лазареттер мен жеке медициналық батальондар (роталар, жасактар)	заттар саны, данасы	неше адамға
1.	Шұңғыл фарфор тостақ	150	6	4
2.	Шағын фарфор тостақ	150	5	4
3.	Десертке арналған фарфор тостақ	150	1	1
4.	Бәлішке арналған фарфор тостақ	150	1	1
5.	Салат салатын бір порциялық фарфор тостақ	110	-	-
6.	Май салатын фарфор ыдыс	30	1	4
7.	Қант салатын фарфор ыдыс	30	1	4
8.	Шайға арналған фарфор табақша	200	1	1
9.	Шай демдеуге арналған фарфор шайнек	15	1	8
10.	Фарфор кружка	200	1	1
11.	Шай ішетін шыны стақан	225	2	1
12.	Шырынға арналған 100 – 150 гр шыны стақан	120	1	1
13.	Стақан салғыш	120	1	1
14.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас қасық	110	1	1
15.	Тот баспайтын болаттан жасалған шай қасық	110	1	1
16.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас құюға арналған қасық	10	1	4

17.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас шанышқысы	110	1	1
18.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас пышағы	110	1	4
19.	Дәмдеуіштерге арналған әмбебап аспаптар	30	1	4
20.	3 л шайнек	10	1	8
21.	Шыны графин (құмыра)	25	1	4
22.	3 – 4,5 л кастрөл немесе күбіше	-	2	4
23.	Пластмассадан немесе тот баспайтын болаттан жасалған табақша *	4	1	25
24.	Тот баспайтын болаттан немесе пластмассадан жасалған табақша (шұңғыл тостақ (тостақ), екі шағын тостақ орнына)	бір тамақтанатынға 1 жиынтық		
25.	Жеміске арналған шыны ваза	30	1	4
26.	Дастархан матасы, м	120	0,6	1
27.	Полиэтиленді пленка, м	120	0,6	1
28.	Қағаз майлық (тәулігіне)	300	3	1
29.	Дербес аралас ыдыс (тамақ даярлауға жағдай болмаған кезде)	-	лазаретке 20	
Науқастанғандардың бір палатасына				
30.	Шағын фарфор тостақ	палатаға біреу		
31.	Шұңғыл фарфор тостақ	палатаға біреу		
32.	Шыны стақан	100		
33.	Шыны графин (құмыра)	палатаға біреу		
34.	Жеміске арналған шыны ваза	палатаға біреу		

35.	Зығырдан тігілген дастархан матасы, м	75	1,2	1
36.	Полиэтиленді пленка, м	75	1,2	1

* табақшалар жиынтығы болған кезде берілмейді.

2. Асүйлік ыдыс және мүкәммал

Р/с №	Атауы	Заттар саны, дана, кереует саны		
		50-ге дейін	51 – 100	101 және одан кейін
1.	3 – 4,5 л кастрөл	4	8	12
2.	8 – 10 л кастрөл	6	12	16
3.	20 – 40 л плитаға қойылатын қазан	4	8	13
4.	50 – 60 л плитаға қойылатын қазан	1	3	4
5.	10 – 15 л таба	1	2	4
6.	Эмальданған шелек	3	5	7
7.	Мырышталған шелек	3	6	8
8.	Леген	1	2	3
9.	1,5 л ожау	1	2	3
10.	0,4 л ожау	3	5	8
11.	Сүзгі ожау	1	2	4
12.	Кепсер	2	2	3
13.	0,6 л шөміш	3	5	8
14.	0,25 л шөміш	3	5	8
15.	Таба	4	8	13
16.	Аспаздық арнайы пышақ (үш пышақтан тұратын жиынтық)	бір штаттық аспазға бір жиынтық		
17.	Көкөніс тазалауға арналған пышақ	4	6	8
18.	Нан турауға арналған пышақ	1	2	3
19.	Консерві ашқыш	1	2	-
20.	Шапқы	1	1	1
21.	Ет түсіруге арналған шанышқы	1	2	2
22.	Ажыратуға арналған шанышқы	1	1	1
23.	Өсімдік майын құюға арналған 10 – 20 л бидон	1	2	-

24.	Өсімдік майын құюға арналған 25 – 38 л құты	-	1	1
25.	Сүт құюға арналған 25 – 38 л құты	1	2	5
26.	Ас қалдықтарына арналған бак	1	2	3
27.	Қаңылтыр таба *	3	5	10
28.	Кондитерлік таба *	2	2	3
29.	Кондитерлік қалып (жиынтық)	1	1	2
30.	Жайпақ ыдыстарға арналған қалып	60	120	300
31.	Кондитерлік қысқыш	1	2	3
32.	Гарнирге арналған қасық	1	2	3
33.	Сүзгі	1	2	2
34.	Қалақша	1	2	2
35.	Үккіш	2	2	3
36.	Ет жаныштауға арналған шапқы	1	1	1
37.	Аспаздық қалақша *	1	2	3
38.	Шағын таба	2	2	2
39.	Азық-түлікті бөлшектеуге арналған тақтай *	4	6	8
40.	Ағаштан жасалған араластырғыш *	1	2	2
41.	Металдан жасалған қазан өлшеуіш *	қазанның әрбір түріне біреу		
42.	Металдан жасалған бұлғауыш	1	1	2
43.	Ағаш келсап *	1	2	2
44.	Ет шабуға арналған балта	1	2	2
45.	Ет шабуға арналған ағаш	1	2	2
46.	Қазан жууға арналған щетка	1	2	2
47.	Ет жууға арналған щетка және душ	-	-	1

* әскери бөлімнің, госпитальдің күшімен жасалуы мүмкін.

3. Жабдық

P/c №	Атауы	Заттар саны, кереует санына дана		
		50-ге дейін	51 – 100	101 және одан кейін
Технологиялық жабдық				
1.	Картоп тазалауға арналған машина	-	1	1
2.	Көкөніс турауға арналған машина	-	1	1
3.	Жалпы мақсаттағы асүйлік әмбебап машина	1	1	2
4.	Ет-балық цехтарына арналған асүйлік әмбебап машина	-	-	1
5.	Пісірілген көкөніс турауға арналған машина	-	1	1
6.	Үккіш машина	-	1	1
7.	Механикалық ет тартқыш	-	1	1
8.	Қолмен тартатын ет тартқыш	1	-	-
9.	Механикалық нан турағыш	-	1	1
10.	140 л-ге дейін бір кеспегі бар камыр илейтін машина	-	1	1
11.	Өнімділігі 100л/сағ электр су қайнатқыш	-	1	1
12.	4 конфорлы электр плита	1	1	2
13.	Ас пісіретін арнайы қазандықтар			
	100 л	-	2	-
	160 л	-	-	2
	250 л	-	-	2
14.	Жылжымалы электр мармит	-	4	6
15.	Электр фритюрница	-	1	1
16.	Түбінің ауданы мынадай электр табалар:			
	0,25 ш.м.	-	1	-
	0,45 ш.м.	-	-	1
	Қуыруға арналған шкаф немесе			

17.	куыруға арналған пеш	1	1	1
18.	Аспаздық шкаф	-	1	1
19.	Ыдыс жууға арналған әмбебап машина		1	1
20.	Қысқа толқынды пеш	госпитальдар мен лазареттер үшін таратушы буфетке 1 данадан		
21.	Электр сүлгі	1	2	2
Тоңазытқыш жабдығы				
22.	Тоңазытқыш шкаф	2	2	3
23.	Тұрмыстық электр тоңазытқыш	1	1	2
Салмақ өлшеу аспаптары				
24.	Үстелге қойылатын таразы	4	5	7
25.	Тауар өлшеуге арналған таразы	1	3	3
Механикалық емес жабдық				
26.	Өндірістік үстел	6	8	10
27.	Жарма тазалауға арналған үстел	-	1	1
28.	Картоп тазалауға арналған үстел	-	1	1
29.	Ас қалдықтарын жинауға арналған үстел	-	1	1
30.	Нан турағышты орнатуға арналған үстел	-	1	1
31.	Асүйлік ыдысты сақтауға арналған сөре	1	2	2
32.	Асхана ыдысын сақтауға арналған сөре	1	2	2
33.	Азық-түлік сақтауға арналған сөре	1	1	1
34.	Нанды лотокта сақтауға арналған сөре	1	1	1
35.	Нанды тостақтарда сақтауға арналған шкаф	1	1	-
36.	Аспаздық мүкәммалға арналған сөре	-	-	1

37.	Көкөніс цехы мен ас үй ыдысын жууға арналған ванна	1	1	1
38.	Ыдыс жууға арналған ванна:			
	екі секциялы	1	1	1
	үш секциялы	1	2	2
39.	Жылжымалы ванна	-	-	1
40.	Ж и н а у мүкәммалына арналған тұғыр*	әрбір өндірістік және қосалқы үй-жайға бір-бірден		
41.	Азық-түлікке арналған ыдыс жиынтығы	2	2	2
42.	Ет тасуға арналған жәшік	2	2	2
43.	Балық тасуға арналған жәшік	2	2	2
44.	Көкөніс тасуға арналған жәшік	2	2	3
45.	Картоп және көкөніс сақтауға арналған контейнер	-	1	2
46.	Тамақ жеткізуге ж ә н е пайдаланылған ыдысты жинауға арналған арба	1	3	6
47.	Асханалық таза ыдысты сақтау және жеткізу үшін арба	1	2	3

* әскери бөлімнің күшімен жасалуы мүмкін.

Ескертпе:

1. Әскери бөлім мен ұйымның медициналық пункт лазаретіне қосымша беріледі, дана:

электр су қайнатқыш - 1;

леген - 2.

2. Госпитальдің екі және үш бөлмелі люкс-нөмірлерінің әрқайсысына қосымша беріледі, дана:

шағын фарфор тостақ немесе ыстыққа төзімді тостақ - 3;

десертке арналған фарфор тостақ немесе ыстыққа төзімді тостақ - 3;

бәлішке арналған фарфор тостақ немесе ыстыққа төзімді тостақ - 3;

қант салатын фарфор ыдыс - 1;

шай демдейтін фарфор немесе ыстыққа төзімді шайнек - 1;

шайға арналған табақшасы бар фарфор чашка немесе ыстыққа төзімді чашка - 3;
асханалық аспаптар (ас қасық, шай қасық, шанышқы, тот баспайтын болаттан жасалған пышақ), жиынтық – 3;

консерві ашқыш - 1;

дәмдеуіштерге арналған аспап - 1;

электр шайнек немесе самауыр - 1;

тұрмыстық электр тоңазытқыш - 1;

зығырдан тігілген дастархан матасы, м - 3;

зығырдан тігілген майлық - 3.

3. Госпитальдің медициналық бөлімшесіне қосымша беріледі, дана:

6 л кастрөл - 4;

20-40 л плитаға қойылатын қазан - 2;

қақпағы бар эмальданған шелек - 3 (25 кереуетке);

мырышталған шелек - 2;

леген - 2;

нан турауға арналған пышақ - 1;

консерві ашқыш - 1;

0,4 л тот баспайтын болаттан жасалған ожау - 2;

0,6 л шөміш - 1;

0,25 л шөміш - 1;

Алюминийден немесе пластмассадан немесе тот баспайтын болаттан жасалған табақша - 1;

5 л шайнек - 1;

шай демдеуге арналған фарфор шайнек - 1;

дербес аралас ыдыс - 10;

нанға арналған жәшік - 1;

үстелге қойылатын таразы - 2;

100 л/сағ дейінгі электр су қайнатқыш - 1;

тұрмыстық электр тоңазытқыш - 2;

тағамды әкелуге және пайдаланылған ыдысты жинауға арналған арба - 1;

ас қалдықтарына арналған бак - 1;

4 конфорлы тұрмыстық электр плита - 1;

үш секциялы ыдыс жууға арналған ванна - 1;

асхана ыдысын сақтауға арналған сөре - 1;

сүтке арналған 25-38 л құты - 1;

азық-түлікті бөлшектеуге арналған тақтай - 1;

жылу боксы - 1 (20 кереуетке);

1-ші тағамға арналған тиісті көлемдегі гастродыс - 1 (20 кереуетке);

2-ші тағамға арналған тиісті көлемдегі гастродыс - 1 (20 кереуетке);

3-ші тағамға арналған тиісті көлемдегі гастробыдыс - 1 (20 кереуетке);
салқын жеңіл дәмге арналған тиісті көлемдегі гастробыдыс - 1 (20 кереуетке);
гастрономиялық азық-түлікке арналған тиісті көлемдегі гастробыдыс - 1 (20 кереуетке).

4. Орталық бағыныстағы әскери госпитальдің бір бөлмелі люкс-нөмірінің әрқайсысына бір тұрмыстық электр тоңазытқыш қосымша беріледі.

5. Корабльдік лазареттер үшін кастрөлдер (бөшкелер), ас құятын қасықтар, дәмдеуіштерге арналған аспаптар алты адамға бір зат есебінен беріледі.

6. 2 және 3-бөлімдер бойынша асүйлік ыдыс, мүкәммал мен жабдық жоспарланады және өздері тағам даярлайтын лазареттерге беріледі. Тұрмыстық электр тоңазытқыш тағам даярлау мүмкіндігінің болуына қарамастан әрбір лазаретке беріледі.

7. Әскери госпитальдарда екі немесе одан да көп ас үй болған кезде асүйлік ыдыспен, жабдықпен және мүкәммалмен қамтамасыз ету тамақтанушылар саны бойынша әрбір ас үйге, бірақ аталған мекемелер үшін кереуеттің штат санынан аспай жүргізіледі.

32-норма

Әскери-көлік авиациясы ұшақтарының экипаждарын асханалық-асүйлік ыдыспен және мүкәммалмен қамтамасыз ету

Р/с №	Атауы	Заттар саны, дана
1.	Шағын фарфор тостақ	15
2.	Десертке арналған фарфор тостақ	15
3.	Бөлішке арналған фарфор тостақ	15
4.	Салатқа арналған бір порциялық фарфор тостақ	5
5.	Майшабаққа арналған фарфор тостақ	5
6.	Май салуға арналған фарфор ыдыс	5
7.	Қант салуға арналған фарфор ыдыс	5
8.	Шайға арналған табақшасы бар фарфор чашка	15
9.	Кофеге арналған табақшасы бар фарфор чашка	15
10.	Шыныдан жасалған шай ішетін стақан	15
11.	Стақан салғыш	15
12.	Шай демдеуге арналған фарфор шайнек	5

13.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас қасық	15
14.	Тот баспайтын болаттан жасалған шай қасық	15
15.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас шанышқысы	15
16.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас пышағы	15
17.	Жиектері тот баспайтын болаттан жасалған дәмдеуіштерге арналған аспап	5
18.	Дербес аралас ыдыс (үш заттан тұратын) жиынтық	3
19.	Жезді-никельденген немесе нейзильберленген шайнек	3
20.	Металдан жасалған кофе ішетін ыдыс	3
21.	Нан турауға арналған пышақ	1
22.	Тот баспайтын болаттан жасалған табақша *	5
23.	Тот баспайтын болаттан немесе пластмассадан жасалған табақша (шұңғыл тостак (тостак), екі шағын тостак орнына)	бір тамақтанатынға 1 жиынтық
24.	Жеміске арналған шыны ваза	5
25.	Бөлшектеуге арналған тақтайша	3
26.	ТВН-12 термосы	3
27.	Қақпағы бар эмальданған шелек	1

* шағын табақшалар болған кезде берілмейді.

Ескертпе: осы норма бойынша әскери-көлік авиациясы ұшақтарының экипаждары оларды далалық әуеайлақтарда тамақтандырған кезде қамтамасыз етіледі. Экипажға авиациялық бөлімнің азық-түлік қоймасынан ыдыс беру авиациялық бөлімдер командирлерінің бұйрықтары негізінде жүргізіледі.

33-норма

Гарнизондық (лагерьлік) және ішкі (корабльдік) қарауылдарды асханалық-асүйлік ыдыспен, жабдықпен және мүкәммалмен қамтамасыз ету

1. Асхана ыдысы мен аспаптары

Р/с №	Атауы	Заттар саны, дана	Неше адамға
1.	Жартылай фарфордан немесе тот баспайтын болаттан жасалған шұңғыл тостак (тостак)	1	1

2.	Жартылай фарфордан немесе тот баспайтын болаттан жасалған шағын тостақ*	4	1
3.	Эмальданған немесе жартылай фарфордан, немесе тот баспайтын болаттан жасалған кружка	2	1
4.	Шай ішетін шыны стақан	4	қарауылға
5.	Қант салатын фарфор ыдыс	1	қарауылға
6.	Алюминийден немесе тот баспайтын болаттан жасалған ас қасық	1	1
7.	Алюминийден немесе тот баспайтын болаттан жасалған шай қасық	1	1
8.	Алюминийден немесе тот баспайтын болаттан жасалған ас құятын қасық	2	қарауылға
9.	Тот баспайтын болаттан немесе пластмассадан жасалған табақша (шұңғыл тостақ (тостақ), екі шағын тостақ орнына)	(бір тамақтанатынға 1 жиынтық)	
10.	Тот баспайтын болаттан немесе алюминийден жасалған ас шанышқысы	1	1
11.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас пышағы	1	1
12.	Электро шайнек	1	10
13.	Шыны графин (құмыра)	2	қарауылға
14.	Дәмдеуіштерге арналған әмбебап аспап	1	4
15.	Үстелге жабатын клеенка, м	0,6	бір отыратын орынға
16.	Қағаз майлық, дана, күніне	1	1

* оның ішінде, екінші тағам үшін бір тостақ, түскі аста салқын жеңіл дәм үшін, сондай-ақ үстелге бір тостақ, нанға бір тостақ және сары майға бір тостақ беріледі.

2. Асүйлік ыдыс және мүкәммал

Р/с №	Атауы	Жеке құрамы мыналармен айналысатын қарауылдар үшін	
		тамақ дайындайтын	тамақ дайындамайтын

1.	4,5 – 6 л кастрөл	2	-
2.	8 – 10 л кастрөл	2	-
3.	Эмальданған шелек	2	2
4.	Мырышталған шелек	1	-
5.	Леген	1	1
6.	Кепсер	1	-
7.	Сүзгі ожау	1	-
8.	Таба	1	-
9.	Арнайы аспаздық пышақ (үш пышақтан тұратын жиынтық)	1	-
10.	Көкөніс тазалауға арналған пышақ	2	-
11.	Нан турауға арналған пышақ	1	1
12.	Шапқы	1	-
13.	Су құятын мырышталған бак	1	1
14.	Қаңылтыр таба *	2	-
15.	Металдан жасалған елеуіш	1	-
16.	Металдан жасалған үккіш	1	-
17.	Ет жаныштауға арналған шапқы *	1	-
18.	Аспаздық қалақша *	1	-
19.	Шағын таба	1	-
20.	Консерві ашқыш	1	-
21.	Азық-түлікті бөлшектеуге арналған тақтай *	2	-
22.	Қазан жууға арналған щетка	1	-
23.	ТВН-12 термосы	1	3
	немесе Т-15К термос-жәшігі	1	1
	немесе дербес аралас ыдыс	-	1 адамға 1

* әскери бөлімнің күшімен жасалуы мүмкін.

3. Жабдық

P/c	Атауы	Жеке құрамы мыналармен айналысатын қарауылдар үшін	

№		дербес тамақ дайындайтын	дербес тамақ дайындамайтын
1.	Қолмен тартатын ет тартқыш	1	-
2.	Электр су қайнатқыш	1	1
3.	4 конфорлы электр плита	1	1
4.	260 дм ³ дейін тұрмыстық электр тоңазытқыш	1	1
5.	Үстелге қойылатын таразы	2	1
6.	Өндірістік үстел	2	-
7.	Асүйлік ыдысты сақтауға арналған сөре	1	-
8.	Асхана ыдысын сақтауға арналған сөре	1	1
9.	Ыдыс жууға арналған үш секциялы ванна	1	1

Ескертпе: саны 15 адамнан астам қарауылға ТВН-12 термосы қарауыл құрамындағы әрбір әскери қызметшіге есебінен мынадай көлемде беріледі: бірінші тағам үшін – 1 л, екінші тағам үшін – 0,6 л және шай немесе тәтті тағам үшін – 0,3 л.

34-норма

Әскери жүктерді (арнайы жүктерді) күзету, қорғау

және ілесіп жүру жөніндегі қарауылдарды (командаларды) асханалық-асүйлік ыдыспен және мүкәммалмен қамтамасыз ету

Р/с №	Атауы	Заттар саны, дана	Адам басына
1.	Тот баспайтын болаттан жасалған табақша	1	1
2.	Тот баспайтын болаттан жасалған шағын тостақ	1	1
3.	Тот баспайтын болаттан немесе эмальдан жасалған кружка	1	1
4.	Алюминийден немесе тот баспайтын болаттан жасалған ас қасық	1	1
5.	Тот баспайтын болаттан немесе алюминийден жасалған ас шанышқысы	1	1
6.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас пышағы	1	1
7.	0,4 л ожау	1	қараулға
8.	Консерві ашқыш	1	қараулға

9.	Көкөніс тазалауға арналған пышақ	2	қараулға
10.	3 – 5 л шайнек	1	қараулға
11.	Таба	1	қараулға
12.	Азық-түлікті бөлшектеуге арналған тақтай*	1	қараулға
13.	Су құятын 10 – 20 л бидон (ТВН-12 термосы)	1	қараулға
14.	Вагонда пеште тамақ пісіруге арналған керек-жарак (жиынтық)*	1	5 адамға
15.	Ыдыс жинауға және тасымалдауға арналған металл жәшік *	1	қараулға
16.	Тот баспайтын болаттан немесе пластмассадан жасалған табақша (шұңғыл тостақ (тостақ), екі шағын тостақ орнына)	(бір тамақтанатынға 1 жиынтық)	

* әскери бөлімнің күшімен жасалуы мүмкін.

Ескертпе:

1. Осы норма бойынша үш тәулік және одан артық жол жүретін әскери жүкті күзету, қорғау және ілесіп жүру жөніндегі қарауылдардың (командалардың) жеке құрамы қамтамасыз етіледі.

2. Әскери бөлім командирінің бұрығы бойынша (мекеме бастығы) әрбір қарауылға жылжымалы ас үйлер немесе ас үй жинақтары берілуі мүмкін.

35-норма

Эшелондармен жіберілетін бөлімшелерді (командаларды) асханалық-асүйлік ыдыспен және мүкәммалмен қамтамасыз ету

Р/с №	Атауы	Жеке құрамды тасымалдауға арналған вагондарға заттар саны, дана
Ас үйлері бар эшелондарға (әскери бөлімнің құрамында емес)		
1.	Тот баспайтын болаттан жасалған шұңғыл тостақ (табақша)	1 (1 адамға)
2.	Тот баспайтын болаттан жасалған шағын тостақ	1 (1 адамға)
3.	Тот баспайтын болаттан жасалған немесе эмальданған кружка	1
4.	Тот баспайтын болаттан немесе пластмассадан жасалған табақша (шұңғыл тостақ (тостақ), екі шағын тостақ орнына)	бір тамақтанатынға 1 жиынтық

5.	0,6 л ожау	1
6.	0,4 л ожау	1
7.	5 л шайнек	3
8.	ТВН-12 термосы	5
9.	Эмальданған шелек	1
10.	Су құятын мырышталған бак	1
11.	Нан турауға арналған пышақ	1
Ас үйлері жоқ эшелондарға		
12.	5 л шайнек	3
13.	Эмальданған шелек	2
14.	Консерві ашқыш	2
Вагон - азық-түлік қоймасы		
15.	Үстелге қойылатын таразы	1
16.	Тауар өлшеуге арналған таразы	1
17.	Нан турауға арналған пышақ	1
18.	Нан салатын жәшік*	әрбір 100 адамға 1

* әскери бөлімнің күшімен жасалуы мүмкін.

Ескертпе:

Вагон – азық-түлік қоймасына арналған жабдық пен мүкәммал әскери бөлім командирінің (ұйым бастығының) бұйрығы негізінде теміржол, теңіз, өзен және әуе көлігімен әскерлерді тасымалдау мәселелері бойынша нормативтік құқықтық актілерге сәйкес беріледі.

36-норма

Әскери бөлімдердің наубайханаларын жабдықпен және мүкәммалмен жабдықтау

Р/с №	Заттар атауы	Өлшем бірлігі	Әскери бөлімдерде мынадай тамақтанушылар санына байланысты		
			50-ден 350 адамға дейін	400 адамға дейін	400 адамнан артық
Мүкәммал					
1.	1 0 л эмальданған кастрөл	дана	2	2	3
2.	Эмальданған шелек	дана	1	1	2
3.	Мырышталған шелек	дана	1	1	1
4.	10-15 л қақпағы бар ағаш күбі*	дана	1	1	1

5.	Су құятын мырышталған ожау *	дана	1	1	1
6.	Болаттан жасалған қырнауыш *	дана	1	1	1
7.	Металдан жасалған қалақша *	дана	1	1	1
8.	Бір шүмекті қолжуғыш	дана	1	1	1
9.	Қолжуғышқа қоса берілетін мырышталған леген	дана	1	1	1
10.	Ағаш күрек *	дана	1	1	1
11.	Наубайханалық қалыптар	дана	60	150	300
12.	Термометр	дана	1	1	1
13.	Ысқылайтын щетка *	дана	1	1	2
Жабдық					
14.	Кеспек жиынтығы бар қамыр илейтін машина	дана	-	1	1
15.	Кеспек	дана	2	-	-
Салмақ өлшеу аспаптары					
16.	Үстелге қойылатын таرازы	дана	1	1	1
17.	Тауар өлшеуге арналған таразы	дана	1	1	1

* әскери бөлімнің күшімен жасалуы мүмкін.

Ескертпе:

1. Бір шүмекті қолжуғыш және оған мырышталған леген наубайханада су құбыры болмаған және наубайхана үй-жайы ас үйден бөлек орналасқан жағдайларда беріледі.

2. Қамыр илейтін машиналарға кеспектер жиынтығы жиынтықта үш немесе бес кеспек есебінен нақты қажеттілікке сүйене отырып беріледі.

3. Тәулігіне 300 кг артық нан пісіретін наубайханалар үшін ұн елеуге арналған машиналар беріледі.

37-норма

Әскери бөлімдердің казармалық, қызметтік және өндірістік үй-жайларын ыдыспен және мүкәммалмен жабдықтау

Р/с №	Атауы	Өлшем бірлігі	Әскери бөлімдердің арнайы үй-жайларында және әрбір 50 адамға	Саны 14 адамнан артық жұмыс істейтін шеберханалар үшін	Қарауыл бастығының жеке кабинеті бар қарауыл үй-жайлары үшін
1	Мырышталған бак	дана	1	1	-
2	Тот баспайтын болаттан жасалған немесе эмальданған кружка	дана	1	1	-
3	Мырышталған леген	дана	1	1	-
4	Шыны графин	дана	-	-	1
5	Пластмассадан немесе тот баспайтын болаттан жасалған табақша	дана	-	-	1
6	Шыны стақан	дана	-	-	3

38-норма

Әскери бөлімдердің қызметтік иттері үшін жабдықпен, ыдыспен және мүкәммалмен жабдықтау

Р/с №	Атауы	Әскери бөлімдерде, қызметтік ит мектептері мен питомниктерде иттердің санына байланысты заттар саны		
		10-ға дейін	11 – 50	51 және кейін
1.	Мырышталған дөңгелек (сопақша) леген	2	3	5
2.	Алюминийден жасалған тамақ салғыш немесе құйылған алюминийден жасалған 5 л күбіше	әрбір штаттық итке бір-бірден		
3.	Алюминийден жасалған су құйғыш немесе құйылған алюминийден жасалған 5 л күбіше	әрбір штаттық итке бір-бірден		
4.	Күшіктерді азықтандыруға арналған алюминий табақша	әрбір штаттық күшікке бір-бірден		

5.	Емізік	әрбір штаттық күшікке бір-бірден		
6.	Плитаға қойылатын 20 л қазан	-	1	2
7.	Алюминийден жасалған ас құятын қасық	1	-	-
8.	Алюминийден жасалған ожау	-	1	1
9.	Шапқы	1	1	2
10.	Шаруашылық пышағы	1	1	2
11.	Ет шабуға арналған балта	-	1	1
12.	Ет түсіруге арналған шанышқы	1	1	2
13.	Үстелге қойылатын таразы	-	1	1
14.	Қолмен тартылатын ет тартқыш	-	-	1
15.	КПЭ-60 электр қазаны	-	-	1
16.	Майланатын шойын немесе алюминий қазан	25 л біреу	50 л біреу	50 л екеу
17.	Қатты отынмен немесе электр немесе газбен қыздырылатын су қайнатқыш	бір итке 1 литр есебінен		
18.	Бдыс жууға арналған екі секциялы ванна	-	-	-
19.	Бір шүмекті қолжуғыш	1	1	1
20.	Қолжуғышқа қоса берілетін мырышталған леген	1	1	1
21.	Тоңазытқыш шкаф	-	-	1
22.	Ет шабуға арналған ағаш*	-	1	1

* әскери бөлімнің күшімен жасалуы мүмкін.

Ескертпе:

1. Бір шүмекті қолжуғыш және оған қоса берілетін мырышталған леген тек питомниктер мен бөлімшелерде су құбыры болмаған кезде беріледі.

10.	Ет шабуға арналған ағаш *	1	1	1	1	1	1
11.	Азық-түлікті бөлшектеуге арналған тақтай *	1	1	1	1	1	1
12.	Қап тексеретін шұп *	-	барлық азық-түлік қоймалары үшін бір-бірден				
13.	Бідыс ашуға арналған құрал	-	барлық азық-түлік қоймалары үшін бір-бірден				
14.	Металдан немесе пластмассадан жасалған қалақша *	1	1	1	1	1	2
15.	Бір шүмекті қолжуғыш	1	1	1	1	1	1
16.	Өлшеуге арналған кружка *	-	1	1	1	1	1
17.	Ағаш қалақша *	-	1	1	1	1	2
18.	Термометр	-	әрбір қойма үй-жайына бір-бірден				
19.	Психрометр	-	барлық азық-түлік қоймалары үшін бір-бірден				
20.	Щетка	-	1	1	1	1	1
Тоңазытқыш жабдығы							
21.	Тұрмыстық тоңазытқыш	-	1	-	-	-	-
22.	Тоңазытқыш шкаф (мұздатқыш камера)	1	1	1	1	1	1
23.	Тоңазытқыш камера	-	1	2	3	3	4
Салмақ өлшеу аспаптары							
24.	Үстелге қойылатын таразы	1	1	1	3	3	3
25.	Тауар өлшеуге арналған таразы	1	1	1	2	3	3
Басқа технологиялық жабдық							

26.	Турауға арналған машина	-	-	-	-	-	1
27.	Жүктаситын арба	-	-	-	1	2	2
28.	Өндірістік үстел	1	1	1	1	1	1
29.	Нанды лотоктарда сақтауға арналған сөре	2	-	-	-	-	-
30.	Картоп пен көкөніс сақтауға арналған контейнер	-	5	10	15	20	25

* әскери бөлімнің күшімен жасалуы мүмкін.

Ескертпе: осы норма бойынша әскери бөлімдердің азық-түлік қоймалары, азық-түлік босату жүргізілетін тарату қоймалары қамтамасыз етіледі.

40-норма

Жедел кезекшілер (әскери бөлімдер бойынша кезекшілер) бөлмелерін жабдықпен және асхана ыдысымен қамтамасыз ету

Р/с №	Жабдық пен асхана ыдысының атауы	Өлшем бірлігі	Адам басына
1.	Электр шайнек *	дана	1
2.	Қысқа толқынды пеш *	дана	1
3.	Тұрмыстық электр тоңазытқыш *	дана	1
4.	Әмбебап пышақ *	дана	1
5.	1,5 – 2 л үш кастрөлден тұратын тот баспайтын болаттан жасалған ыдыс *	дана	1
6.	Фарфорлы кружка	дана	2
7.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас қасық	дана	1
8.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас шанышқысы	дана	1
9.	Тот баспайтын болаттан жасалған ас пышағы	дана	1
10.	Тот баспайтын болаттан жасалған шай қасық	дана	1

11.	Шұңғыл фарфор тостақ	дана	1
12.	Шағын фарфор тостақ	дана	1
13.	Десертке арналған фарфор тостақ	дана	1
14.	Бәлішке арналған фарфор тостақ	дана	1

* бөлмеге беріледі.

41-норма

Әскери бөлімдер мен мекемелердің асханаларын асханалық-асүйлік ыдысты, жабдық пен мүкәммалды жууға арналған жуу құралдарымен қамтамасыз ету

Р/с №	Жуу құралдарының түрі	Тамақтанатын 100 адамға, грамм		
		тәулігіне машинамен жуған кезде	тәулігіне қолмен жуған кезде	айына ыдыс тазалаған кезде
1	Ұнтақ тәріздес жуу құралдары	360	810	-
2	Сұйық жуу құралы	180	540	-
3	Тазалайтын құрал	-	-	5250

Ескертпе:

1. Бас және орталық әскери госпитальдарды қамтамасыз ету кезінде жуу құралдарымен қамтамасыз ету нормасы 1,5 есеге артады.

2. Осы норма бойынша сұйық жуу құралдары машинамен жуған кезде 1 л суға 1 г және қолмен жуған кезде 1 л суға 2,5 г концентрат жұмсау нормасы бойынша белгіленді. Басқа концентратты жуу құралдарын алған кезде оларды беру нормасы көрсетілген концентратты ескере отырып арттырылады немесе азайтылады.

42-норма

Бейбіт уақытқа арналған Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері азық-түлік қызметінің мүлкі мен жабдығын пайдалану мерзімдері

Р/с №	Атауы	Пайдалану мерзімдері
Асхана ыдысы мен аспаптары		
1.	Құйылып жасалған алюминий күбіше	4
2.	Шай ішетін фарфор кесе	2
3.	Жеміске, гүлге, майлыққа арналған ваза:	
	фарфор	2
	пластмасса	4
	шыны	2
	Ас шанышқысы:	

4.	алюминий	2
	тот баспайтын болат	6
	мельхиор	7
	пластмасса	1
5.	Қыша салғыш:	
	фарфор	2
	шыны (флакон)	1,5
	пластмасса	1
6.	Су құятын графин:	
	шыны	2
7.	Су құятын құмыра:	
	шыны	2
8.	2,5-10 л кастрөл:	
	штампталған алюминий	3
	тот баспайтын болат	5
9.	Шағын табақша жиынтығы:	
	тот баспайтын болат	6
	пластмасса	2
10.	Кофе күйғыш:	
	алюминий	5
	жезді-никельденген	6
	фарфор	3
11.	Креманка:	
	тот баспайтын болат	6
	мельхиор	7
12.	Кружка:	
	эмальданған	2
	пластмасса	1
	фарфор	1,5
	жартылай фарфор	1
	тот баспайтын болат	4
	ыстыққа төзімді шыны	2
13.	Майлықтарға арналған сақина:	
	анодталған алюминий	5
	тот баспайтын болат	6
	мельхиор	7
14.	Негізі бар үстелге жабылатын клеенка	1
15.	Негізі жоқ үстелге жабылатын клеенка (жасанды), полиэтиленді пленка	0,5
	Ас қасық:	

16.	алюминий	2
	тот баспайтын болат	6
	мельхиор	7
	пластмасса	1
17.	Десертке арналған қасық:	
	тот баспайтын болат	6
	мельхиор	7
18.	Шай қасық:	
	алюминий	2
	тот баспайтын болат	6
	мельхиор	7
19.	Кофеге арналған мельхиор қасық	7
	Ас құятын қасық:	
	штампталған алюминий	1
	алюминийден құйылып жасалған	3
20.	тот баспайтын болат	6
	мельхиор	7
	Табақша:	
	алюминий	3
	пластмасса	1
21.	тот баспайтын болат	6
	Май салатын ыдыс:	
	фарфор	2
	шыны	1,5
22.	пластмасса	1
	Сүт құюға арналған фарфор ыдыс	4
	Асханалық және десертке арналған пышак:	
24.	тот баспайтын болат	6
	пластмасса	1
	Асханалық табақша және графин астына қойылатын табақша:	
25.	алюминий	2
	пластмасса	2
	тот баспайтын болат	6
	Дәмдеуіштерге арналған аспап (эмбебап):	
26.	алюминий	2
	пластмасса	1
	фарфор	1,5
	жартылай фарфор	1

	тот баспайтын болатпен көмкерілген шыны	3
27.	Дәмдеуіштерге арналған аспаптар астына қойылатын тот баспайтын болаттан жасалған табақша	5
28.	Стақан салғыш:	
	эмбебап	6
	анодталған алюминий	4
	тот баспайтын болат	6
29.	мельхиор	7
	Шайғыш:	
	пластмасса	1
	фарфор	2
30.	шыны	1,5
	жезді-никельденген	6
	Тұздық құюға арналған фарфор ыдыс (соусник)	3
	31.	Күбіше мен шайнек астына табақша:
алюминий		3
пластмасса		1
тот баспайтын болат		6
32.	Пышақ пен шанышқы астына тұғыр:	
	анодталған алюминий	4
	тот баспайтын болат	6
	жезді-никельденген	6
	мельхиор	7
33.	Бұрыш салуға арналған ыдыс:	
	фарфор	2
	шыны	1,5
	пластмасса	2
34.	Тосап салуға арналған ыдыс (табақша):	
	фарфор	2
	шыны	1,5
35.	Салатқа арналған ыдыс:	
	фарфор	2
	шыны	1,5
	пластмасса	1
36.	Қант салуға арналған ыдыс:	
	фарфор	2
	шыны	1,5

	пластмасса	1
37.	Тұз салғыш:	
	фарфор	2
	шыны (флакон)	1,5
	пластмасса	1
38.	Майшабаққа арналған ыдыс:	
	фарфор	4
	шыны	1,5
	пластмасса	1
39.	Асханалық, шай және кофеге арналған фарфор сервиз	5
40.	Шай құятын стақан:	
	шыны	0,5
	пластмасса	1
41.	Шырынға арналған 100-150г шыны стақан	1
42.	Дербес аралас ыдыс	1,5
43.	Екі және үш кастрөлден тұратын ыдыс:	
	алюминий	3
	тоғ баспайтын болат	6
44.	Пластмассадан жасалған сорпа құятын ыдыс	1
45.	Дастархан	3
46.	Майлық	3
47.	Шұңғыл тостақ:	
	фарфор	1,5
	жартылай фарфор	1
	пластмасса	1
	алюминий	3
	тоғ баспайтын болат	6
	ыстыққа төзімді шыны	2
48.	Шағын тостақ:	
	фарфор	1,5
	жартылай фарфор	1
	пластмасса	1
	алюминий	3
	тоғ баспайтын болат	6
	ыстыққа төзімді шыны	2
49.	Десертке арналған тостақ:	
	фарфор	1,5
	жартылай фарфор	1

	пластмасса	1
	алюминий	3
	ыстыққа төзімді шыны	2
50.	Бәлішке арналған тостак:	
	фарфор	1,5
	жартылай фарфор	1
	пластмасса	1
	ыстыққа төзімді шыны	2
51.	Шайнек:	
	алюминийден құйылып жасалған	4
	жезді-никельденген	5
	тот баспайтын болат	6
	электро	2
52.	Шай демдеуге арналған шайнек:	
	фарфор	3
	жезді-никельденген	5
53.	Шай және кофе ішетін чашка:	
	фарфор	2
	жартылай фарфор	1,5
54.	Сорпа құятын фарфор ыдыс	4
	эмальданған	2
Асүйлік ыдыс пен мүкәммал		
55.	Өсімдік майына арналған бидон	4
56.	Өсімдік майына арналған болаттан жасалған бөшке	6
57.	Суға арналған мырышталған бак	4
58.	Ас қалдықтарына арналған бак:	
	мырышталған	2
	алюминий	2
	тот баспайтын болат	4
59.	Қақпағы бар эмальданған және мырышталған шелек	2
60.	Ет түсіруге арналған шанышқы	5
61.	Ажыратуға арналған шанышқы	4
62.	Металдан жасалған бұлғауыш	3
63.	Ағаштан жасалған араластырғыш	1
64.	Металдан жасалған сүзгі	3
65.	Алюминий кепсер (сүзгі)	3
66.	Азық-түлікті бөлшектеуге арналған тақтай:	
	ағаш	1
	пластмасса	1,5

67.	Плитаға қойылатын қазан:	
	алюминий	3
	тот баспайтын болат	5
68.	Металдан жасалған қазан өлшегіш	4
69.	Консерві ашқыш:	
	қолмен ашатын	2
	механикалық	2
70.	Етті шабуға арналған ағаш	1
71.	Кондитерлік табақша	2
72.	Аспаздық қалақша (қатты майлар үшін):	
	алюминий	2
	тот баспайтын болат	4
	ағаш	1
73.	Өсімдік майын ағызуға арналған қол сорғы (помпа)	5
74.	Қаңылтыр таба	2
75.	Көкөніс турауға арналған пышақ	1
76.	Нан турауға арналған пышақ	2
77.	Арнайы аспаздық пышақ (үш пышақтан тұратын жиынтық)	2
78.	Алюминий таба	3
79.	Тот баспайтын болат таба	4
80.	Шойын (алюминий) таба	4
81.	Шапқы	5
82.	Металдан жасалған елеуіш	2
83.	Ағаш оқтау	2
84.	Металдан жасалған қалақша	3
85.	Шағын таба	4
86.	ТВН-12 л (ТН-36 л) термосы	4
87.	Мырышталған леген	2
88.	Ет шабуға арналған балта	6
89.	Үккіш:	
	металл	2
	пластмасса	1
90.	Ет жаныштауға арналған шапқы	5
91.	Ағаштан жасалған бұлғауыш	1
92.	Сүтке, өсімдік майына немесе көкөніске арналған алюминий құты	4
93.	Кондитерлік өнімдер мен екінші тағамға арналған қалыптар	3
	Кепсер:	

94.	алюминий	2
	тот баспайтын болат	4
95.	Шөміш:	
	алюминий	2
	тот баспайтын болат	4
96.	Алюминий ожау	2
97.	Қазан жууға арналған щетка	1
98.	Ет жууға арналған щетка-душ	2
Технологиялық жабдық		
99.	Котлет жасауға арналған автомат	8
100.	Барлық типті өзіне-өзі қызмет көрсету желілері	8
101.	Тағам жинау желісі	8
102.	Картоп тазалауға арналған машина	8
103.	Асүйлік әмбебап машина:	
	жалпы мақсаттағы	8
	көкөніс цехтары үшін	8
	ет-балық цехтары үшін	8
104.	Көкөніс турауға арналған машина	8
105.	Пісірілген көкөністі турауға арналған машина	8
106.	Үккіш машина	8
107.	Турауға арналған машина	8
108.	Ыдыс жуатын машина	8
109.	Мармит:	
	электр	8
	жылжымалы электр	8
110.	Ет тартқыш:	
	механикалық	8
	қолмен тартатын	8
111.	Май бөлгіш	5
112.	Электр су қайнатқыш	8
113.	Тамақ пісіретін қазан	8
114.	Қысқа толқынды пеш (СВЧ пеші)	7
115.	Электр плита	8
116.	Госпитальдар мен лазареттерге арналған тарату жабдығы	8
117.	Электр таба	8
118.	Электр самауыр	8
119.	Термоконтейнер	6
120.	Су өлшеуге арналған қондырғы	8

121.	Электр фритюрница	8
122.	Механикалық нан турағыш	8
123.	Қуыруға арналған электр шкаф немесе пеш	8
124.	Аспаздық шкаф	8
125.	Саңылаулары бар жылыту шкафы	8
126.	Электр сүлгі	8
Тоңазытқыш жабдығы		
127.	Тоңазытқыш камерасы	8
128.	Тұрмыстық электр тоңазытқыш	8
129.	Тоңазытқыш шкаф	8
130.	Суытылатын прилавкалар мен витриналар	8
Салмақ өлшеу аспаптары		
131.	Үстелге қойылатын таразы (ыдысты және циферблатты)	5
132.	Тауар өлшеуге арналған таразы	5
133.	Таразыларға әртүрлі салмақтар мен гірлер	5
Механикалық емес жабдық		
134.	Ыдыс жууға арналған бір, екі және үш секциялы ванна, соның ішінде екі модульды үш секциялы: алюминий	7
	тот баспайтын болат	7
135.	Ыдыс жууға арналған бір, екі және үш секциялы ванна	7
136.	Көкөніс цехына және ас үй ыдысын жууға арналған ванна	7
137.	Жылжымалы ванна:	
	алюминий	7
	тот баспайтын болат	7
138.	Функционалды ыдыс	7
139.	Асхана ыдысына арналған кассета	7
140.	Тамақ пісіретін қазанға арналған кассета	7
141.	Картоп сақтауға арналған контейнер	7
142.	Азық-түлікке арналған ыдыс жиынтығы:	
	алюминий	7
	тот баспайтын болат	7
143.	Плитаға қазан астына қойылатын қосалқы тұғыр	7

144.	Тауар өлшеуге арналған таразы мен тоңазытқыш шкаф астына қойылатын тұғыр	7
145.	Сөре:	
	асханалық және ас үй ыдысын сақтауға арналған	7
	азық-түлікті сақтауға арналған	7
	нанды лотоктарда сақтауға арналған	7
146.	Жылжымалы сөре	7
147.	Жылжымалы әмбебап сөре	7
148.	Аспаздық мүкәммалға арналған тұғыр	7
149.	Өндірістік үстел:	
	алюминий қақпағы бар	7
	тот баспайтын болат қақпағы бар	7
150.	Жарма тазалауға арналған үстел:	
	алюминий қақпағы бар	7
	тот баспайтын болат қақпағы бар	7
151.	Картоп тазалауға арналған үстел:	
	алюминий қақпағы бар	7
	тот баспайтын болат қақпағы бар	7
152.	Ас қалдықтарын жинауға арналған үстел:	
	алюминий қақпағы бар	7
	тот баспайтын болат қақпағы бар	7
153.	Бірінші және екінші тағамды беруге арналған жылжымалы үстел:	
	алюминий қақпағы бар	7
	тот баспайтын болат қақпағы бар	7
154.	Асүйлік ыдысты тазалауға арналған үстел-шкаф:	
	алюминий қақпағы бар	7
	тот баспайтын болат қақпағы бар	7
155.	Нан турағышты орнатуға арналған үстел:	
	алюминий қақпағы бар	7
	тот баспайтын болат қақпағы бар	7
156.	Арнайы өндірістік үстел	7
157.	Асүйлік мүкәммалды сақтауға арналған тұғыр	7
158.	Ет ұшаларын ілуге арналған бағана немесе кронштейн	7

159.	Жинау мүкәммалына арналған тұғыр	7
160.	Тамақ жеткізуге және ыдыс жинауға арналған алюминий немесе құрама арба	7
161.	Таза асхана ыдысын сақтауға және жеткізуге арналған арба	7
162.	Қазандарды тиеуге арналған көтергіш арба	7
163.	Тамақ жеткізуге және пайдаланылған ыдысты жинауға арналған арба	7
164.	Нанды тостақтарда және қантты қант салатын ыдыстарда сақтауға арналған шкаф	7
165.	Ет, балық немесе көкөніс тасуға арналған жәшік:	
	алюминий	7
	тот баспайтын болат	7
166.	Термометр	8
167.	Психрометр	8
168.	Ыдыс ашуға арналған құрал	2
169.	Бір шүмекті қолжуғыш:	
	пластмасса	1,5
	алюминий	4
170.	Шаруашылық пышағы	1
171.	Мұздатқыш ларь (шкаф)	8
172.	Дежа	5

Бейбіт уақытқа арналған Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері құрамаларының, әскери бөлімдерінің, мекемелерінің, әскери оқу орындары мен ұйымдарының штаттары мен табельдеріне енгізуге жататын азық-түлік қызметі техникасының 43-нормасы

Р/с №	Атауы	Өлшем бірлігі	Қайда енгізіледі	Кімге тиесілі	Саны
1. Тамақ дайындау құралдары					
1	Автомобильдік ас үй-асханалар немесе жедел тамақтандыру пункті	жиынтық	штаттар мен табельдерге	Әскер түрлері мен тектерінің басқармаларына	1
				Мотоатқыштар, танк және десанттық-шабуылдау бригадалары	

2	Жылжымалы ас үй-асханалар немесе жедел тамақтандыру пункті немесе жылжымалы асханалар	жиынтық	штаттар мен табельдерге	басқармаларына (резервтен басқа) Авиациялық базаларға. Құрамалардың ТБП құрамалары үшін құрамалардың автокөлік батальондарына (роталарына)	1
3	Автомобильдік ас үйлер	жиынтық	штаттар мен табельдерге	Механикаландырылған, танк және десанттық-шабуылдау бригадаларының әскери бөлімдеріне, тамақтанатындар саны асүй техникалық сипаттамаларына сәйкес	1
4	Тіркемелі асүйлер	жиынтық	штаттар мен табельдерге	1, 3-тармақтарда көрсетілмеген бригадаларға, әскери бөлімдерге, мекемелер мен орындарға – тамақтанатындар саны асүй техникалық сипаттамаларына сәйкес	1
				Ас үй техникалық сипаттамаларына сәйкес барлау және десанттық-шабуылдау бөлімшелеріне	1
				Уақытша және ұдайы өз әскери бөлімдерінен тыс болатын бөлімшелерді қамтамасыз ету үшін байланыс тораптарына,	

5	Тіркемелі асүйлер	жиынтық	штаттар мен табельдерге	орталық бағыныстағы және өңірлік қолбасшылықтар азық-түлік қоймаларына, далалық механикаландырылған нан зауыттарына, жөндеу шеберханаларына, әскери бөлімдерге, тамақтанатындар саны ас үй техникалық сипаттамаларына сәйкес	1
6	Тіркемелі плиталар немесе жылжымалы асханалар	жиынтық	штаттар мен табельдерге	Барлық атаудағы далалық госпитальдарға (тамақтанушылар саны ас үй техникалық сипаттамасына сәйкес) Авиациялық базаларға, әуеайлақтық-техникалық қамтамасыз ету жекелеген батальондарына (ас үй техникалық сипаттамаларына сәйкес)	1 1
7		дана	табельдерге	Барлық атаудағы бригадаларға: әрбір шаруашылық взводына, қамтамасыз ету, материалдық қамтамасыз ету және материалдық-техникалық қамтамасыз ету взводына	1

	Тасымалданатын плиталар		Санитариялық-эпидемияға қарсы жасақтарға	1
			Жекелеген әуеайлақтық-техникалық қамтамасыз ету батальондарына, жекелеген авиациялық-техникалық роталарына	1
			Әскери бөлімдердің ас үйлерін мынадай есеппен жабдықтау үшін : әрбір автомобильдік және тіркемелі ас үйге	6
			әрбір тасымалданатын ас үйге	2
			Ас үйлерді жабдықтауға арналған термостардың көрсетіленген санынан басқа, табельдерге қосымша мынадай есеппен термостар қосылсын: 1) авиация базаларға, жекелеген әуеайлақтық-техникалық қамтамасыз ету батальондарына	15
			2) жекелеген әуеайлақтық-техникалық қамтамасыз ету роталарына, жекелеген авиациялық-тех	5

8	ТВН-12 термостары	дана	табелдерге	никалык роталарға	
				3) өз тылы бар авиациялық эскадрильяларға	5
				4) жағалық базаларға	5
				5) зымыран, зениттік-зымыран, радиотехникалық бөлімдер мен байланыс бөлімдеріне әрбір 30 адамға	1
				6) әскери-санитариялық поездар мен лездемелерге	25
				7) барлық атаудағы госпитальдарға әрбір 25 штаттық кереуетке	1
				8) қарауыл бөлімдеріне әрбір 50 адамға	2
				Қалған барлық әскери бөлімдерге термостар саны жеке құрам саны есебінен айқындалады	1
				1) 500 адамға дейін әрбір 50 адамға	
				2) 500-ден 1000 адамға дейін әрбір 75 адамға	1
3) 1000 адамнан жоғары әрбір 100 адамға	1				
				1) зымыран, зениттік-зымыран, радиотехникалық бөлімдерге және байланыс	1

9	ТН - 36 термостары	дана	табельдерге	бөлімдеріне әрбір 100 адамға	
				2) авиациялық базаларға, жекелеген әуеайлақтық-тех никалық қамтамасыз ету батальондарына	7
				3) жекелеген әуеайлақтық-тех никалық қамтамасыз ету роталарына, жекелеген әуеайлақтық-тех никалық роталарға, өз тылы бар авиациялық эскадрильяларға	3
				4) жағалық базаларға	3
				5) жекелеген жол-комендант ы қ батальондарға әрбір өрістетілген азық-түлік пункттері үшін	5
				Теміржолдағы әскери азық-түлік пункттеріне:	220
				Жылжымалы	150
				Әскери-санитар иялық поездар мен лездеме­лерге	3
				Барлық атаудағы далалық госпитальдарға әрбір 100 штаттық кереуетке	1
				Медициналық-с анитариялық батальондарға, жекелеген	3

				<p>медициналық жасақтарға</p> <p>Қарауылдық бөлімдерге әрбір 50 адамға 1</p> <p>Қалған барлық әскери бөлімдерге термостар саны жеке құрамның мынадай саны есебінен айқындалады : 1) 500 адамға дейін әрбір 100 адамға</p> <p>2) 500-ден 1000 дейін әрбір 150 адамға 1</p> <p>3) 1000-нан жоғары адамға дейін әрбір 200 адамға 1</p>
10	T - 15 М термос-жәшіктер	дана	табельдерге	<p>Зымыран, зениттік-зымыран, зениттік бригадаларына 3</p> <p>Авиациялық базаларға, жекелеген әуеайлақтық-техникалық қамтамасыз ету батальондарына 8</p> <p>Жекелеген әуеайлақтық-техникалық қамтамасыз ету батальондарына, жекелеген авиациялық-техникалық роталарға, өз тылы бар жекелеген авиациялық эскадрильяларға 2</p> <p>Радиотехникалық, карауылдық бөлімдерге әрбір 50 адамға 1</p>

2. Далалық нан пісіру құралдары

11	Д М Н жылжымалы нан зауыты бөлімшесінің жиынтығы	дана	штаттарға және табельдерге	Материалдық-техникалық қамтамасыз ету полктеріне және базаларына	2
12	Тіркемелі наубайхана	дана	штаттарға және табельдерге	<p>Ә Қ К радиотехникалық және зениттік-зымыран бригадаларына және басқа да бөлімдеріне, орналасу жағдайлары бойынша олар техникалық сипаттамаларға сәйкес дербес нан пісіру қажет</p> <p>Бөлімге саны 500 адамға дейін есебінен оларды жергілікті немесе далалық нан зауытынан (наубайханалардан) нанмен қамтамасыз ету мүмкін болмаған кезде уақытша немесе ұдайы өз бөлімдерінен тыс болатын әскери бөлімдерге (бөлімшелерге). Авиациялық базаларға, әуеайлақтық-техникалық бөлімдерге:</p> <p>1) бір далалық әуеайлаққа</p> <p>2) бір далалық әуеайлаққа</p>	1 1 2

3. Азық түлік пен су әкелу құралдары

				Бригадалардың мынадай шаттық саны кезінде құрамалардың	
--	--	--	--	--	--

13	Н а н автомобиль-фур гондары	дана	штаттарға және табельдерге	автокөлік батальондарына (роталарына): 1) 2000 адам	1
				2) 2000 адамнан астам	2
				Өңірлік қолбасшылықтардың азық-түлік қоймаларына	3
				Авиациялық техникалық қамтамасыз ету базаларына	1
				Теміржолдардағы әскери-азық-түлік пункттеріне	1
				Жекелеген материалдық-техникалық қамтамасыз ету батальондарына (госпитальдық базаларға):	2
				Әскери-теңіз күштерінің жағалық базаларына, флоттық экипаждарына	1
				Орталық азық-түлік базаларына, қоймаларына	10
				Өңірлік қолбасшылықтар қоймаларына	4
				Әскери академияларға (университеттерге), әскери институттарға, полигондарға (нанды дербес әкелген кезде)	1
				Орталық, бас, гарнизондық госпитальдарға (нанды дербес әкелген кезде)	1

14	Н а н тіркеме-фургонд ары	дана	штаттарға және табельдерге	Құрамалардың автокөлік батальондарына, қамтамасыз ету бригадалары батальондарына, орталық азық-түлік қоймаларына	1
				Штаттық саны 300 адамнан а с т а м , штаттарында басқа нан әкелу құралдары көзделмеген құрамалар құрамына кірмейтін дербес әрекет ететін әскери бөлімдерге,	1
15	Құрастырылған автомобиль-фур гондары	дана	штаттарға және табельдерге	Өңірлік қолбасшылықта р мотоатқыштар, т а н к , артиллериялық, зениттік-зымыра н бригадаларының автокөлік роталарына	1
				Штаттарында изометриялық фургондар мен н а н автомобиль-фург ондары көзделмеген саны 100 адамнан астам дербес әрекет ететін әскери бөлімдерге және далалық госпитальдарға	1
				Орталық бағыныстағы азық-түлік қоймаларына	10
				Өңірлік қолбасшылықта р қоймаларына	2

				Өз тылы бар жекелеген авиациялық эскадрильяларға	1
16	Изометриялық автомобиль-фургондары	дана	штаттарға және табельдерге	2000 адамға дейін	1
				2000 адамнан астам	2
				Азық-түлік қоймаларға: орталық бағыныстағы	10
				өңірлік қолбасшылықта р қоймаларына	2
				авиациялық базаларға, жекелеген әуеайлақтық-техникалық қамтамасыз ету батальондарына	1
				Теміржолдардағы әскери-азық-түлік пункттерінде	2
				Жекелеген материалдық-техникалық қамтамасыз ету батальондарына (госпитальдық базалар)	1
				300 кереует және одан астам кереует сыйымдылығы бар далалық госпитальдарға, қан құю станцияларына	1
				Әскери ғылыми-зерттеу институттарына және сынақ полигондарына, әскери госпитальдар мен лазареттерге (тез бұзылатын азық-түлікті	1

				дербес әкелген кезде)	
17	Изометриялық тіркеме-фургондар	дана	штаттарға және табельдерге	Құрамалардың автокөлік батальондарына (роталарына), авиациялық-техникалық базаларға, жағалық базаларға	1
				Саны 500 адамға дейін дербес әрекет ететін әскери бөлімдер мен бөлімшелерге	1
				Азық-түлік қоймаларына: орталық бағыныстағы	6
				өңірлік қолбасшылықтар қоймаларына	3
				жекелеген материалдық қамтамасыз ету батальондарына (госпитальдық базалар)	2
				жылжымалы әскери-азық-түлік пункттеріне	1
				әрбір дивизион есебінен ӘҚК зениттік-зымыран бригадалары мен полктеріне	1
18	Тіркеме-контейнерлер, изометриялық тіркеме-фургон	дана	штаттарға және табельдерге	1 және 2-разрядты азық-түлік қоймаларына	5
				Өңірлік қолбасшылықтардың азық-түлік қоймаларына	2
19	Контейнер-рефрижераторлар,	дана		1 және 2-разрядты азық-түлік қоймаларына	5

	тіркеме		штаттарға және табельдерге	Өңірлік қолбасшылықта рдың азық-түлік қоймаларына	1
20	Автомобиль-рефрижераторлары	дана	штаттарға және табельдерге	1 және 2-разрядты азық-түлік қоймаларына	5
				Өңірлік қолбасшылықта рдың азық-түлік қоймаларына	1
21	Жартылай тіркеме-рефрижератор	дана	штаттарға және табельдерге	1 және 2-разрядты азық-түлік қоймаларына	2
				Өңірлік қолбасшылықта рдың азық-түлік қоймаларына	1
22	Суға арналған автомобиль-цистерналар	дана	штаттарға және табельдерге	Әскери бөлімдерге: 1) саны 500 – 2000 адам	1
				Саны 2000 адамнан астам әскери бөлімдерге	3
				Құрамалардың әрбір 3000-4000 адам құрамалар автокөлік батальондарына (роталарына)	1
				Азық-түлік қоймаларына: орталық бағынысты	1
				Өңірлік қолбасшылықта р қоймаларына	1
				Жекелеген материалдық-техникалық қамтамасыз ету батальондарына (госпитальдық базаларға)	2
авиациялық базаларға, жекелеген					

				әуеайлақтық-техникалық қамтамасыз ету батальондарына	1
				Далалық нан зауыттарына	1
				Медициналық-санитариялық батальондарға	1
23	Суға арналған тіркеме-цистерналар (жылуоқшаулы)	дана	штаттарға және табельдерге	Саны 500 адамға дейін дербес жабдықталатын әскери бөлімдер мен бөлімшеле	1
				Авиациялық базаларға, жекелеген әуеайлақтық-техникалық қамтамасыз ету батальондарына, жекелеген әуеайлақтық-техникалық қамтамасыз ету роталарына	2
				Сусыз және жету қиын аудандарға орналастырылған радиотехникалық батальондарға (роталарға), зениттік, зымыран және техникалық қозғалыс бөлімдеріне	1
				Материалдық-техникалық қамтамасыз ету базаларына (әрбір регламенттер бөлімшесіне)	2
				Санитариялық-эпидемияға қарсы және жекелеген медициналық жасаққа	1

				Барлық атаудағы далалық госпитальдарға әрбір 200 штаттық кереуетке, медициналық-санитариялық батальондарға	1
24	Тасымалданатын суға арналған цистерналар	дана	табельдерге	Әрбір тіркемелі ас үй есебінен әскери бөлімдерге	1
4. Далалық жағдайларда азық-түлік пен жануарларды өңдеу құралдары					
25	Тіркеме диірмендер	жиынтық	штаттарға және табельдерге	Орталық бағыныстағы азық-түлік қоймаларына	3
26	Тіркеме жарма ұнтақтағыштар	жиынтық	штаттарға және табельдерге	Орталық бағыныстағы азық-түлік қоймаларына	4
27	Тасымалданатын макарон қондырғылары	жиынтық	штаттарға және табельдерге	Орталық бағыныстағы азық-түлік қоймаларына	1
28	Тіркеме ет пункттері	жиынтық	штаттарға және табельдерге	Далалық ет комбинатына	6
5. Тоңазытқыш құралдары					
29	Тоңазытқыш контейнер	жиынтық	штаттарға және табельдерге	Әскер түрлері мен тектерінің басқармаларына, бригадаларға (резервтен басқа)	1
				Орталық бағыныстағы базалар мен қоймаларға	4
				Далалық ет комбинатына	6
				Стационарлық азық-түлік қоймалары үшін әскери бөлімдерге	4
				Өңірлік қолбасшылықтар базалары мен қоймаларына	4

30	Тоңазытқыш камерлары (жиынтық бөлшектелетін)		штаттарға және табельдерге	Орталық, бас және гарнизондық госпитальдарға	5
				Авиациялық базаларға, жекелеген әуеайлақтық-техникалық қамтамасыз ету батальондарына	4
				Стационарлық азық-түлік қоймалары үшін саны 100 – 500 адам дербес жабдықталатын әскери бөлімдерге	3
5. Азық-түлік қызметінің далалық жөндеу құралдары					
31	Азық-түлік қызметі техникасын жөндеу шеберхенелеру жиынтығы немесе жабдығы бар шеберхана	дана	штаттарға және табельдерге	Орталық бағыныстағы азық-түлік қоймаларына және өңірлік қолбасшылықтар қоймаларына	1

Бейбіт уақытына азық-түлік базалары мен қоймаларының штаттары мен табельдеріне енгізуге жататын қойма ішіндегі жұмыстарды механикаландыру құралдарының 44-нормасы

P/c №	Атауы	Өлшем бірлігі	Нормалардың атаулары			
			1 орталық азық-түлік базасы	1-разрядты азық-түлік қоймасы	2-разрядты азық-түлік қоймасы	Өңірлік қолбасшылықтардың азық-түлік қоймалары
Штаттар мен табельдерге енгізіледі						
1	Қалыпты жолтабанды мотодрезиналар	дана	1	1	1	-
2	2 т электрокарлар	дана	2	3	2	1
3	Электроштабелерлер	дана	20	15	7	3
Табельдерге енгізіледі						

4	Өсімдік майларын қыздыруға арналған аппараттар	дана	1	1	1	1
5	Электр шығырлар	дана	3	3	2	1
6	Қол шығырлар	дана	2	2	1	1
7	Пакет жасайтын машиналар	дана	3	3	1	1
8	Пакеттерді бууға арналған құрал-саймандар (механизмдер)	дана	20	20	15	10
9	Күбішелерді механикалық көтергіштер	дана	1	1	1	1
10	Өсімдік майларын айдап шығаруға арналған электр жетекті сорғыш	дана	2	1	1	1
11	Тұратын арнайы жазық түптер	дана	30	20	15	10
12	Электр тальдар	дана	3	3	2	-
13	Қол тальдар	дана	2	2	1	-
14	Екі дөңгелекті арбалар	дана	5	10	8	5
15	Гидравликалық айыр көтергішті жүк арбалары	дана	10	10	10	8
16	Үш және төрт дөңгелекті арбалар	дана	10	15	10	5

Бейбіт уақытына азық-түлік базалары мен қоймаларының табельдеріне енгізуге жататын мүкәммал мен құрал-сайманның 45-нормасы

--	--	--	--	--	--	--

Р/с №	Атауы	Өлшем бірлігі	Нормалардың атаулары			
			1 орталық азық-түлік базасы	1-разрядты азық-түлік қоймасы	2-разрядты азық-түлік қоймасы	Өңірлік қолбасшылық тардың азық-түлік қоймалары
1	Байлам брезенттері	жиынтық	12	12	12	8
2	Автомобильд ердегі азық-түлікті бүркеуге арналған көлемі 3,4х4,6 м брезенттер	дана	30	30	12	10
3	Өсімдік майына арналған сыйымдылығы 200 л болат топатайлар	дана	100	60	30	20
4	Өсімдік майына арналған сыйымдылығы 20 л болат топатайлар	дана	100	100	100	50
5	10-30 т жүк көтергіш автомобиль таразысы	дана	1	1	1	1
6	Тауар таразысы, 1-3 т	дана	Қоймалардың санына қарай			
7	Тауар таразысы, 0,5 т	дана	2	2	2	2
8	Үстел таразысы, 10 кг	дана	10	10	6	6
9	Өсімдік майына арналған сыйымдылығы 50 м ³ цистерна	дана	-	4	-	-
10	Өсімдік майына арналған сыйымдылығы	дана	4	-		2

	ы 25 м ³ цистерна				4	
11	Өсімдік майына арналған сыйымдылығы 10 м ³ цистерна	дана	2	4	2	1
12	Өндірістік электр шансорғыштар	дана	10	10	5	3
13	Қаптарды жөндеуге арналған тігін машинасы	дана	1	1	1	1
14	Қ а п қакқыштар	дана	-	1	1	1
15	Мырыш шелектер	дана	20	20	15	10
16	Э м а л ь шелектер	дана	5	5	3	2
17	Ү л к е н түтіктер	дана	4	4	3	2
18	Өлшегіш кружкалар 0,25, 0,5, 1 л	дана	1	2	2	1
19	Қаңылтыр табалар	дана	2	2	2	1
20	Вагондарға арналған пломбирлер	дана	3	3	2	2
21	Психрометрле р	дана	20	20	15	10
22	Аккумулятор лы немесе " Жарқанат" қол шамдары	дана	20	20	15	10
23	Ыдысты ашуға арналған құрал-сайман жиынтығы	дана	20	20	15	10

Ескертпе:

1. Осы нормалармен бейбіт уақытқа арналған азық-түлік қызметі техникасының, қойма ішіндегі жұмыстарды механикаландыру құралдарының, сондай-ақ әскери бөлімдердің штаттары мен табельдеріне енгізуге жататын мүкәммал мен құрал-саймандардың саны айқындалады.

2. Азық-түлік қызметінің техникасын, қойма ішіндегі жұмыстарды механикаландыру құралдарын, мүкәммал мен құрал-сайманды әскери бөлімдердің штаттары мен табельдеріне енгізу Бейбіт уақытқа арналған Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері құрамаларының, бөлімдері мен ұйымдарының штаттары мен табельдерін әзірлеу жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес жүргізіледі.

3. Авиациялық-техникалық бөлімдердің қамтамасыз етуінде тұрған авиациялық базалардың, полктердің, жекелеген авиациялық эскадрильялар мен басқа да авиациялық бөлімдердің, сондай-ақ құрамалардың штаттары мен табельдерінде азық-түлік қызметінің техникалары көзделмейді.

4. Әскери оқу орындарында, азаматтық жоғары оқу орындарының әскери кафедраларында, кіші мамандарды даярлау жөніндегі курстар мен әскери мектептерде оқу үдерісін қамтамасыз ету үшін қажетті азық-түлік қызметінің техникасы оқу бағдарламалары мен оқушылардың санына сүйене отырып әзірленетін нормалар бойынша беріледі.